PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 12 (6299) | TRST, sobota 15. januarja 1966

Z ZAUPNICO VLADI ZAKLJUČENA DEBATA O ZUNANJI POLITIKI

Bistvene razlike v stališčih Fanfanija in predsednika vlade Mora

Fanfani je podrobno poročal o mirovnem posredovanju La Pire in ponovil svoje stališče do Kitajske in Vietnama - Moro, ki povsem zaupa v politiko ZDA, je omenil nekatere italijanske pobude

RIM, 14. — Razprava v poslanski zbornici o zunanji politiki in ostavki Fanfanija se je zaključila na večernem zasedanju z glasovanjem o zaupnici v zvezi z resolucijo, ki so jo bili podpisali načelniki skupin štirih vladnih strank. Za zaupnico je glasovalo 325 poslancev vladnih strank, proti pa 154 poslancev vseh drugih strank in neodvisni Pacciardi.

Resolucija, o kateri so glasovali, se glasi: «Poslanska zbornica, po poročilu predsednika vlade ugotavlja, da je bil v skladu z ustavo postopek pri začasnem prevzemu odgovornosti za zunanje ministrstvo s strani predsednika vlade, in poziva vlado, naj nadaljuje z največjo pridevnostjo, da prispeva k uspehu sedanjih pobud, da pride do pogajanj in da se tako na edini možen način prekinejo sovražnosti in se mirno reši vietnamski spopad.» Takoj po prečitanju resolucije je predsednik vlade Moro sporočil, da v tej zvezi zahteva glasovanje o zaupnici, kar pomeni, da se ne glasuje tajno, temveč javno.

V ospredju zanimanja današnjega dneva razprave sta bila obširna govora bivšega zunanjega ministra Fanfanija in nato ministrskega predsednika Mora. Oba govornika sta se sicer zelo oprezno izognila spornih vprašanj, vendar je iz poudarjanja drugih vprašanj prišlo dokaj jasno do izraza, da so bistvene razlike pri gledanju na vlogo Italije v sedanjem zunanjepolitičnem razdobju kot tudi glede osnovnih zunanjepolitičnih pogledov. Gre v prvi vrsti za oceno mirovnih poskusov v Vietnamu, oceno glede Kitajske (ki jo je Fanfani ponovil, Moro pa se je ni dotaknil) itd.

Fanfani je v uvodu dejal, da je lahko samo z ostavko dokazal, da ni 22. decembra, ko je govoril z Ruskom o Vietnamu, ničesar vedel o izjavah La Pire, ki jih je ta bil dal pred dvema dnevoma na njegovem domu. Le tako je lahko dokazal, da celotno zunanjepolitično vprašanje ni izgovor za manevre v zvezi z italijansko vlado in njenimi težavami. Nato je navedel, da je že trikrat prej ponudil ostavko, ki pa so jo vedno zavrnili. Poudaril je, da je ves čas v OZN ostro lodil dve dolžnosti in da je prepustil izključno vladi dajanje navodil italijanski delegaciji na zasedanju skupščine OZN.

Ta ostra razlika je bila zlasti jasna glede razprave o Kitajski. V tej zvezi je Fanfani ponovil svoje stališče, da bi bilo mogoče laže reševati nekatere spore, če bi bila v OZN tudi Kitajska.

Nato je Fanfani govoril o posredovanju in potovanju La Pire v Hanoj. Oktobra je izvedel, da je La Pira na poti, in začetka novembra je izvedel od skupnih prijateljev, da je bil v Hanoju, nakar je zahteval pismeno poročilo. Dne 19. novembra je prejel od La Pire poročilo o razgovoru ô Hošiminhom in Fan Van Dongom ter o «kanalu» po katerem se lahko sporočijo morebitni odgovori. Ta «kanal» je deloval tudi po «begu vesti» od 17. decembra.

Fanfani je 20. novembra o tem pismu obvestil ameriškega predstavnika v OZN Goldberga in je po njegovem nasvetu poslal poročilo predsedniku Johnsonu, ker je bil Rusk odsoten. Dogovorila sta se o strogi tajnosti in Fanfani je istega dne to pismeno zahteval tudi od La Pire. Goldberg je 24. novembra prinesel Johnsonovo zahvalo za pobudo, uraden Ruskov odgovor pa 6. decembra. V odgovoru se je omenjala možnost nadaljnje debate in pooblastilo, da se lahko izkoristi to pismo državnega tajništva, kar je Fanfani storil s pismom Hošiminhu še istega dne, in o čemer je Ruska obvestil 13. decembra.

Veleposlanik Goldberg je 17. decembra obvestil Fanfanija, da je neki list iz Saint Louisa objavil vesti o teh poskusih in obdolžil Johnsona, da sabotira pogajanja, zaradi česar so objavili dokumente. Ker je s tem odpadla obveznost o tajnosti, je Fanfani obvestil U Tanta in italijansko vlado. Vest je prišla menda na dan po razgovoru med La Piro in nekim odv. Weisom iz New Yorka, ki je o razgovoru naredil zapisnik v petih izvodih. Fanfani je to verzijo sicer omenil, ugotovil pa je, da ne ve, če je točna, ker Weisa sploh ne pozna, z La Piro pa od 20. novembra ni imel nobenih stikov več.

Hanoj je zanikal, da so predstavniki vlade pooblastili La Piro, kar pa Fanfani razlaga kot že tradicionalna zanikanja, ki jih poznamo iz diplomatske zgodovine, ko prihaja do «bega vesti».

Na vsak način pa je šlo za pričetek, ki bi se lahko razvil v resna pogajanja. Zato je Fanfani odbil v tej zvezi vse kritike, ki so bile izrečene na njegov račun in tudi delno na račun La Pire, češ da se ne sme pozabiti njegova dobra volja in odkritosrčna privrženost miru. V tej zvezi je Fanfani poudaril, da mora Italija s svojimi 50 milijoni prebivalcev, svojo tradicijo in zgodovino sodelovati v plemenitih naporih za mir in da se ne sme omejiti samo na čakanje dobrih ali slabih vesti in na zagotovila zaveznikov, da bo potrpežljivo čakala. Zato je tudi za Fanfanija logično, da so glavni tajnik OZN, predsednik ZDA in drugi sprejeli na znanje La Pirove vesti, kot bi sprejeli tudi druge podobne, ki bi bile še mnogo manj obetajoče ali zanesljive. Navedel je vrsto zahval najvišjih ameriških državnikov za njegovo vlogo v OZN in zaključil z ugotovitvijo, da se krepi upanje, da bo mogoče obnoviti dvogovor tega težavnega vprašanja.

Predsednik vlade Moro je v svoji izjavi takoj omejil debato na izključno tehnično vprašanje zamenjave kakega ministra, ki je po njegovem v pristojnosti predsednika vlade in predsednika republike. V istem tehničnem tonu je nato orisal razvoj ostavke in ponovil, da je dejansko želel, da bi Fanfani ostavko umaknil, za kar ga je pozval na oseben pogovor in imel z njim dva telefonska pogovora. Poudaril je dejstvo, ki izhaja iz Fanfanijevega poročila, da vlada ni bila obveščena o potovanju La Pire v Hanoj.

Drugi in osrednji del Morovega govora pa je bil posvečen italijanskemu stališču do vietnamskega vprašanja, kjer je Moro — kot že med prejšnjimi parlamentarnimi debatami — na dolgo in široko obrazloževal ter zagovarjal stališče, čeprav z nekoliko bolj umerjenim tonom. Dejal je, da je to stališče odkritosrčno usmerjeno k pogajanjem in mirni rešitvi spopada.

Na tej osnovi, je nadaljeval Moro, je Italija storila vrsto korakov, da bi prispevala k rešitvi položaja v Vietnamu. Njeni napori so bili usmerjeni v tri smeri: 1. K prijateljem in zaveznikom, da jih ohrabri pri njih volji za pogajanja, premirje in postopno manjšanje vojnega obsega. 2. K nevezanim državam, ki lahko igrajo važno posredovalno vlogo, zlasti da točno pojasnijo ameriško stališče in da na ta način dajo čutiti tudi težo svetovnega mnenja zlasti v Pekingu in Hanoju. 3. H komunističnim državam, ki če, sto kažejo v sedanjem razdobju interes za premaganje sedanje napetosti tudi zato, da bodo lahko nadaljevale dolgo in težavno pot gospodarskega in socialnega napredka. 4. Končno k OZN, katere ugled je velik, pa čeprav nekatere države, ki so zapletene v zadevo, niso prisotne v OZN.

Moro je nato izrecno omenil, da so se v teh dneh obrnili tudi do SZ, ki ima poseben položaj in lastne interese, ki so prišli do izraza pri naporih za mirno rešitev indijsko - pakistanskega spora. Zato Italija izraža željo, da bodo sovjetski voditelji v tem kočljivem razdobju rekli odgovorno besedo sodelovanja.

Morov govor so v začetku motili predstavniki levice in to zlasti, ko je govoril o razumevanju italijanske vlade za napore ZDA v Južni Aziji.

Dopoldne so posegli v razpravo številni poslanci in med njimi tajnik PSI De Martino, ki je ugotovil, da je bilo delovanje Fanfanija «konkretno tako z ustavnega kot s političnega stališča» in da ga ni moč obdolževati zaradi neprimernega intervjuja. Z ostavko je Fanfani dokazal svojo občutljivost in politično korektnost. Socialisti se strinjajo tudi z ravnanjem Mora, ki je najprej ostavko odbil, nato pa začasno prevzel mesto zunanjega ministra.

Glede splošnega političnega vprašanja Vietnama pa je poudaril znano socialistično stališče, da je treba iskati rešitev spopada na osnovi prekinitve bombardiranj Severnega Vietnama ter v pogajanjih, na katerih morajo sodelovati zainteresirani, in torej tudi osvobodilna fronta Južnega Vietnama, z edinim pogojem prehodne prekinitve bojev. De Martino je nadaljeval, da so socialisti postavljali vedno v prvo vrsto splošne interese Italije in da ti interesi sedaj narekujejo, da ostanejo v vladi sedanjega tipa, glede katere ni nobene druge alternative. Govoril je tudi o «verifikaciji, s katero bodo prišli do izraza soglasnost vladnih programov in roki izvajanj in ki bo potrdila, kako resno je vlada obravnavala vprašanje miru in varnosti.

Tajnik PLI Malagodi pa vidi v stalnih pojavih notranjih nasprotij v Morovi vladi odraz nasprotja med zahodu naklonjeno in nevtralistično ter filokomunistično politiko. Zato se lahko resno obravnava tudi tako čudna osebnost, kot je La Pira. Svoj govor pa je zaključil, da skušajo sedaj vladne stranke izvesti svoj program in med njimi tudi «največjo napako» — ustanoviti dežele. Za Malagodija pa bi bilo treba najprej rešiti nekatera «velika vprašanja države» in med njimi «disciplinirati sindikate ter pravico do stavke».

IZJAVE AJUBA KANA

Pakistan bo spoštoval taškentsko izjavo

Demonstracije v Lahoru

LAHORE, 14. — Več sto oseb, povečini študentov, je demonstriralo v Lahoru proti sporazumu v Taškentu. Demonstranti zlasti kritizirajo dejstvo, da se je pakistanska vlada obvezala umakniti svoje čete na prvotne položaje. Ko je nastopila policija, so jo demonstranti napadli s kamenjem. Policaji so streljali na demonstrante, od katerih sta bila dva ubita.

Pakistanski predsednik Ajub Kan je takoj reagiral na te demonstracije. Govoril je po radiu in pozval na enotnost in disciplino. Obsodil je dejstvo, da nekateri ne kažejo naklonjenosti do taškentske izjave. «Egoistični in škodljivi elementi, je dejal, skušajo izkoriščati sedanje stanje. Zato je potrebno, da se ljudstvo ne da zapeljati.» Predsednik je dejal, da «se popolnoma zaveda čustev ljudstva», poudaril pa je, da ni moč z lahkoto rešiti zapletenih problemov.

«Pakistan, je nadaljeval predsednik, bo spoštoval taškentsko izjavo, čeprav je kašmirsko vprašanje ostalo nerešeno.» Prepričan je, da omenjena izjava ni v nobenem primeru škodovala pakistanskemu stališču glede Kašmira, temveč da je odprla nove poti za rešitev. Zatem je Ajub Kan izjavil, da je jasno povedal pokojnemu Šastriju, da ne more biti med obema državama nobenega trajnega miru in da ni mogoča nobena nenapadalna pogodba, dokler ne bo kašmirsko vprašanje rešeno. «Na drugi strani, je nadaljeval, je nujen umik sil obeh strani pred začetkom pogajanj. Poleg tega je Pakistan vedno poudarjal potrebo mirne rešitve spora z Indijo in se namerava prilagoditi načelom listine OZN.»

Demonstracije v Lahoru so povzročile dva mrtva in 12 ranjenih. Zaradi tega so bile danes šole in univerze zaprte. Predstavnik vlade je izjavil, da so študentje demonstrirali kljub odredbi, ki prepoveduje v Lahoru zborovanja. Danes so bile nove demonstracije v kraju Lyallpur, 80 kilometrov jugozahodno od Lahora.

Kosigin v Kabulu

KABUL, 14. — Predsednik sovjetske vlade Kosigin je prišel danes iz indijske prestolnice v afganistansko prestolnico Kabul, kjer bo ostal en dan in bo nato nadaljeval pot v Moskvo. V političnih krogih poudarjajo, da je Kosiginov obisk v Kabulu zelo važen po podpisu taškentske izjave. Pred odhodom iz Novega Delhija se je Kosigin pogovarjal s predsednikom indijske kongresne stranke Kamarajem, ki se med drugim omenja kot morebitni šastrijev naslednik. Davi se je Kosigin sestal tudi s podpredsednikom ZAR El Šafijem.

PROUCEVANJE PREDLOGA

Petletni razvojni načrt Jugoslavije

BEOGRAD, 14. — Zvezni izvršni svet je na današnji seji proučil osnove predloga razvoja od leta 1966 do 1970 s posebnim pogledom na razvoj nezadostno razvitih republik in krajev, zatem osnove razvoja politike življenjskega standarda in gospodarskih odnosov Jugoslavije z inozemstvom in informacije o izvajanju zakona o bankah in kreditnih poslih. Zvezni izvršni svet je nadalje sklenil, da zvezna skupščina predloži nekatere spremembe in dopolnitve zakona o pokojninah, s katerim se popravlja materialni položaj nekaterih vrst. upokojencev. S predloženimi spremembami se predvideva med drugim tudi, da se zaposlenim upokojencem, katerih delovni čas je manjši od polovice rednega delovnega časa, za ta čas ne bo odtegovala pokojnine.

MOSKVA, 14 — Skupina sovjetskih znanstvenikov, ki so se sestali na konferenci v Burakanu v Armeniji, je prišla do zaključka, da je prišel trenutek, ko je treba pripraviti «kozmični jezik», da se omogočijo morebitni stiki z dozdevno nadzemeljsko civilizacijo.

Član astronomskega zavoda «Sternberg» Mihail Kljakotkov piše v neki reviji, da bi govorica temeljila na naravnih zakonih in bi jo «kodificirali» z elektronskimi stroji ter bi omogočila, da bi v sto sekundah oddajali bistvo sedanjega človeškega znanja. Zadostovala bi en dan in ena noč, da se sporoči prebivalcem v galaksiji in zunaj galaksije bistvo sto milijonov knjig, ki so bile napisane med civilizacijo na Zemlji. Astronom ne pojasnjuje, kako bi poskrbeli za te oddaje.

Resolucije konference treh celin

HAVANA, 14. — Konferenca treh celin v Havani je včeraj odobrila in objavila nekatere resolucije. Resolucija gospodarske komisije vsebuje poziv za pomoč osvobodilnim gibanjem, ki se borijo za osvoboditev svojih narodov, za svetovno kampanjo za gospodarsko pomoč južnovietnamski osvobodilni fronti in za mobilizacijo ameriškega ljudstva proti vojni v Vietnamu.

Druge resolucije obtožujejo ameriški imperializem in izrekajo podporo gibanju za državljanske pravice v ZDA. Zahteva se takojšen umik severnoameriških vojakov iz Latinske Amerike in ukinitev ameriških vojaških oporišč, zlasti oporišča v Guatanamu na Kubi. Obsojajo se ameriški poskusi za ustanovitev napadalne vojaške sile proti narodom Latinske Amerike ter se obsoja organizacija ameriških držav kot pomočnica pri teh poskusih. Konferenca podpira štiri točke Severnega Vietnama za rešitev spora, izreka podporo rodezijskemu ljudstvu proti nasilju Smithovih belih fašistov, podporo narodu Angole, Mozambika in portugalske Gvineje. proti portugalskemu imperializmu ter obsoja napadalno politiko Zahodne Nemčije.

Resolucija gospodarske komisije zahteva tudi narodno nadzorstvo nad naravnimi bogastvi, državno nadzorstvo nad zunanjo trgovino ter izjavlja, da imajo zaostale dežele pravico odkloniti plačilo nezakonitih dolgov, ki so jih protinarodne vlade vsilile svojemu ljudstvu skupno z imperializmom.

Kitajska je na konferenci dosegla, da se organizacija za solidarnost afriškoazijskih narodov ne razpusti. Ta organizacija ima sedež v Kairu in bo imela prihodnje leto kongres v Pekingu. Kakor je znano, so sklenili ustanoviti tricelinsko organizacijo. Egiptovska in sovjetska delegacija sta predlagali, naj bi ta organizacija nadomestila afriškoazijsko organizacijo. Zaradi zakulisnih spletk kitajske delegacije, ki je zagrozila, da bo zapustila konferenco, so sklenili, da bosta obstajali obe organizaciji. Kitajska se je uprla, naj bi nova organizacija imela sedež v Kairu, ker se je bala, da bi počasi absorbirala afriškoazijsko organizacijo. Zaradi tega so se sporazumeli, da bo sedež nove organizacij v Havani. Kar se tiče sedeža, so kitajsko delegacijo podprle tudi latinskoameriške delegacije, čeprav podpirajo moskovsko politiko. Zaradi tega je tudi sovjetska delegacija sprejela Havano kot sedež.

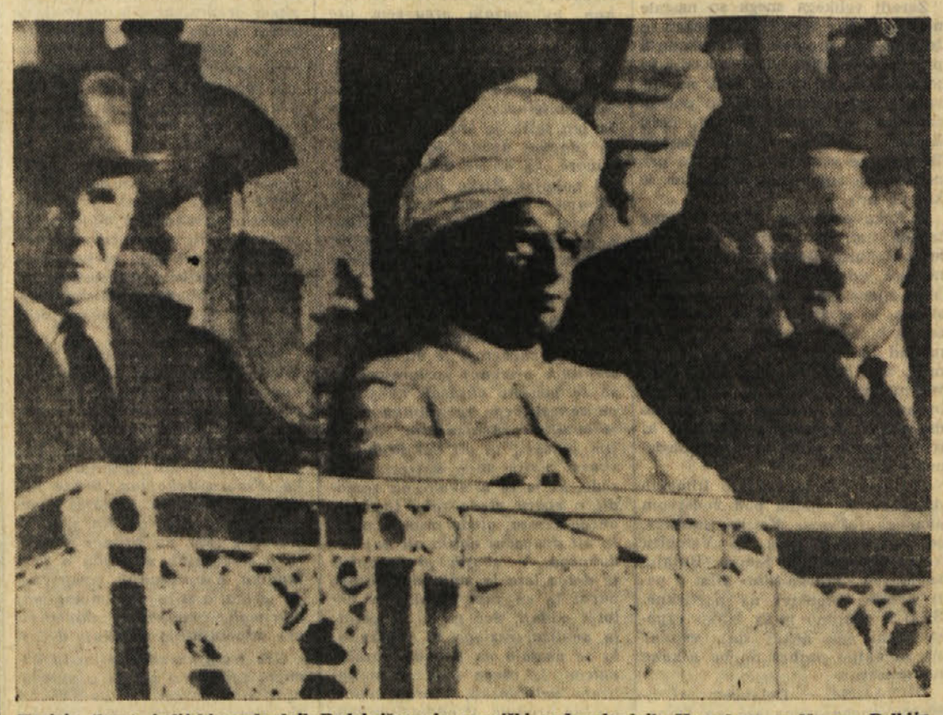

Kosigin (levo), indijski predsednik Radakrišnan in ameriški podpredsednik Humphrey v Novem Delhiju

Dean Rusk in Harriman danes v Sajgonu
Sajgonski častniki hočejo «popolno zmago»

Stroga tajnost o vsebini pogovora med Humphreyjem in Kosiginom

SAJGON, 14. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk in poslanik Harriman bosta prispela jutri v Sajgon. Rusk se bo ustavil v Sajgonu vsaj en dan, preden bo odpotoval v Washington. Podpredsednik Humphrey pa se je na poti v Washington ustavil danes za kratek čas v Rimu.

V obveščenih krogih pravijo, da so južnovietnamski vojaški voditelji zavzeli zelo ostro stališče do Johnsonove mirovne ofenzive. Danes se je sestalo na skupnem posvetovanju 1500 častnikov, ki so obravnavali vojaška in politična vprašanja. Posvetovanje bo trajalo dva dni. Zatrjuje se, da je vodstvo generalov na posvetovanju vztrajalo, da morajo doseči popolno politično in vojaško zmago nad osvobodilnim gibanjem. Načelnik glavnega štaba general Tieu pa je napovedal za letos «splošno vojaško ofenzivo».

Podpredsednik Humphrey bo ob povratku v Washington obširno poročal predsedniku Johnsonu. O pogovoru, ki ga je imel Humphrey s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom, strogo molčijo. Predsednik Johnson bo nedvomno analiziral in primerjal številne informacije, ki jih dobiva od svojih posebnih odposlancev. Politični opazovalci ugotavljajo nekakšno podobnost ameriških in sovjetskih ugotovitev, kar se tiče vojaških operacij. Šeljepin je n.pr. v Hanoju sicer poudaril, da bo osvobodilna fronta dosegla svoje smotre, kar se tiče vojaške plati, pa je izjavil, da ZDA ne morejo dobiti vojne. Predsednik Johnson pa je v svoji poslanici o stanju v državi tudi poudaril, da «komunisti ne morejo pričakovati, da bodo zmagali», pri tem pa ni nikakor napovedal zmage protikomunističnih sil.

Pred obiskom pri predsedniku je Humphrey v pogovoru s časnikarji izjavil, da sta on in Kosigin stanovala v Novem Delhiju v predsedniški palači in sta tako imela priložnost številnih zasebnih pogovorov. Skupno sta se tudi sprehajala po parku palače in tedaj sta govorila o vseh stvareh «od vremena do politike». Povedal je tudi, da je izročil Kosiginu prepis Johnsonove poslanice o stanju v državi in mu je čestital v imenu svoje vlade zaradi uspeha v Taškentu.

V Sajgonu je vojaški predstavnik izjavil, da je južnovietnamska vojska imela lani 11.256 mrtvih, pogrešajo pa jih 9049 in domnevajo, da so prestopili k osvobodilni vojski. Število izgub znaša skoraj polovico novih vojakov, ki so jih lani poklicali pod orožje in ki znaša 46.000.

Enote osvobodilne vojske so davi napadle neko osamljeno sajgonsko postojanko v severni pokrajini Kuang Ngaj, a so se umaknile, ko je nastopilo letalstvo. V bližini mesteca Vi Tan ob ustju reke Mekong so osvobodilne sile sestrelile ameriško prevozno letalo. Ujeli so enega člana posadke.

Ameriški bombniki «B-52» so tudi danes bombardirali nekatera osvobojena področja.

Vojska pritiska na Sukarna

DŽAKARTA, 14. — Poveljnik indonezijskih sil general Nasution je pozval predsednika Sukarna, naj izvede temeljito preosnovo vlade. Sukarnova odločitev se pričakuje do 24. januarja. Vojaški krogi trdijo, da narašča nezadovoljstvo ljudstva, in da so zato potrebne temeljite spremembe. Desničarski študenti so ta teden večkrat demonstrirali v prestolnici. Danes so demonstrirali v Bandungu na zahodni Javi. Demonstrirali so proti draginji in naglemu naraščanju cen. Zahtevali so razpustitev komunistične stranke in izgon kitajskih dopisnikov ter znižanje cen. Med demonstracijami v preteklih dneh so se prvikrat pojavili tudi napisi proti predsedniku Sukarnu.

Sukarno je predlagal, da bi mogla biti politična rešitev v tem, da bi razpustili vse velike stranke, to se pravi istočasno komunistično in muslimansko, ali pa nobene. Toda vojaki zavračajo tako rešitev. Stanje se je poslabšalo tudi zaradi naglega naraščanja cen in zaradi pomanjkanja živil.

Zaključena stavka električnih uslužbencev

RIM, 14. — Zaključila se je stavka električnih uslužbencev, ki je v treh dneh zajela veliko večino prizadetih. Po stavki je tajništvo FI DAE - CGIL izdalo proglas, v katerem ugotavlja, da je stavka hudo prizadela delodajalce in opozorila vlado na njene odgovornosti v zvezi s posledicami stavke za celotno gospodarstvo, ki je bilo prizadeto zaradi pogostih prekinitev in omejitev toka. Proglas zaključuje, da se bo sindikalna bitka nadaljevala z lokalnimi manifestacijami in z morebitnimi vsedržavnimi stavkami, dokler ne pride do pagajanj na stvarnih osnovah. Podobne proglase sta izdali tudi CISL in UIL.

Generalni tajnik CISL Storti je imel danes tradicionalno tiskovno konferenco, ki pa je imela predvsem polemičen značaj proti CGIL. Že v uvodu je Storti namreč govoril o notranjih nasprotjih v CGIL, zaključil pa je v ostro protikomunističnem tonu in z zanikanjem možnosti tesnejšega sodelovanja vseh sindikalnih organizacij.

ŠELJEPIN ODPOTOVAL IZ PEKINGA V MOSKVO

Sporazum med Moskvo in Hanojem za dodatno vsestransko pomoč

Pekinški «Ljudski dnevnik» znova ostro napada Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 14. — Uradno poročilo o obisku Šeljepina v Hanoju javlja, da so podpisali dodaten sporazum za sovjetsko pomoč Severnemu Vietnamu. Poročilo poudarja, da sta obe strani razpravljali o nadaljnji okrepitvi bratskih odnosov med obema državama in obema strankama ter proučili specifične probleme, ki so povezani s povečanjem sovjetske pomoči Vietnamski demokratični republiki za razvoj gospodarstva, za okrepitev njene obrambe, da bo mogla odbiti napad ameriških napadalcev.

Sporočilo pravi dalje: «V imenu sovjetskega ljudstva, KP SZ in sovjetske vlade je delegacija poudarila vso podporo pravični borbi vietnamskega ljudstva proti ameriškemu napadalcu, štirim točkam hanojske vlade in stališču južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte, ki je edina zakonita predstavnica ljudstva Južnega Vietnama, kakor je bilo obrazloženo v izjavi od 22. marca 1965.»

Skupno poročilo našteva člane obeh delegacij ter govori nato o številnih sestankih in o obiskih sovjetske delegacije v številnih podjetjih in ustanovah ter poudarja, da so pogovori potekali v prisrčnem ozračju in vzajemnem bratskem razumevanju. Govorili so o nevarnem stanju, ki je nastalo zaradi ameriškega stopnjevanja vojne v Vietnamu in v jugovzhodni Aziji, o odnosih med SZ in Severnim Vietnamom, o mednarodnem položaju in o drugih problemih skupnega interesa.

Zatem govori poročilo o sporazumih, ki so jih sklenili, in dodaja, da sta delegaciji izrekli veliko zadovoljstvo zaradi razvoja prijateljskih odnosov med SZ in Severnim Vietnamom. V imenu KP SZ je sovjetska delegacija povabila delegacijo severnovietnamske komunistične stranke, naj se udeleži 23. kongresa KP SZ, vabilo je bilo sprejeto.

Sovjetska delegacija je danes odpotovala iz Pekinga v Moskvo. Šeljepin je pred odhodom izjavil, da je zelo zadovoljen s svojimi stiki v Hanoju. Pozneje je izjavil, da si je med kratkim bivanjem v Pekingu izmenjal misli s kitajskimi voditelji. Pravih posvetovanj s kitajskimi voditelji pa ni bilo. Šeljepin je prišel v Peking včeraj popoldne ter je nato počival in večerjal v palači ljudskega kongresa. Zvečer je v spremstvu podpredsednika vlade prisostvoval neki predstavi. Priložnost za pogovor sta imela samo med večerjo in davi na letališču.

Vse kaže, da so v Pekingu nezadovoljni z diplomatskim uspehom, ki ga je Sovjetska zveza dosegla v Taškentu. Prav tako kaže, da so nezadovoljni z obiskom sovjetske delegacije v Hanoju. To kaže tudi današnji dokaj oster članek v pekinškem «Ljudskem dnevniku», ki obtožuje sovjetske voditelje, da so «zgubili do kraja čut pravičnosti». Članek v začetku obsoja ameriško politiko «požgane zemlje» v Južnem Vietnamu in trdi, da so sovjetski voditelji do tega «brezbrižni» ter da delajo «z roko v roki» z Washingtonom. List dodaja: «Kako morejo spričo raztegnitve ameriške napadalne vojne v Vietnamu tisti, ki ljubijo pravičnost in mir, ostati pasivni, medtem ko ameriški napadalci ubijajo in uničujejo. Kako ne morejo stokrat pomnožiti podpore, ki jo dajejo pravični bor. bi vietnamskega ljudstva?» List tudi pravi, da Sovjetska zveza nima pravice nastopati kot zaveznica Severnega Vietnama.

Polemika «Pravde» s Kitajci

MOSKVA, 14. — «Pravda» objavlja danes članek, v katerem poudarja, da «prikazovati revščino» kot neizbežno družabnico delavcev za ves čas graditve socializma in jo prikazovati skoraj kot dobrino, pomeni grobo potvarjati smotre socialistične graditve, prepustiti kapitalizmu napredek materialne civilizacije».

«Komunisti, nadaljuje list, se borijo, da bi osrečili prihodnje generacije, toda ne na podlagi omejevanj za sedanjo generacijo. Srečna prihodnost poznejših rodov mora biti posledica veselejšega in bogatejšega življenja sedanjih.»

Zatem obrazložuje «Pravda» smisel gospodarske reforme, ki so jo nedavno odobrili, in pravi, da je v sedanji fazi glavni element dejavnosti stranke borba za izboljšanje učinkovitosti socialistične proizvodnje ter za popolno uporabljanje koristi socialističnega gospodarskega sistema s številnimi izboljšavami metod gospodarskega upravljanja in pobud množic.

Zatem pobija list trditve, da bi uvajanje nekaterih gospodarskih pogledov v Sovjetski zvezi pomenilo obnovitev kapitalističnega sistema. «Sovjeti, piše «Pravda», s presenečenjem ugotavljajo, da gospodarsko politiko Sovjetske zveze na enak način vidi tudi vodstvo kitajske komunistične stranke, ki je v «Ljudskem dnevniku» in v reviji «Rdeča zvezda» izjavilo, da bi sklepi marčnega plenuma CK KP SZ pomenili razvoj kapitalizma na sovjetskem podeželju.

«Sovjetski delavci, dodaja list, lahko označujejo te trditve samo za izzivalne.» Zatem obrazložuje razliko med kapitalističnim in socialističnim pogledom na glavne gospodarske kategorije (kakor blago, cena, dobiček) in ponovno zavrača trditve, da gre za obnovitev kapitalizma v Sovjetski zvezi, ter poudarja potrebo razdelitve javnega dela med raznimi skupinami prebivalstva, «ker to narekuje moderna proizvodnja in to ne more pripeljati do ustvarjanja privilegiranih slojev».

19. t.m. izvolitev novega predsednika indijske vlade

NOVI DELHI, 14. — Danes se je sestal izvršni odbor kongresne stranke in razpravljal o imenovanju novega ministrskega predsednika. Sklenili so, da bo novega voditelja stranke (ki bo avtomatično tudi nov predsednik vlade) izvolila parlamentarna skupina kongresne stranke, ki šteje petsto poslancev. Skupina se bo sestala 19. januarja. Če bo več kandidatov, bo izvoljen tisti, ki bo dobil vsaj 50 odstotkov veljavnih glasov. Predsednik kongresne stranke Kamaraj je izjavil, da je po mnenju večine kongresnih voditeljev potrebno, da novega predsednika indijske vlade izvolijo soglasno. Neuradno omenjajo kot kandidate vse najbolj znane osebnosti kongresne stranke. Med temi so Nanda, Indira Gandi, minister za obrambo Čavan, znani voditelj Desai in sedaj tudi predsednik kongresne stranke Kamaraj.

Indijski minister za podpore Tiagi je odstopil, ker se ne strinja s taškentskimi sporazumi. Pri tem njegovem stališču ga ni podprl noben drug minister.

Wilson zopet v Londonu

LONDON, 14. — Predsednik britanske vlade Wilson se je sinoči vrnil v London. Ob prihodu je izjavil ,da minister za odnose s Commonwealthom Bottomley ne bo odšel v Salisbury in se bo vrnil v London. Dodal je, da so bili pogoji, ki jih je bil postavil Smith za obisk, nesprejemljivi.

Wilson je napovedal, da bo vlada uvedla nove gospodarske sankcije proti Rodeziji, in je dejal, da so bili dosedanji ukrepi uspešni. Ponovil je, da v nobenem primeru ne bodo uporabili sile in je dodal, da je bila konferenca v Lagosu pravi uspeh ter je v veliki meri prispevala k okrepitvi Commonwealtha.

Zvedelo se je, da je Smith postavil kot pogoj za Bottomleyjev obisk v Salisburyju, da Bottomley napravi vljudnostni obisk Smithovi vladi. V nasprotnem primeru bi mu dovolili prihod kot navadnemu državljanu, toda ne bi jamčili za njegovo varnost.

V Dar Es Salamu so sporočili, da so Kenija, Uganda in Tanzanija sklenile prepovedati pristajanje na njihovem ozemlju ter preletavanje tega ozemlja vsem letalom, ki pristajajo v Rodeziji. Ukrep je prizadejal šest afriških in evropskih letalskih družb.

DANES

Debata o odstopu Fanfanija, ki bi se morala spremeniti v splošno razpravo o italijanski zunanji politiki, se je zaključila mnogo skromneje in nepričakovano naglo. Očitno gre za manever vlade, ki je na tak način skušala v čim krajšem času odstraniti z dnevnega reda to za vladno koalicijo dokaj zapleteno in nevšečno vprašanje, kar je bilo storjeno s predložitvijo skupne resolucije vladnih strank ter z Morovo zahtevo, da se na osnovi resolucije glasuje o zaupnici vlade. Glasovanje o zaupnici pa je javno ter na tak način niso mogle priti do izraza razpoke v notranjosti koalicije ali v vrstah posameznih strank.

Zanimive so bile Franfanijeve izjave, saj je bivši zunanji minister uradno potrdil že znane stvari o La Pirovem posredovanju v Hanoju in dokaj podrobno navedel celoten zaplet pogajanj. Fanfani je ponovil znano stališče do Kitajske, istočasno pa nedvomno polemično zahteval aktivnejšo vlogo Italije v mirovnih naporih. Ugotovil je, da mora Italija voditi lastno politiko, saj ima dovoljno težo, da aktivno prispeva k utrditvi miru. V tej zvezi je celo ironično pripomnil, da bi v obratnem primeru niti ne bilo potrebno zunanje ministrstvo.

Moro pa je celotno vprašanje postavil v strogo formalen okvir zaupnice ter zagovarjal pravilnost postopka, korektnost Fanfanija in seveda tudi samega sebe pri sprejemu ostavke. Glede bistva vprašanja vietnamskega spopada pa je na dolgo zagovarjal ameriške «mirovne pobude» in dokazoval ameriško dobro voljo pri iskanju miru, češ da Američanom ne gre za nič drugega kot za mir. Podrobno je orisal italijansko delovanje v razne smeri, povsod pa jo preveva osnovna nota, da mora Italija drugim (nevezanim, komunističnim državam itd.) pomagati prikazati v pravi luči ameriška stališča. Vendar pa je bil v teh svojih izvajanjih tu in tam Moro nekoliko širši kot v svojih prejšnjih govorih, saj ni bil na nobenem mestu govora napadalen in je skušal iskati skupne točke za rešitev spora. Zanimivo je tudi, da je v bistveno novi luči prikazal sovjetsko politiko in ugodno ocenil napore sovjetskih voditeljev za mir.

Celotna debata torej ni prinesla nič bistveno novega in je samo potrdila notranja nasprotja v italijanski zunanji politiki, težavno iskanje kompromisnih stališč, ki pač izhajajo iz zapletenosti vladne koalicije. Debata je prinesla vsaj rezultat, da zunanja politika ne bo na dnevnem redu debate o «verifikaciji», in lahko pričakujemo, da bo ta razprava zajela osnovna notranja vprašanja, kot so demokratizacija uprave v okviru ustave, dežele, šolstvo in podobno.

V zvezi z možnostjo pogajanj o Vietnamu se poudarja predvsem važnost — še neznanega — rezultata razgovorov ameriškega podpredsednika Humphreyja s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom, o čemer je Humphrey poročal predsedniku Johnsonu. Poleg tega je važen tudi obisk Ruska in Harrimana v Sajgonu, kamor bosta prispela danes. V zvezi s tem se poudarja, da Johnson v svoji poslanici v sredo ni nikakor napovedal zmage «protikomunističnih sil» v Vietnamu, temveč je le poudaril, da «komunisti ne morejo pričakovati, da bodo zmagali», po drugi strani pa je Šeljepin v Hanoju izjavil, da ZDA ne morejo dobiti vojne, da pa bo «osvobodilna fronta dosegla svoje smotre».

Šeljepin se je med svojim kratkim bivanjem v Pekingu po obisku v Hanoju pogovarjal s podpredsednikom kitajske vlade, vendar pa pravih posvetovanj ni bilo. Pač pa kitajski tisk ponovno obtožuje sovjetske voditelje, da so izgubili «do kraja čut pravičnosti», da delajo «z roko v roki» z Washingtonom, da bi morala SZ stokrat pomnožiti podporo južnovietnamskemu ljudstvu in da SZ sploh nima pravice nastopati kot zaveznica Severnega Vietnama. Moskovska «Pravda» pa pobija trditve kitajskega tiska, da bi sklepi marčnega plenuma CK SZ «pomenili razvoj kapitalizma na sovjetskem podeželju», kajti take trditve so lahko samo izzivalne.

V mestu Lahore v Pakistanu so bile demonstracije proti sporazumu v Taškentu, med katerimi sta bila dva demonstranta ubita, 12 pa ranjenih. Ajub Kan je poudaril, da bo sporazum spoštoval, čeprav je kašmirsko vprašanje ostalo nerešeno.

Po konferenci v Lagosu je britanski predsednik vlade Wilson izjavil, da v nobenem primeru ne bodo uporabili sile proti Rodeziji in da bodo uvedli nove gospodarske sankcije.

Na tricelinski konferenci v Havani so sklenili ustanoviti tricelinsko organizacijo; Kitajcem pa je uspelo doseči, da se «organizacija za solidarnost afriško-azijskih narodov» ne razpusti, a njen kongres bo prihodnje leto v Pekingu.

Po deželi Škipetarjev

3.

(Nadaljevanje)

Naj bom odkrit: lahkega dela naši «ksimeroniji» z nami res niso imeli! Vsako jutro in še večkrat čez dan smo pritiskali nanje z najrazličnejšimi željami in vprašanji, tako da včasih že niso vedeli ne kod ne kam. Reporter RTV Beograd Marko Marković je na primer že nekaj ur po prihodu prosil za zvezo s tiransko RTV (da bi lahko uredil zamenjavo filma, ki so ga albanski snemalci posneli na balkanskem košarkarskem prvenstvu). Nato je svojo željo vsako jutro ponavljal. Po petih dnevih — ko kolega tam ni imel več kaj opraviti — smo radijsko postajo res obiskali, toda o tem več pozneje. Kolega Nikola Kovačevski iz «Nove Makedonije» je želel obiskati uredništvo kakšnega tiranskega dnevnega lista (želja se mu ni nikoli izpolnila), jaz sem si hotel ogledati univerzo (tja so nas končno odpeljali šele predzadnji dan našega bivanja v Tirani) in tako dalje.

Boris Pop-Džorlev iz skopskega Večera je stopil vsako jutro k majhnemu (a še kako pomembnemu!) «ksimerotiju» z vrsto vprašanj (drugi smo bili mnenja, da je potreboval pol noči, preden jih je iztuhtal): vloga albanske žene v političnem življenju, struktura članstva v albanski partiji dela, razvoj zadružništva, urejenost zdravstvene službe in tako dalje in tako dalje. Mali «ksimeroni» je zajemal sapo in pisal in pisal, da mu je kar pot tekel po čelu, potem pa dejal:

«Nu, ja pitam. Esli ja dobi odgovor, ja ne moram skazat.» Kolega na svoja vprašanja, ki jih je — to verjamem — v začetku zastavljal z najbolj resnimi nameni, nikoli ni dobil odgovora, toda to mu ni vzelo poguma in dobre volje, da ne bi že naslednje jutro «moril» malega «ksimeronija» z novimi vprašanji: o vlogi tiska med današnjo albansko inteligenco, o možnosti in vrsti zabave albanske študentske mladine, o razvoju motorizacije v Albaniji in s podobnimi.

Res pa je, da so imeli organizatorji tudi sami v načrtu nekaj, kar so nam hoteli pokazati, da bi — verjetno — napravili na nas kar največji vtis. Na primer — Opero. Ogledali smo si Verdijev Rigoletto. Predstava je bila za nas dvakrat zanimiva: prvič, ker so opero peli v albanščini, in drugič zaradi zelo dobre izvedbe. Rigoletta je zares izredno pel baritonist Avni Mula, ki bi se s svojim glasom in odlično igro lahko povzpel na katerekoli odrske deske na svetu. Gildo je prav tako sijajno pela baritonistova žena Nina Mula, po rodu Rusinja. (Avni Mula jo je spoznal v času svojega pevskega študija v Moskvi in se je pozneje z njo poročil. Po prekinitvi odnosov s Sovjetsko zvezo je Nina brž sprejela albansko državljanstvo in ostala v Tirani. Albanci to ob vsaki priložnosti silno radi poudarjajo, ne povedo pa, da so takoj po prekinitvi odnosov s SZ zelo nehumano ravnali z vsemi, ki so živeli v mešanih zakonih in niso takoj sprejeli albanskega državljanstva. Take zakone so po hitrem postopku razveljavili, zakonskega druga — moža ali ženo — ki je bil ruski državljan, pa takoj napodili čez mejo).

V odmoru smo novinarji kar v veži domala izsilili kratko tiskovno konferenco z direktorjem Opere Mustafom Krantjo in šefom propagande Gasperjem Gulijem. Vprašanja so deževala z vseh strani in «ksimeroniji», ki so nas — jasno! — lepo spremljali tudi v Opero, so komaj utegnili prevajati iz albanščine v nekakšno spakedrano rusko srbohrvaščino.

DOBRA OPERA

Slišali pa smo marsikaj zanimivega. Tako smo izvedeli, da deluje Opera od leta 1953 (Tirana ima še Dramo in estradno gledališče) in da je doslej postavila na oder 33 premier, od tega 22 oper in 11 baletov. Časnikarji pa smo naredili bržčas zelo začudene obraze, ko smo izvedeli za (za naše pojme) malce nenavadno razmerje med tujimi in domačimi operami: od 22 oper, kolikor so jih doslej peli v Tirani, je kar 13 domačih! Naj navedem nekaj imen oper in avtorjev — «Mrika» — Jakot Prenka, «Lule Kutime» — Krišto Kona, «Pranvera» — Tiš Dalja in druge. Od klasikov so na sporedu Traviata, Cavaleria Rusticana, Madame Butterfly, Evgenij Onjegin, Ivan Susanin itd., kmalu pa novem letu pa bo premiera Figarove svatbe.

Opera ima 32 pevcev solistov, ki so se šolali večinoma v Sovjetski zvezi, zdaj pa imajo konservatorij tudi v Tirani. Operna stavba sama po sebi ni nobena posebna mojstrovina, ima pa 656 sedežev in stojišč. Vstopnice veljajo — če so nam povedali po resnici, mi smo namreč vsako «uradno» informacijo jemali s pridržkom! — od 2 do 6 lekov Opera in balet pripravita skupno približno 260 predstav na leto, celotni operni ansambel pa ni še nikoli gostoval zunaj meja Albanije. Zatrjevali so nam, da so posamezni solisti nastopali že v Bukarešti, Havani, Sofiji, Budimpešti in še kje. Operni solisti naj bi bili — sorazmerno — dobro plačani; rekli so nam, da prejemajo mesečno do 1300 lekov, kar je dokaj nad povprečjem mesečnih dohodkov v Albaniji (500 lekov). Ker vemo, da je razlika med plačo umetnika in povprečno plačo na primer v Sovjetski zvezi še mnogo večja, tudi nismo čisto verjeli, da prejemajo operni umetniki v Tirani «le» 1300 lekov. Po informaciji, ki smo jo kasneje dobili po svoji «zasebni liniji», pa baje nimajo niti tolikšne plače...

V STUDIU DOMAČEGA FILMA

Če je bila tiranska Opera v vsakem pogledu vredna obiska, pa je bil ogled filmskega studia «Nova Albanija» pravi flasko, saj tam nismo videli — ničesar. O obisku tega studia so nam «ksimeroniji» mnogo pripovedovali in nam obljubljali če že ne Hollywood, pa vsaj Cinecittà. Zato smo upravičeno upali, da bomo lahko prisostvovali snemanju vsaj nekaj kadrov kakega domačega filma, da bomo videli igralce, notranjost in tehnično opremljenost studiov in drugo. Kakih šest kilometrov vzhodno od Tirane pa smo doživeli razočaranje — ne prvo in ne zadnje v času našega bivanja v Albaniji.

Z avtobusom so nas pripeljali v «filmsko mesto», ki ga tvorijo tri ali štiri hiše, grajene v zelo čudnem slogu. Stlačili so nas v miniaturno kinematografsko dvorano in nam zavrteli tri kulturne filme: o turističnih (?) lepotah Albanije, o albanskih folklornih plesih in o nekaterih zgodovinskih spomenikih v tej deželi. Filmi so bili v barvah, vmes pa so imeli odlomke tudi v črno-beli tehniki. Potem so nam v nekaj besedah na hitro povedali, da izdelujejo umetniške filme od leta 1952 in da posnamejo povprečno dva filma na leto. Izdelajo še nekaj krajših filmov in filmske tednike. To je bilo vse in pika. Spet smo se zbasali v avtobus in krenili nazaj proti središču Tirane. S cest pa so se nam režali rdeči transparenti, napisi, table, zastave. «Profte shoku Mao Ce Dun», «Profte shoku Enver Hoxha», «Profte shoku Stalin», «Profte shoku...» (živel tovariš ...)

DOKUMENTI — S SIVIMI LISAMI

Še en obisk bi lahko bil zabaven, če bi se za vso stvarjo ne skrivalo toliko tragike — obisk muzeja albanske NOB. Znano je, da je od članov nekdanjega medvojnega CK živ le še Enver Hoxha. Vsi drugi so pobiti. V muzeju pa povsod vise fotografije, na katerih so, skupaj z drugimi, upodobljeni nekdanji — zdaj pobiti — člani CK. Da se precizneje izrazim — bili so upodobljeni, kajti njihove obraze so s skupinskih slik preprosto zretuširali! In tako visijo v muzeju zdaj fotografije, na katerih je kjerkoli videti sivo liso. Dejal sem: človek bi se smejal, če bi ne vedel za tragično ozadje...

«Malo pokazati in nič pojasniti!» je bilo brškone geslo Albancev v času našega bivanja v Tirani. Drugače namreč ni mogoče razumeti, zakaj so nas pravzaprav odpeljali v tovarno traktorjev v gradnji, ki za zdaj še nima imena (da ga morda ni imela samo zaradi nas?). Marsikateri med nami bi raje sam postopal po tiranskih ulicah, kljub množici «ksimeronijev» pred hotelom, ki so se (v parih) takoj prilepili za pete vsakemu Jugoslovanu, odhajajočemu iz Dajtija, kljub številnim policistom, ki so branili vstop v «geto», kakor tukaj zlobno imenujejo mestno četrt, v kateri prebivajo visoki vladni funkcionarji.

Pa ni vse skupaj nič pomagalo. Naši — lahko bi skoraj rekel «zasebni» — «ksimeroniji» so nam (kakor da jim je to že prešlo v navado) toliko pripovedovali o tovarni traktorjev, da bi bilo res že kar nevljudno, če bi povabilo odklonili. «In navsezadnje», smo si dejali, ko smo stopali v avtobus, «morda bomo pa vendarle kaj videli...»

TOVARNA TRAKTORJEV V GRADNJI

Po petnajstih minutah vožnje (kar pa še ne pomeni, da bi bilo gradbišče kdo ve kako daleč od središča Tirane; saj sem že pojasnil, s kakšno hitrostjo vozijo avtobusi po tej deželi) smo izstopili. Dosti marljivih rok, zelo malo mehanizacije, smo ugotovili na prvi pogled, ko smo opazovali graditelje — med njimi tudi mnogo vojakov — kako so se mučili v blatu. Nekaj minut pozneje so nam predstavili mladega 30-letnega inženirja (ne dolgo tega se je vrnil s tehničnega izpopolnjevanja na Kitajskem) in ta nas je povedel v prvo tovarniško dvorano. Za Evropejca — posebej če pomisli, da stoji še vedno v Evropi! — zares nenavaden pogled: povsod veliki stroji, debelo namazani z vazelino — s kitajskimi oznakami, povsod monterji v modrih kombinezonih — Kitajci. Človek se temu ne more in ne more privaditi, čeprav smo na cestah vsak dan srečavali veliko število Kitajcev, četudi jih je bilo toliko v hotelu in v športni dvorani.

Mladi inženir je spregovoril: «Ko bo tovarna zgrajena, bomo izdelovali traktorje DT-54 po sovjetski in kitajski licenci.» Poklimamo in beležimo podatke. «Samo tovarniške dvorane, brez okolja, bodo zavzemale 2 hektarja zemljišča.» Svinčniki drsijo po papirju. «Tovarno smo začeli graditi predlanskim, proizvodnja bo stekla v letu 1966.» Pišemo tudi to, čeprav ne verjamemo povsem.

Potem je bilo nekaj časa neprijetno tiho (čakali smo, ali nam bo inženir še kaj povedal. Ko pa smo videli, da je razlago končal, smo začeli vpraševati.

«Koliko delavcev bo zaposlenih v tovarni, ko bo delala z vso zmogljivostjo?» Inženir je skomignil z rameni. «No, če ne veste natanko, pa vsaj približno,» smo drezali vanj. «Ali tri, pet ali sedem tisoč?» Inženir in mali «ksimeroni» sta se nekaj časa pomenkovala med seboj, potem pa je zadnji salomonsko razsodil: «Inženir vodi samo montažo in tega ne ve.»

PODATKI — BREZ PODATKOV

«Koliko traktorjev bo tovarna letno izdelovala?» — Leta 1966 bo izdelala 6 tisoč traktorskih delov.» Malce čuden odgovor. «Mislili smo, koliko traktorjev bo proizvajala tovarna, ko bo povsem dograjena?» — «Leta 1967 bo izdelala 10 tisoč traktorskih delov.» — «Dobro, pa ostanimo pri traktorskih delih. Kakšne dele bo proizvajala?» — «18 različnih delov.»

Počasi nam je začelo iti na živce, da nikoli nismo dobili odgovora na tisto, kar smo vprašali. Že res, da se časnikarji ne spoznamo kdo ve koliko na proizvodnjo traktorjev, toda imeli smo s seboj tudi moža, ki se je na te reči malo bolj spoznal: predsednik košarkarske zveze Jugoslavije Radomir Šaper je namreč doktor metalurških ved. Vprašal je — kajpak po «ksimeroniju» — inženirja, ki nas je vodil skozi dvorano: «Ali imate v Albaniji kakšno železarno?»

«Ne,» so mu odgovorili, «začeli jo bomo graditi čez dve leti. Toda za zdaj nas ni strah za surovine. Po vsej Albaniji leži dovolj starega železa še izza vojne...!» Po tem pojasnilu smo spoznali, da je najbolje, če ne vprašujemo več.

In res so nas že čez nekaj trenutkov spet naložili v avtobus Albturista in odpeljali v Dajti. Da, da, «malo pokazali in nič pojasnili...»

Dva dni kasneje smo obiskali trije časnikarji v spremstvu «ksimeronijev» radijsko postajo. Leta je v lepi in povsem novi stavbi, dograjeni šele pred nekaj meseci. Sprejel nas je prvi namestnik direktorja Koço Pandeli. Začelo se je tako, kakor smo bili tega že vajeni. «Prosim, vprašajte, kar vas zanima.» je dejal namestnik direktorja.

VPRAŠANJA BREZ ODGOVORA

Vprašali smo. Na primer: «Koliko časnikarjev dela pri radiu Tirana?»

«Imamo več oddelkov: gospodarski, kulturni, športni...»

«Vprašali smo, koliko je časnikarjev. Zanima nas zaradi primerjave. Če namestnik direktorja ne ve natančnega števila, naj navede vsaj približno.»

Mali «ksimeroni» je po krajšem posvetu «prevedel»: «namestnik direktorja ne more povedati niti približnega števila zaposlenih časnikarjev.»

Pa smo bili spet tam. Novo vprašanje: «Koliko radijskih aparatov je v Albaniji?» Nanj smo — proti pričakovanju — dobili odgovor: «120 tisoč.»

(Nadaljevanje v torek)

B. SENICA

PARABITA (Lecce), 14. — Tu je bil danes pogreb 9-letnega Luigija De Matteisa, ki je moral na tako nesrečen način končati svoje mlado življenje. Dečka je s trpinčenjem umorila starejša ženska, za katero je postalo vsaj sedaj dokazano, da je blazna. Ženska je sedaj v zaporu, toda kaj pametnega od nje najbrž ne bo mogoče več izvedeti in tudi kazen je zanjo problematična stvar. Preventivno bi bilo treba poskrbeti, da bi se take nesreče ne mogle dogoditi. (Na sliki je policijski pes pred omaro, v kateri je bilo dečkovo truplo v hiši omenjene ženske.)

STEVILO SE ŠE DVIGA

V Rio de Janeiru mogoče celo tisoč žrtev povodnji

RIO DE JANEIRO, 14. — Iz zanesljivih virov se ve, da so do danes dopoldne spravili v mestne mrtvašnice 333 trupel žrtev, ki jih je zahtevala huda poplava v Rio de Janeiru v teh zadnjih štirih dneh. To število pa nikakor ne pomeni dokončnega in ugotovljenega števila vseh žrtev, saj se navaja, da je povodenj zahtevala kakih tisoč žrtev, če se sešteje število mrtvih (ugotovljenih) in pa pogrešanih. Ranjenih pa je okrog 3000 oseb. Čeprav so kakršni koli točni podatki še nemogoči, se nadalje navaja, da je brez strehe ostalo okrog 50.000 oseb. Na stotine poslopij se je zrušilo in materialna škoda je neprecenljiva.

Danes dopoldne je nehalo deževati, vendar so razne mestne četrti še vedno blokirane zaradi nanošenega blata. Ironija usode — sicer ne nenavadna pri poplavah — je v tem, da prebivalstvu primanjkuje vode (zaradi pokvarjenih vodovodnih naprav), pa tudi električne in telefonske napeljave so pokvarjene in prav tako plinske napeljave. Poti, ki vodijo v mesto, so na mnogih krajih prekinjene, ker so se podrli mostovi ali pa so ceste zasuli plazovi.

NEW YORK, 14. — *Richard Burton in Elizabeth Taylor bosta nastopila v nekakšni koncertni verziji Honnegerjeve «Orleanske device na grmadi». Prireditev bo v velikanski dvorani v New Yorku in pred njo na odprtem 10. in 12. avgusta. Elizabeth Taylor, ki se bo tokrat tretjič preizkusila v gledališkem delu, bo poosebila Orleansko devico, vendar niti ona niti Richard Burton ne bosta pela, pač pa le recitirala tekst.*

Žena indonezijskega predsednika Sukarna je na zasebnem obisku v Rimu. Na sliki je s filmskim igralcem Mastroiannijem

Potopljene ladje

STOCKMOLM, 14. — Finska trgovska ladja «Kuutsalo» (251 ton) se je potopila sredi hude nevihte v Baltskem morju. Posadko 17 mornarjev je rešila nemška ladja «Eros», pač pa pogrešajo kapitana in prvega častnika finske ladje. Verjetno sta z ladjo vred utonila.

CALAIS, 14. — Francoska ribiška ladja «Tregor», na kateri je bilo osem oseb, se je potopila blizu rta Gris nez v Rokavskem prelivu. Doslej so rešili samo enega mornarja in iščejo še ostalih sedem.

SEUL, 14. — Neka ladja, na kateri so bili zbiralci školjk, večinoma ženske in otroci, se je prevrnila ob južnokorejski obali. Utonilo je 25 oseb.

Poskus ugrabitve sta plačala z življenjem

BEVERLY HILLS (Kalifornija), 14. — Poskus ugrabitve ameriškega industrijca Leonarda Firestona, 58-letnega lastnika znane tovarne za pnevmatike, se je ponesrečil, obenem pa sta dva ugrabitelja svoj poskus plačala z življenjem. Tako Firestone kot policija sta zvedela za načrt ugrabitve. In medtem ko je Firestone že pred dnevi zapustil svojo hišo v Beverly Hillsu, je policija nastavila okrog hiše past ugrabiteljem, ki so nameravali zahtevati odkupnino v znesku dveh milijonov dolarjev.

To noč sta dva moška — eden oborožen in drugi zakrinkan — skušala priti v hišo Firestona. Toda policija ju je sprejela s streljanjem. Pri tem je bil takoj ubit 40-letni Hal Bailey, hudo ranjen pa 28-letni George Scalla, ki je potem umrl v bolnišnici.

Policija je bila obveščena o načrtu za ugrabitve že pred tremi tedni; pozneje je zvedela še za dan, odkupnino in tudi za osebe, ki so bile določene za ugrabitev.

Leonard Firestone je vdovec in ima tri otroke. Od leta 1943 je na čelu velike družbe, ki jo je ustanovil njegov oče Samuel.

MRAZ JE SPET PRITISNIL SKORAJ POVSOD PO EVROPI

V Abrucih 22 stopinj pod ničlo Mnogo snega v Jugoslaviji

Režiser Bulajić s svojo skupino blokiran na Velebitu

MILAN, 14. — V Lombardiji, kjer je bil že včeraj oster mraz, je danes živo srebro še bolj padlo in doseglo letošnje rekorde. Na letališču Linate je bilo na pr. danes dopoldne ob 9. uri —9.2. Nad Milanom pa je jasno nebo.

Iz Piacenze pa javljajo, da so tam zabeležili zjutraj ob 7. uri kar 17 stopinj pod ničlo.

Po Furlaniji se je temperatura držala pod ničlo v mejah med —5 in —12. Okrog Cedada so nekateri potoki zamrznili.

V Genovi in zlasti na hribih Ligurije je sneželo. Na prelazu Giovi je bilo ponoči 12 stopinj pod ničlo.

V Abrucih se je na planoto Roccadimezzo povrnil polarni mraz z 20 in celo 22 stopinjami pod ničlo. Sneg je padal po Irpiniji, potem pa se je zjasnilo, nedtem ko je bilo še naprej slabo vreme v Apuliji, zlasti v pokrajini Foggia. Promet gre naprej s težavo, ponekod pa je sploh prekinjen

BEOGRAD, 14. — Sneg in poledica sta prizadela danes v mnogih krajih Jugoslavije težave v prometu. Tako je v Bosni zaradi snega prekinjen promet na desetih cestah, v Črni gori pa na štirih važnih prometnih zvezah, med njimi na cesti Cetinje - Kotor in Nikšič - Savnik - Plevlje. Zračni promet med Titogradom in Beogradom je prekinjen že od nedelje, ker je na letališču v Titogradu preveč snega. Zadnje številke časopisov, ki jih je prejelo glavno mesto Črne gore, so od nedelje. V mestu primanjkuje mleka in nekaterih drugih artiklov, ki se sicer dobavljajo le z letali iz Zagreba, Beograda in Ljubljane.

V Srbiji je promet na več cestah — med njimi med Beogradom in Kragujevcem in Beogradom in Gornjim Milanovcem — prekinjen zaradi snega. V Vojvodini je sneg popolnoma paraliziral cestni promet. Najtežje je bilo v južnem Banatu. Promet na cesti med Pančevom in Vršcem, kjer je ponoči na cesti zdrsnilo s ceste sedem avtomobilov in en avtobus, na srečo brez žrtev, je bil obnovljen promet dopoldne. Težave so tudi na internacionalni cesti Beograd - Novi Sad. Pri Vrbniku je neki avtobus ostal v zametih. Mnogi avtobusi na poti iz raznih krajev v Novi Sad so zakasnili danes po štiri ure. Danes zjutraj ni prispel v Novi Sad niti en avtobus iz Sabca, Zrenjanina in Žablja. Avtobus na poti Novi Sad-Kraljevo je obtičal v snegu 35 km od Beograda.

Zaradi velikega snega so nastale motnje tudi v telefonskih zvezah in železniškem prometu. Na nekaterih progah Vojvodine vlaki zakasnjujejo od 40 do 60 minut. Tudi na Hrvaškem povzročata sneg in poledica težave na cestah. Na avto cesti Zagreb - Ljubljana in cesti Zagreb-Beograd se voznikom še vedno priporoča, da zmanjšajo hitrost na 50 km na uro.

Z Reke poročajo, da je ta zima terjala tudi eno smrtno žrtev: 73-letno Ljubico Bašvan iz Srelina so nedaleč od Reke našli zmrznjeno blizu njene hiše. Domnevajo, da je starka, ki je živela sama, šla iz hiše, da bi opravila kako delo, padla na led in zmrznila. Vaščani so jo našli šele drugega dne, ko ni bilo več mogoče ji pomagati. Ambulante in bolnišnice na Reki so imele te dni precej dela zaradi poškodb, ki so jih dobili prebivalci na poledenelih ulicah.

Skupina jugoslovanskih filmskih delavcev, ki snema pod vodstvom znanega režiserja Veljka Bulajiča, je ostala blokirana na Velebitu kakih 40 km od Senja. Bulajić snema za «Jadran-film» film o peti nemški ofenzivi na partizane. Stiki s skupino bodo lahko vzpostavljeni čez nekaj dni, vendar pa za ekipo najbrž ne bo nikake nevarnosti.

DUNAJ, 14. — Delavcem pri čiščenju snega pomagajo na Dunaju tudi vojaki. Gre predvsem za očiščenje železniških postaj, saj so množine snega, ki ga je napadlo te dni, že skoraj katastrofalne. Zveze z zunanjimi predeli mesta so skoraj nemogoče.

Na Zugspitze na Tirolskem je —26, drugod po Avstriji pa so temperature do —15 in tudi do — 20. Na Dunaju je —10.

Tudi iz Slovaške poročajo o silnih snežnih metežih in o temperaturi 20 stopinj pod ničlo. Železniški promet je zelo prizadet.

Strmoglavilo v Grčiji ameriško vojaško letalo

ATENE, 14. — Razbitine ameriškega vojaškega letala «C-47», ki je včeraj med poletom iz Turčije v Neapelj izginilo z desetimi osebami, so zagledali na pobočju hriba Helmos v višini 2200 m. Skalnat hrib je v gorski verigi na Peloponezu (južna Grčija). Z letal, ki so zagledala razbito letalo, so izrazili mnenje, da bi bilo mogoče, da je kdo od posadke ostal živ. Zato so iz letal spustili v bližini zdravila in živila. Obenem so organizirane skupine, ki so na poti k razbitinam. Veter in snežni metež pa ovirata napredovanje

Odprava iz Lecca na Ognjeno zemljo

MILAN, 14. — Prihodnji torek bo na Ognjeno zemljo odpotovala alpinistična odprava iz Lecca, imenovana «Tierra del fuego 66». V odpravi so: Carlo Mauri, ki se je povzpel na Himalajski vrh Gascherbrum IV.; Giuseppe Pierovano, plezalec v Andah in Himalaji; Gigi Alippi, ki je preplezal severno steno na Mount McKinley; Guido Macchetto, plezalec v Andah in norveških hribih; Cesare Giudici, vodnik na Grignetti in Casimiro Ferrari, akademik CAI.

Glavni namen odprave je poskus prvenstvenega vzpona na goro Buckland, zelo težak ledeni hrib, ki se vzpenja 1800 m nad morjem in v katerega se neprestano zaganjajo vetrovi in nevihte tako s Pacifika kot z Atlantika. Odprava pa hoče opraviti še razne druge naloge.

Lov na morilca majhnih deklic

LONDON, 14. — Danes zjutraj je pričela policija v Staffordshiru operacijo v velikem slogu z namenom, da odkrije odgovornega ali odgovorne za umor Diane Tift in Margarete Reynolds. Trupli obeh deklic so našli v preteklih dneh v nekem jarku približno milja daleč od glavne ceste.

Dopoldne je bilo v Staffordu zborovanje policijskih funkcionarjev, ki imajo nalogo, da vodijo preiskavo. Navzoči so bili tudi specializirani funkcionarji Scotland Yarda. Pred tem pa je že kakih sto agentov iz Birminghama, Walsalla in drugih krajev Staffordshira pričelo enega izmed najbolj senzacionalnih «lovov na človeka», kar jih pomni zgodovina angleške kriminalitete.

LATINA, 14. — Prof. Anastasio Nascani, ki ima 77 let in je že 15 let v pokoju, se je poročil z nekim 16-letnim dekletom in je sedaj postal oče.

Jezikovni pogovori vsem koristna knjiga

Treba je priznati, da je bilo v zadnjem času mnogo storjenega za pravilnost in čistost slovenske pisane in govorjene besede. Zato je razumljiva velika angažiranost jezikovnih strokovnjakov, ki skušajo predvsem vse pišoče ljudi opozoriti na pomembnost jasnega, kultiviranega, smiselnega in čim bolj pravilnega govorjenja in pisanja materinščine. V ta prizadevanja za lep jezik je ljubljanski radio že zdavnaj uvedel jezikovne pogovore, ki jih je dolga leta vodil pokojni Mirko Rupel. S številnimi oddajami o jeziku je vzgajal poslušalce, potrpežljivo odgovarjal na najrazličnejša vprašanja v zvezi s slovenskim jezikom in razlagal sporne probleme s pravopisnega, pravorečnega in gramatičnega področja. Za svojo znanstveno in prosvetiteljsko zavzetost je bil deležen številnih priznanj poslušalcev, ki so se pogosto obračali nanj kot na zanesljivega razsodnika v jezikovnih razdvojenostih, da bi jim pojasnil ta ali oni problem, skušal najti novo ustrezno besedo, ki je še nimamo, ali razsodil v sporu glede rabe tega ali onega izraza, glede pisanja v taki ali drugačni obliki ali kaj podobnega. V svojih predavanjih je dolga leta le malokdaj obravnaval le en sam problem v celotni oddaji, pač pa so te polnile analize, razlage in pojasnila, ki so nastala na pobudo vprašavalcev. Iz vsega tega se je nabralo velikansko, skoraj nepregledno gradivo. V oddolžitev spominu pok. Mirka Rupla in v skrbi za čistost slovenskega jezika je Cankarjeva založba v redakciji Franceta Vurnika izdala v osmerki na dobrih 300 straneh Jezikovne pogovore, knjigo z odlomki pogovorov o slovenskem jeziku, ki jih je imel na radiu Mirko Rupel. Seveda gre le za soraznerome majhen izbor, predvsem za izbor jezikovnih pogovorov zadnjih let. Čeprav je torej izbor skromen, bo vendar vsak bralec, posebno tisti, ki bi rad našel odgovor na kako nejasno vprašanje glede pravilnega pisanja in govorjenja, dobil v teh drobcih jezikovnih pogovorov marsikak odgovor na jezikovno ali pravopisno vprašanje. Zato bo knjiga vsekakor ne samo počastila spomin vodje jezikovnih pogovorov Mirka Rupla, temveč bo za marsikoga praktično koristna.

Urednik, ki je o značaju in namenu knjižice napisal kratko uvodno besedo, je Jezikovnim pogovorom dodal nekaj sestavkov drugih slovenskih jezikovnih strokovnjakov: Toporišča, Bajca, Janka Modra, Božidara Borka, Franca Jakopina, Brede Pogorelec, Franceta Bezlaja, Tineta Logarja in še drugih, katerih sestavki (kot na primer sestavki o slovenskih narečjih, o rabi trpnika, o vprašanjih govorjenega jezika, o stilu, o etimologijah, o rimah, časnikarski slovenščini) dopolnjujejo osrednji del.

Gre torej za spominsko in obenem praktično izdajo o vprašanjih slovenskega jezika, ki bo za marsikoga vsak dan močno koristna.

Določeni so pevci za posamezne popevke na festivalu v Sanremu

SANREMO, 14. — Družba ATA je danes popoldne sporočila, kateri pevci bodo peli posamezne pesmi na festivalu, ter obenem razdelitev popevk na oba večera. Prvi večer bo 27. in drugi 28. januarja. Letošnji, to je 16. festival, bo prekosil vse prejšnje po svojih zunanjih učinkih: nastopilo bo 45 pevcev ali ansamblov iz desetih držav; po evroviziji bo povezanih 28 držav; prireditev bo prenašalo 40 radijskih poročevalcev, poročalo pa bo še 300 časnikarjev in fotografov.

Pesmi so takole razdeljene na prvi in drugi večer (za naslovom pesmi je v oklepaju avtor pesmi, nato pa sledita imeni pevcev ali ansamblov):

I. VEČER (po abecednem redu)

1. *«Adesso si (Sergio Endrigo), Sergio Endrigo - Chat and Jeremy;*
2. *«A la buena de dios» (Malgoni-Pallesi, (Ribelli - The Minstrels;*
3. *«Così come viene» (Leoni-Pallavicini), Remo Germani - Les Surfs;*
4. *«Dio, come ti amo» (Domenico Modugno), Gigliola Cinquetti - Domenico Modugno;*
5. *«Io non posso credertì» (Marchetti-Sanjust), Franco Tozzi - Bobby Vinton;*
6. *«Io ti darò di più» (Remigi-Testa), Ornella Vanoni - Orietta Berti;*
7. *«Mai mai mai (Valentina» (Colonello-Testa), Giorgio Gaber - Pat Boone;*
8. *«Nessuno mi può giudicare» (Pace-Panzeri-Beretta-Del Prete), Caterina Caselli - Gene Pitney;*
9. *«Per questo voglio te» (De Ponti-Mogol), Giuseppe di Stefano - P. J. Proby;*
10. *«Quando vado sulla riva» (Pagano-Maresca), Luciano Tomei - Los Paraguajos;*
11. *«Questa volta» (Satti-Mogol), I Musical - The Yardbirds;*
12. *«Se questo ballo non finisse mai» (Mescoli-Pallavicini), J. Foster - Paola Bertoni;*
13. *«Un giorno tu mi cercherai» (Campaino - Pantros), Equipe 84 - The Renegades.*

II VEČER (po abecednem redu)

1. *«Dipendesse da me» (Pallavicini-Pallavicini), Luciana Turina - Gino;*
2. *«Il ragazzo della via Gluck» (Celentano-Beretta-Del Prete), Adriano Celentano - Trio Ceruti - Pilade - Santercole;*
3. *«In un fiore» (Donida-Mogol), Wilma Goich - Les Surfs;*
4. *«Io ti amo» (Fallabrino-Maggi), Plinio Maggi - Anna Marchetti;*
5. *«La carta vincente» (Gino Paoli), Gino Paoli - Riccardo;*
6. *«La notte dell'addio» (Diverio-Testa), Iva Zanicchi - Vic Dana;*
7. *«Lei mi aspetta» (Baldan Bembo-Pallavicini), Nicola di Bari - Gene Pitney;*
8. *«Nessuno di voi» (Kramer-Pallavicini), Milva - Richard Anthony;*
9. *«Paff!... bum» (Reverberi-Bardotti), Lucio Dalla - The Yardbirds;*
10. *«Parlami di te» (Vianello-Pallavicini), Ed. Vianello - Françoise Hardy;*
11. *«Se tu non fossi qui» (C. A. Rossi-Terzi), Peppino Gagliardi - Pat Boone;*
12. *«Una casa in cima al mondo» (Donaggio - Pallavicini), Pino Donaggio - Claudio Villa;*
13. *«Una rosa da Vienna» (Guarnieri-Lauzi), Anna Identici - The Minstrels.*

S tem, da v seznamu ni naveden, je — tako je vsaj mogoče sklepati — Bobby Solo izključen. Znano je, da je okrog tega pevca nastala «afera». Zaradi ponovnih primerov nedisciplinirane pripravah za televizijske nastope je RAI-TV sklenila, da tega pevca za določeno dobo ne angažira. Mogoče organizatorji festivala v Sanremu tega niso natančno vedeli ali pa so mislili, da stvar ni tako resna, in so tudi tega pevca določili za nastop. Televizija je pa izrazila željo, naj ta pevec ne nastopi. Želja pa je bila očitno toliko kot ukaz ali pogoj za prenos in tako so — kot kaže — organizatorji «željo» TV uslišali.

Festival bodo pranašali po televiziji ves čas. Dne 27. in 28. januarja bo mogoče spremljati festival od 21.15 dalje na drugem kanalu; dne 29. januarja pa bo prenos po prvem kanalu, evroviziji in interviziji.

Birokracija (ki jo plačujemo z davki)

MILAN, 14. — Sodnik naj bi razsodil v zanimivem sporu, ali je imel prav stražnik, ki je nekemu baristu predpisal globo, ker je gostu poleg aperitiva postregel še s pečenimi krompirjevimi rezinami («patatine»). Stražnik se je namreč postavil na stališče, da baristovo prodajno dovoljenje ne zadostuje, da ga to dovoljenje pooblašča samo za prodajo pijač in slaščic. Pri zaslišanju je lastnik bara izjavil, da ni nikoli mislil na to, da bi moral imeti posebno dovoljenje, da gostu poleg aperitiva postreže s omenjenimi rezinami. Tudi sodnik ni vedel, kako naj odloči, pa se je zato obrnil na trgovinsko zbornico za mnenje. Razprava je bila odložena za toliko časa, dokler trgovinska zbornica ne odgovori.

CATANIA, 14. — Z manjšo silo Etna še vedno bruha. Na severnem pobočju so opazili val lave, ki pa pojema.

INDIJA BREZ ŠASTRIJA

Spričo tega, kar je storil ga svet ne more pozabiti

Bistvo njegove politične koncepcije je predstavljala «srednja pot» Izogibal se je skrajnosti, ne da bi pokazal, ko je bilo potrebno, najmanjšo omahljivost - Tik pred smrtjo je rešil izredno pomembno vprašanje miru - Ves svet mu je izrazil zasluženo priznanje

V Nehrujevem času so Indijci imeli navado pogostokrat izjavljati, kako da v senci ogromne krošnje indijskega narodnega drevesa «banjan» nič ne raste. Bil je to nekakšen način izražanja bojazni pred tem, kar se bo zgodilo, ko bo ta državniška osebnost svetovnega formata, ki je Indijo vodila od samega dne, ko je bila dosegla neodvisnost, izpustila državno krmilo iz svojih rok.

In ta trenutek je nastopil še mnogo prej, kot bi bil to kdorkoli pričakoval — iznenada, porazno. Velikan je padel, kot pokošen z enim samim zamahom, v polnem delovnem poletu. Za sabo je zapustil dediščino, ki jo je moral nekdo prevzeti: upravljanje dežele s 450 milijoni prebivalcev, govorečih na stotine jezikov in razdeljenih od tisočerih gospodarskih in družbenih nasprotij; vodstvo države, ki ji je grozila vojna od zunaj in lakota v notranjosti; usmerjanje stremljenj in borbe milijonov za mir, mednarodno sodelovanje ter izgradnjo nove družbe.

Breme te dediščine je padlo na ramena Lala Bahadurja Šastrija. In bilo je, kot da je v njegovi neznatni podobi bilo simbolizirano vse ono najteže v nastali spremembi. Njegov prvi uradni biograf je porabil dve strani knjige, da bi dokazal, kako so ljudje majhne telesne rasti znali v zgodovini odigrati zelo važne vloge.

Vendar življenje Šastriju ni nudilo takih priložnosti in možnosti kot njegovemu predhodniku. Šastri bo ocenjen in je lahko ocenjen samo po tem, kar je bil napravil v letu dni in pol, v malone nepomembnem obdobju v primeri z orjaškimi dimenzijami indijskih problemov.

Toda, že samo to, da je v Kongresni stranki, heterogeni in zelo verni podobi vseh protislovij današnje Indije, po Nehrujevi smrti bila v najkrajšem času dosežena enotna platforma z imenom Šastri, že samo to je predstavljalo priznanje visokega ugleda ter izrednih sposobnosti novega premiera.

Bistvo Šastrijeve politične koncepcije in strategije je bilo plod indijske filozofije, starodavne tradicije in sodobne prakse — skratka, bila je tako imenovana «srednja pot». To je upoštevanje časa ter izogibanje skrajnosti, kompromis ki zadobi pomen trajnega in bistvenega dosežka in ne samo trenutne taktične koristi.

Če se s takimi merili merijo Šastrijevi uspehi, to, kar je bil storil in ustvaril, potem lahko rečemo, da je Indija pridobila v času: morda celo več kot pa morejo to predstavljati dnevi njegove uprave.

Nasprotja kakih pet stotin jezikov, številnih narodov in veroizpovedi, socialnih plasti, porodni krči in velikanski pretresi na poti od starega k novemu, kot tudi nenavadno težak položaj glede prehrane prebivalstva, ki ga je podedoval od svojega predhodnika, vse to je Šastri zdaj zapustil svojemu nasledniku domala nespremenjeno. Je pa dosegel, če drugega ne, vsaj to, da se stvari bistveno niso poslabšale ter še bolj zaostrile.

Glavna težkoča, ki jo je Šastri — ko je prevzel državno krmilo v svoje roke — moral obvladati, je postavila pred težko preizkušnjo neangažiranost in miroljubnost indijske politike. Ko se je stari spor s Pakistanom razplamtel do pravcatega oboroženega obračuna, prizadevno spodbujevanega od zunaj, ko sta se nadalje poleg tega pojavila še nevarnost kitajske jedrske bombe ter pritisk nezaželenega ameriškega jedrskega obroča se je zelo nevarno začela risati tudi nevarnost, da bi se desnica razbohotila ter prevzela usodo dežele v svoje roke. Mnogim se je začelo dozdevati, da imajo prav oni, ki zastopajo stališče, da neangažirana politika vodi do izgube zaveznikov prav v trenutku ko so ti najpotrebnejši, namreč v primeru vojne.

Vztrajno in dosledno izogibajoč se tega, da bi šel v skrajnost, zavračajoč možnost, da bi pristopil k izdelavi jedrskega orožja, nadalje s tem, da je prevzel pobudo glede odločne oboroženе akcije, ko se ni dalo več preprečiti, kot tudi z enako odločnimi napori pri iskanju kompromisne rešitve s Pakistanom — je Šastri, ne da bi to slutil, okronal svoje življenjsko delo s sklenitvijo sporazuma v Taškentu.

S tem pa je bil obenem ustvarjen izhodiščno osnovo za borbo proti radikalni desnici v deželi in tako omogočil indijski politiki neangažiranosti nove časovne elemente. V položaju, kakršen se je zdaj začel risati v Aziji, se Indiji nudi priložnost, da ponovno in aktivno zavzame mesto, s katerega so ji grozili, da jo potisnejo ali da jo na njem vsaj omrtvičijo himalajski vojaški spopadi leta 1962.

Gledan skozi prizmo takih možnosti, ki jih je bil Indiji ustvaril v tem tako kratkem času, ki mu je bil sojen, se nam Šastri v tem trenutku kaže v nesluteni veličini.

Kakšno izgubo njegova smrt predstavlja ne samo za Indijo, marveč za vse človeštvo, je razvidno, poleg obžalovanja, ki ga je povzročila po vsem svetu, tudi iz izjav, ki so jih v zvezi s tem tragičnim dogodkom bili dali najuglednejši predstavniki držav in mednarodnega političnega življenja. Jugoslovanski predsednik Tito je v svoji izjavi tisku, radiu in televiziji na primer med drugim rekel tudi sledeče: «Globoko me je pretresla vest o nenadni smrti predsednika indijske vlade, gospoda Lala Bahadurja Šastrija, ki ga je doletela po uspešno opravljeni in pomembni misiji v prid miru. Njegovo zadnje državniško dejanje, sporazum v Taškentu, izraža na simboličen način njegove plemenite življenjske ideale ter neutrudljiva prizadevanja za stvar indijskega ljudstva, za uresničitev koeksistence in miru na svetu.» In podobno se ga kot izrednega državnika, velikega humanista ter nenavadno skromnega človeka spominjajo tudi vse druge najuglednejše svetovne osebnosti, od predstavnikov SZ do ameriškega predsednika Johnsona, angleške kraljice, italijanskega predsednika vlade Mora in neštetih drugih.

Koprščino, podobno kot vse naše obmorske kraje, sneg bolj redko obišče. V preteklih dneh pa ga je v Koprščini vendarle zapadlo okoli 10 cm. Zadnje dni je sneg sicer skoraj ves skopnel, pred dvema dnevoma pa je bil pogled s škocjanske strani proti tovarni Tomos in njegovi okolici, kot ga kaže naša slika. (Foto Andrej Pagon)

Tržačan Boris Švara v Mariboru dirigiral balet «Vrag na vasi»

Kot tretjo premiero v letošnji operni sezoni v Mariboru so spravili na oder celovečerni balet «Vrag na vasi» češko-hrvatskega skladatelja Frana Lhotke. Kakor je znano, je skladatelj Lhotka češkega porekla, vendar se je tako vživel v hrvatsko okolje, v katerem je živel, da ga Hrvati upravičeno smatrajo za svojega, ker se, posebno v njegovem baletu «Vrag na vasi», vidi, da se je skladatelj navzel celo nekaterih hrvatskih nacionalnih posebnosti, rekli bi celo nekakšnih prvin, saj iz njegovega dela veje hrvatsko folklorno bogastvo.

Balet je na oder mariborske Opere postavil dr. Henrik Neubauer, ki mu je uspelo z razmeroma skromnimi baletnimi močmi podati dobro in celovito stvaritev, pri čemer mu je bila v posebno oporo Mirka Dinter, ki je interpretirala vlogo Jele. Toda tudi Vinko Sitarič kot Mirko in Albert Likavec kot Vrag sta pokazala svoje visoke tehnične vrline.

Če je bila na Neubauerjevih ramenih glavna teža prireditve, ni nič manjše breme nosil naš tržaški rojak mladi dirigent Boris Švara za katerega je M. Brišnik v mariborskem dnevniku «Večer» med drugim zapisal:

«Pod njegovo zanesljivo taktirko je orkester izredno lepo muziciral. Muzikalno zahtevna partitura je dala dirigentu obilo možnosti, da je pokazal svoje kvalitetne dirigentske in muzikalne sposobnosti».

Aleksander Lajevic pa je na mariborskem radiu v splošni dokaj laskavi oceni uprizoritve za dirigenta rekel:

«Dirigent Boris Švara je realiziral razmeroma sitni orkestrski delež zanesljivo, s primernim poletom in pristopom do duha te glasbe in tako je tudi orkester v tej predstavi imel dober dan.»

Dirigent Boris Švara

najboljše stranske vloge v filmu «La spia è venuta dal freddo».

Za najboljšo režijo filma, posnetega po romanu, tekmujejo filmi: «Dr. Živago», «Battle of the Bulge», «Il collezionista», «Slender thread» in «A patch of Blue».

Odpor proti fašizmu in zgodovina NOB na Koprskem

Pri občinskem združenju Zveze borcev NOV deluje zgodovinska komisija, ki si je zadala nalogo zbrati gradivo za kroniko dogodkov NOV občine Koper. Komisija je na zadnji seji pripravila okvirni načrt za sestavo in pisanje kronike dogodkov iz NOB v občini Koper. Kronika naj bi izšla v knjigi. Razdeljena bo na tri dele, od katerih bo v uvodnem delu podroben opis družbeno-političnih razmer v občini Koper med obema vojnama, to je od leta 1918 do leta 1941. Drugi del bo obsegal dogodke od leta 1941 do kapitulacije fašistične Italije v septembru 1943. Poseben poudarek bo v kroniki dan prihodu prvih organizatorjev oboroženega upora na teren občine Koper proti koncu leta 1941, Oskarja Kovačiča z ilegalnim imenom Polak Toni in Darka Marušiča — Blaža. Dalje bo v kroniki podroben opis dejavnosti okupacijske in civilne oblasti, vloga KP in OF. Tretji del bo obsegal dogodke od zloma fašistične Italije do osvoboditve. Opisan bo nastanek in razvoj narodnoosvobodilnih odborov, nastanek narodne zaščite, mladinske in ženske organizacije, partizanskih šol, sovražnikov teror, vloga partizanskih tehnik «Naša žena» in «Morje» v Gabrovici, itd.

Komisija bo pri sestavljanju in pisanju kronike uporabila vse izvirne vire, ki so nastali v času NOB, dokumente, vojne dopise in poročila, fotografije, reportaže, časopise, brošure in izjave prvoborcev. Za izpopolnitev gradiva in pregled pristnosti in izvirnosti, bo komisija organizirala razgovore s tistimi vodilnimi tovariši, ki so med NOB delovali na območju občine Koper. P. A.

V Hollywoodu se že izbirajo kandidati za priznanja

HOLLYWOOD, 14. — *Trideset režiserjev, med katerimi so nekateri zelo znani, drugi pa širšemu kinematografskemu občinstvu malone neznani, je osem ameriških velikih filmskih družb že predlagalo za nagrado «Oscar». Med temi režiserji so Louis Malle, ki je režiral film «Viva Maria», v katerem igra tudi Brigitte Bardot in John Frankenheimer, režiser filma «Il treno» nadalje so predlagani še Rihard Lester, Otto Preminger, William Wyler, David Lean, ki je režiral film «Dr. Živago», Carlo Reed, Stanley Gramer, Richard Brooke in drugi.*

Združenje tujih novinarjev v Hollywoodu pa je že sestavilo kandidatno listo filmskih umetnikov za nagrado «Zlati globus». Te nagrade bodo podelili 31. januarja. Med kandidati za «Zlati globus» je tudi Alberto Sordi za glavno vlogo v filmu «Quei temerari sulle macchine volanti». Poleg njega bodo za isto nagrado tekmovali še Jack Lemmon, Jerry Lewis, Lee Marvin in Jason Robards.

Filmska družba Metro-Goldwin-Mayer prednjači z 20 kandidati v 17 kategorijah in kar v šestih kategorijah s filmom «Dr. Živago».

Prvič v zgodovini te nagrade bo kak filmski umetnik tekmoval hkrati za nagradi v dveh kategorijah Oskar Werner je med tekmeci za nagrado za najboljšo vlogo v filmu «La nave dei folli», kjer tekmuje kot nosilec glavne vloge. Hkrati pa isti filmski umetnik tekmuje tudi za nagrado najboljše stranske vloge v filmu «La spia è venuta dal freddo».

KOPALNICA JE STARA ŽE VEČ TISOČ LET

Kraljica Viktorija je dala zrušiti kad ker je menila, da je kopanje predrago

Prve kopalne kadi so poznali že stari Egipčani - Ko je Ludvik XIV. šel v kopališče, so na dvoru razobesili zastavo

Življenjska raven ali standard, kakor tudi stopnja civilizacije kakega naroda ali kake dobe, se merita na najrazličnejše načine, ki obsegajo včasih celo vrsto podatkov. So pa tudi na videz neznatni elementi, ki jih prav tako jemljemo kot znake ali dokaze standarda in civilizacije. Med temi so n.pr. poraba električnega toka na prebivalca, poraba mila, poraba vode in podobno. Prav gotovo ne bo mogel nihče oporekati, da niso to resnični elementi in podatki življenjske ravni, kajti standard se kaže tudi v higieni, torej v količini vode in mila, ki ga porabi povprečen državljan. Ko govorimo o porabi vode in mila v okviru standarda in civilizacije, lahko spregovorimo tudi o — kopalnici.

Danes si že ne moremo zamisliti kolikor toliko sodobnega stanovanja brez kopalnice. Imamo v bogatih vilah kopalnice, ki so že pravi hišni bazeni, imamo pa tudi skromnejše domove s še bolj skromnimi kopalnicami. Toda kopalnica je tu. Vendar si pri tem ne smemo misliti, da je kopalnico «odkril» naš, sodobni človek. Kdor je bral Homerja, ve, da je Navzika vsega drhtečega Odiseja odpeljala z obrežja v palačo svojega očeta, kjer so mu njene služkinje pripravile toplo kopel in ga nato še zmasirale. Za Homerja — bo kdo rekel — da to ni zgodovina. Prav, Homer še ni zgodovina, zato pa lahko trdimo, da je človek poznal kopalnico še pred Homerjem. Na Kreti so pri odkopavanjih odkrili kopalno kad, ki je stara najmanj 3.600 let. To se pravi, da so 1700 let pred našim štetjem ljudje že poznali kopalno kad, torej kopalnico, s katero se v naši dobi ponašamo kot z enim izmed meril standarda in civilizacije.

Seveda ni bila tedanja kopalna kad to, kar je danes, s toplo vodo in z raznimi priključki. Poleg tega je gotovo, da v tedanji dobi niso imeli kopalnih kadi v vsakem domu, pač pa so si jo privoščili le bogataši. Egipčanski faraon in njegova «bližnja okolica» sta razpolagala s kopalnico, preprost človek pa se je — če se sploh je — enkrat na leto okopal v Nilu. Toda kopalnica je tedaj bila že znana.

Kopalnico so poznali tudi stari Grki. Še več, Grki so že uporabljali toplo vodo. To lahko sklepamo iz tedanjih zapiskov. Za rimsko dobo pa je znano, da je bil stari Rim glede tega na «vodilnem mestu na svetu», kot bi temu danes rekli. Okoli leta 400 je bilo v Rimu 11 javnih kopališč. So to bile v glavnem terme. Ena teh — Caracallova, katere ruševine so še danes cilj mnogih turističnih obiskovalcev Rima, — je bila pravo veliko kopališče, saj se je moglo v njej hkrati ločeno kopati do 1600 oseb. Če smo v začetku rekli, da je poraba vode na prebivalca lahko tudi nekakšno merilo standarda in civilizacije, smo danes še — absurd! — daleč za Rimom. Tedaj je na prebivalca starega Rima prišlo 1.150 litrov vode na dan, vtem ko pride danes n.pr. na prebivalca zelo civilizirane Francije komaj 200 litrov vode na dan. Pri tem pa je treba dodati še dejstvo, da danes ogromno vode porabi industrija, tako da v konkretnem francoskem primeru pride na prebivalca komaj 140 do 150 litrov vode na dan.

Ko se tako sprehajamo po zgodovini kopalnice, ne moremo mimo tržaške parne kopeli. Toda to je že nekoliko poznejša, odnosno nam bližja doba, kar pa ne jemlje vrednosti izredno blagodejnemu učinku turške kopeli, v kateri se človek ne le okopa, pač pa resnično poživi, ker posebno dobro vpliva na obtok krvi, na odstranjevanje odvečne tolšče itd. Nekaj podobnega velja tudi za nordijsko savno, ki je postala moderna tudi v srednji Evropi, vendar to šele po drugi svetovni vojni, medtem ko jo Finci (deloma tudi Norvežani in Švedi) poznajo že dolgo.

Nekoliko smo že preskočili čas in se moramo zato vrniti v dobo francoskega kralja Ludvika XIII. Za tedanjo dobo — da o prejšnji sploh ne govorimo — je znano, da je kopalnica dobesedno izginila iz stanovanj in šele v dobi Ludvika XIV., torej v dobi največjega sijaja tedanje tako imenovane zahodne kulture, so v Parizu na Seini zgradili kopališče z zmogljivostjo 200 kubičnih metrov vode na uro. Za tedanje pojme je to bila velika stvar, vendar je treba omenjenih 200 kub. metrov vode «redimenzionirati», kot bi temu rekli, ker je v tem tedanjem pariškem kopališču večina vode bila porabljena za vodomete, umetna jezera in podobno in se je je le neznaten del uporabljal za kopanje ljudi, pravzaprav nekaterih izbrancev. Ludvik XIV. je imel kad samo zase. Bila je iz marmorja, dolga je bila tri metre, široka pa 90 centimetrov. Poleg te kadi, ki je bila namenjena le kralju in njegovi družini, je bilo še pet kadi za kraljevo ožjo družbo. Kolikšno redkost je predstavljala ne le kopalnica, pač pa že samo kopanje, nam pove to, da so v dneh, ko se je Ludvik XIV. odločil za kopanje, na dvoru — v Versaillesu — razobesili zastavo.

Pri tem pa si ne smemo misliti, da se prav nihče ni kopal, ali vsaj kolikor toliko umil. Za Ludvika XIII. in tudi kakega njegovega prednika je znano, da so se kopali v lesenih kadeh, ki so jih imeli na dvoru, dvorcih in na kakem resnično bogatem domu. O kakem rednem kopanju preprostega in tudi povprečnega človeka pa tedaj ni niti govora.

Koj zatem se je vendarle napravil korak naprej. Po dvorcih in palačah so začeli postavljati bakrene ali zidane kadi. Ponekod so si napravili tudi bogate kadi iz marmorja. Toda osnovni problem moderne kadi še ni bil rešen. Gre namreč za problem tople vode in odtoka vode. Po navadi so v kad nalili tople vode, ki so jo morali po kopeli izplati, kajti kopalne kadi niso imele odtočne cevi. V 18. stoletju so začeli vodo greti že v kadi. Vendar je to bilo zelo drago. Stari zapiski pravijo, da je angleška kraljica Viktorija pred obilnimi sto leti dala porušiti na dvoru svojo marmornato kad, da bi ne trošili veliko sredstev za segrevanje vode.

S tem smo prijadrali že v novejšo dobo: kmalu bo sto let, ko je nekomu uspelo, izdelati plinski grelec vode. S tem se je rešil problem, ki ga skozi stoletja niso mogli rešiti. Sledil je nato še električni grelec in s tem smo praktično že v naši dobi. Toda ne mislimo, da smo z iznajdbo teh dveh glavnih pripomočkov sodobne kopalnice rešili vse. Kopalnica je postala nujni element stanovanja dejansko šele po zadnji vojni. Podatki dokazujejo, da je bilo še pred obilnim desetletjem v zelo civilizirani Franciji brez kopalnic kar 90 odstotkov stanovanj. V zadnjih desetih letih pa je kopalnica dobesedno zavladala.

V začetku smo rekli, da si ne moremo zamisliti kolikor toliko sodobnega stanovanja brez kopalnice. To velja v glavnem za nove zgradbe. Vendar so tudi v hišah, ki so stare že več desetletij, v zadnjem desetletju izkoristili kak kotiček, ki so ga spremenili v kopalnico. Podrobnih podatkov o tem sicer nimamo, drži pa podatek za Francijo, da je danes najmanj 35 odst. stanovanj, ki imajo kopalnico. Vse drugače je glede tega v ZDA, kjer malone ni doma brez kopalnice, medtem ko je ta odstotek na Angleškem nižji od francoskega, v severnih deželah Evrope pa veliko višji.

Mali nemški Hans strmi nad svojo železnico, ki ji ne manjka prav nič, saj ima kar celo mrežo tračnic, lokomotive, vagone, most, postajo in vse, kar spada sem.

Nenavadno ostra zima na Švedskem

Na severnih področjih Švedske je živo srebro v večini termometrov zmrznilo, tako da ljudje sploh ne morejo ugotoviti, kako nizko je padla temperatura, ali znaša ta 50, 52 ali «samo» 48 stopinj pod ničlo. Ljudje take zime ne pomnijo že dvajset let. Nekateri so tako pesimistično razpoloženi, da smatrajo to že za pravcato katastrofo. Kljub temu se Švedi ostri zimi skušajo postaviti po robu s svojo znano disciplinirnostjo. Neki pedantni časnikar velikega časopisa «Expressen» pa se je potrudil in skušal celo izračunati, koliko tehta gmota snega, ki prekriva deželo. Rezultat zapletene računske operacije je bil naravnost astronomski: 51,4 milijarde ton naj bi tehtalo belo pregrinjalo. Največjo težkočo je od vselej predstavljalo tudi to, da se je v prejšnjih obdobjih zgodnjih zim ta gmota začela občasno taliti, nakar je v ponovnem mrazu spet zmrznila, pri čemer se je ustvaril leden oklep, ki je dobesedno zdrobil vse Taškena železna usoda je na morju doletela n.pr. tudi hamburško ladjo «Saga», ki ni uspela doseči pristanišča pred nastopom hladnega vala.

Položaj je, kot rečeno, najbolj dramatičen v severnih predelih Švedske, kjer je zaradi mraza skoraj vsa industrija paralizirana. V vseh pristaniščih severno od Holmsunda je morje zmrznilo dva meseca prej, kot je to običajno. Ledolomilci sicer skušajo prehode osvoboditi, vendar jim to ne uspe vedno.

Vse to je še prav posebno prizadelo lesno industrijo, ker se pač mora zdaj les najprej natovoriti na vlake, zatem prepeljati do toplejših pristanišč na jugu dežele in ga, končno, tu spet pretovoriti na ladje. A tudi železniški promet ni ostal nedotaknjen od mraza. Vodstvo švedskih železnic je bilo primorano celo organizirati posebne strokovne ekipe, da bi se promet mogel razvijati vsaj kolikor toliko normalno.

Zdi pa se, da sta sneg in mraz najtežjo situacijo ustvarila prav v prestolnici Švedske. Štab za obrambo pred snežnimi napadi, ki mu načeluje Arthur Cavander, ki se sicer o njem govori, da je med vsemi Švedi najbolj zaljubljen v sneg, ta štab ima, torej, zvrhane roke dela, odkar se je Stockholm znašel, in to je že nekaj časa, v resnično težkem položaju. Ustvarjena je bila snežna vojska, ki šteje 1200 delavcev in 675 tovornih avtomobilov, katere naloga je bila, da v najkrajšem času očisti ulice tega milijonskega mesta ter jih vsaj za prvo silo usposobi za najnujnejši promet.

Posebno vprašanje predstavlja nadalje podzemeljska železnica, kjer se je na električnih vodih in tračnicah nakopičilo ogromno ledu. Odstranili pa so ga lahko samo specializirani delavci. Zanimivo je, da se je pred napadom ledu obvarovala le novozgrajena proga Oestermalmstorg - Saetra, kjer so v instalacije bile vgrajene posebne ogrevalne naprave.

Sicer pa bo letošnja zima še dolgo predmet razgovorov, ki jih bodo ljudje načenjali približno takole: «Se spominjaš tiste strašne zime, ko...» itd. Tako je tudi dvaintridesetletna Brigitt Oskarson za gotovo ne bo kmalu pozabila, saj je morala od svojega osamljenega posestva preiti na smučeh nič koliko kilometrov, da se je mogla v bližnjem mestu zateči v bolnišnico in tu roditi otroka. In takšnih ali podobnih primerov je bilo še mnogo. Spričo tega Švedi vse te dni vestno prisluškujejo radijskim vremenskim poročilom, v strahu, da bi mraz še ostreje ne pritisnil.

Z. T.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dan bo ugoden samo za zelo podjetne osebe. Imejte vedno pred očmi, da je tudi v čustvenem pogledu treba biti disciplinirani.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Program, ki ste si ga določili že pred časom, morate izpolniti za vsako ceno. Sestanek med sorodniki v zvezi z vašo bodočnostjo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Danes boste storili nešteto brezuspešnih poizkusov, vendar ne izgubite poguma. Povedali boste neko resnico, kar bo od vas zahtevalo mnogo poguma.

RAK (od 22.6 do 21.7.) Nastopilo je obdobje, ko se lahko lotite tudi nekaterih poslov, ki ne sodijo na vaše področje dela. Dokončno lahko napravite križ čez neko svoje čustveno razmerje.

LEV (od 22.7. do 22.8.) Nenaden dogodek vam bo prekrižal vse poslovne namene. Ne obljubljajte nečesa, česar ne boste mogli dati.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zagotovljen vam je znaten finančni uspeh. Močno vas bo prizadela nesreča nekega prijatelja.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne dovolite, da bi vas ljudje izkoriščali. Spremenili boste svoj odnos do neke znane osebe.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Kolikor vam je mogoče, skušajte čim natančneje slediti svojemu delovnemu programu. Primorani boste reševati neko neprijetno sorodniško vprašanje.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Sklenili boste sporazum z nekim strokovnjakom, kar pa vam ne bo uspelo z lahkoto.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Spričo vaše dobre volje se bo v kratkem razblinilo vse nezadovoljstvo vaših sodelavcev. Spustili se boste v neko čustveno pustolovščino.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Skušajte izkoristiti sleherno priložnost, da bi povečali svoje dohodke. Ne gojite želja, ki jih je nemogoče izpolniti.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Plačilne olajšave vam bodo omogočile nakup predmeta, ki vam je nujno potreben pri vsakodnevnem delu. Manjši spor v družini.

PREJELI SMO

BÜCHER UND ZEITSCHRIFTEN ITALIENS. — Bücherrundschau (Zweimonatlich). Jahrgang VIII. N. 7-8. Juli-August 1965. Ministerpräsidium. Informationsdienste und literarisches Eigentum. Rom.

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 15. JANUARJA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Ansambel Marcela Azzole; 12.00 «Podvodna arheologija»; 12.15 Terceti in kvinteti; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Tamburaški ansambli; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 Volan; 16.30 Kavarniški koncert; 17.20 Vatikanski koncil; 17.30 Gojenci konservatorija «G. Tartini»; 17.50 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Panorama jazza; 19.00 Pojeta P. Clark in A. Togliani; 19.15 Družinski obzornik; 19.30 Revija solistov; 20.00 Športna tribuna; 20.45 Zbor iz Št. Mavra; 21.00 Za smeh in dobro voljo; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Pihala in orkestri; 22.45 V ritmu in melodiji.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 11.00 Uspele melodije; 11.20 Ansambel Jonah Jones; 11.30 Današnji pevci; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Za prijetno razpoloženje; 14.00 Popevke; 15.00 Zabavna glasba; 15.45 Pojeta B. Jarc in D. Jakšič; 16.00 Radijska pošta; 16.20 Izbrali ste; 17.00 Iz operetnega sveta; 17.45 Jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Haendel in Chopin; 9.45 Popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.15 Ital. folklorna glasba; 11.45 Godala; 13.30 Sobotne kronike; 14.30 Večni motivi; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Likovne umetnosti; 15.30 Koncert za študente; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 Operna glasba; 18.00 Oddaja za bolnike; 20.30 H. Boell: «Obračun življenja»; 21.40 Ital. melodije; 22.30 Ples.

II. program

7.30 Jutranja glasba; 9.35 Glasbeno-govorni spored; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Orkester; 12.35 Operna glasba; 12.45 Turistična oddaja; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.35 Harfist Nikanor Zabaleta; 16.00 Rapsodija; 16.50 Plesna glasba; 17.25 Oddaja za avtomobiliste; 17.40 Plošče za najmlajše; 18.35 Prireditve med tednom; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Jazz; 21.40 Znanstvena oddaja; 22.00 Veliki orkestri.

III. program

18.30 Gledališki pregled; 18.45 Na sporedu A. Casanova; 19.30 Koncert; 20.40 Dittersdorfove skladbe; 21.20 Madžarski pesniki; 21.30 Koncert.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Snežna odeja; 9.25 Glasbena šola Franca Šturma; 9.45 Ansambel «Weekend»; 10.15 Operni koncert; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Oboa in godala; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli plankarji; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Iz oper slov. avtorjev; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Jug. pesmi in plesi; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Popevke; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Koncert komornega zbora; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Sobotni koncert; 20.30 Javna mladinska oddaja; 21.30 Po strunah in tipkah; 22.10 Oddaja za izseljence; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

8.30 Šola; 15.00 Moški spust v Wengenu; 17.30 Spored za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.00 Dnevnik in izžrebanje loterije; 19.15 Teden dni v parlamentu; 19.55 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Glasbeni program, sodeluje Gigliola Cinquetti; 22.05 Dolgi Avgustov mir; 22.35 TV priredba; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Čehov-Mattolini, Pezzati: «Kontrabas»; 22.10 Oddaja za avtomobiliste.

Jug. televizija

15.50 Poročila; 15.55 Smuk za moške tekmovanje v Wengenu; 17.30 Kje je, kaj je; 17.45 Kako sta Spik in dolgin lovila Gregcalutke; 18.10 Vsako soboto; 18.25 Obzornik; 18.45 Dileme — mladinska igra; 19.40 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Trenutek Jazza; 20.40 Sprehod skozi čas; 21.10 Pri sodniku za prekrške; 22.00 Največja Predstava na svetu — film; 22.50 Zadnja poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 3,5, najnižja 0, ob 19. uri 1,8; zračni tlak 1017,2 raste, vlaga 36 odst., veter vzhodnik 7 km, nebo 9 desetin pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 15. januarja Pavel
Sonce vzide ob 7,42 in zatone ob 16,47. Dolžina dneva 9,05. Luna vzide ob 1,52 in zatone ob 12,15
Jutri, NEDELJA, 16. januarja Tomislav

SINDIKALNA BORBA SE ZAOSTRUJE

Zaključek stavke uslužbencev ENEL V torek stavka v podjetjih IRI

Normalizirano stanje glede dobave električnega toka - Kovinarski delavci zahtevajo obnovitev vsedržavne kolektivne delovne pogodbe

Včeraj se je tudi na našem področju zaključila tridnevna stavka uslužbencev državnega električnega podjetja ENEL. Kot povsod v državi, so tudi na Tržaškem uslužbenci ENEL skoraj stoodstotno stavkali. Kot smo že poročali, so se stavki uslužbencev ENEL pridružili v četrtek tudi vsi uslužbenci tržaškega podjetja Acegat, kar je za 24 ur povzročilo popoln zastoj vseh dejavnosti tega podjetja v našem mestu. Včeraj se je zlasti na področju mestnih prevozov položaj popolnoma normaliziral. Kljub temu pa je podjetje Acegat prekinilo z vožnjo trolejbusov na nekaterih progah in jih nadomestil z avtobusi, da je štedilo z uporabo električnega toka. Prav tako je treba priznati vsem potrošnikom, da so se odzvali vabilu Acegat, naj štedijo s potrošnjo električnega toka, kar je omogočilo, da v treh dneh stavke uslužbencev ENEL ni prišlo do kakih prekinitev toka ali pa do težav pri dobavi vode in plina.

Komaj se je prenehala stavka električnih delavcev, že sindikati napovedujejo začetek akcije kovinarskih delavcev v podjetjih državne ustanove IRI za obnovitev vsedržavne kolektivne delovne pogodbe.

Tajništvi sindikatov kovinarskih delavcev FIOM-CGIL in SLM-CCdL v Trstu sta se včeraj sestali in razpravljali o razbitju pogajanj za obnovitev nove kolektivne delovne pogodbe med vsedržavnimi sindikalnimi organizacijami in Intersindom v Rimu.

Po sestanku sta obe sindikalni organizaciji izdali sporočilo, v katerem poudarjata, da je Intersind zavzela popolnoma negativno stališče do enotnih zahtev, ki so jih predložile vsedržavne sindikalne organizacije. Zato sindikalni organizaciji napovedujeta, da bodo vsi kovinarski delavci podjetij IRI v Trstu začeli s sindikalno borbo za dosego obnovitve delovne pogodbe.

Prva štiriindvajseturna stavka na našem področju se bo začela ob 6. uri 18. t.m. in bo trajala do 6. ure 19. t.m. Hkrati pa je prekinjeno za ves čas stavkovnega gibanja vsako izredno odnosno nadurno delo v vseh podjetjih IRI. Glede podrobnosti o stavki delavcev, ki delajo v raznih izmenah in v raznih podjetjih, bodo sindikalne organizacije sporazumno z notranjimi komisijami pravočasno izdale zadevna navodila. Hkrati sta oba sindikata naročila notranjim komisijam v podjetjih, naj se strogo držijo vseh navodil o stavki.

V Trstu bodo stavkali delavci ladjedelnice Sv. Marka, Tovarne strojev in delavnic mostov in žerjavov.

Seja miljskega občinskega odbora

Na zadnji seji miljskega občinskega odbora, ki ji je predsedoval župan Millo, so razpravljali o številnih upravnih vprašanjih. Med drugim so sklenili, da bodo predlog žili v odobritev občinskemu svetu nakup stavbe v Ulici Dante štev. 42, ki jo bodo podrli, ker obstaja nevarnost, da se zruši. Nadalje je odbor sklenil, da bo občina zamenjala z družbo Total neko svoje zemljišče v Žavljah z drugim večjim zemljiščem.

ŠE O OVIRAH NA MEJI PRI PRENOSU MALIH KOLIČIN BLAGA

Mar ni potni list enakovreden za vse italijanske državljane?

Videmski sporazum o obmejnem osebnem in blagovnem prometu je bil sklenjen, da se olajša in ne poslabša položaj obmejnega prebivalstva

Tržačani, ki se vračajo iz sosedne republike čez obmejne prehode pri Fernetičih, na Škofijah itd. s potnim listom, morajo plačati ob prehodu čez mejo carino v višini 20 odst. na vrednost mesa, ki ga imajo pri sebi, pa čeprav gre za zelo omejene količine (kilogram ali tudi pol kilograma). Imetniki propustnic ne plačujejo za manjše količine mesa nobene dajatve, kakor tudi za prenos drugih vrst blaga v omejenih količinah. Našemu uredniku, ki se je vračal čez mejo s tremi kilogrami mesa (potoval je z družino), so carinniki na Fernetičih te dni naložili 840 lir carine ter 70 lir raznih dajatev (kolek, prispevek za statistično službo itd.). Za skupni znesek 910 lir so mu izdali ustrezno potrdilo. Povedali so mu tudi, da s potnim listom ni dovoljen prenos čez mejo iz Jugoslavije nobene vrste blaga, tudi v najmanjših količinah.

Na tržaški carinarnici, kamor smo se ponovno obrnili za pojasnila, poudarjajo, da poostrena kontrola nad uvozom govejega mesa in drugih živil iz Jugoslavije ne pomeni, da bi bila italijanska vlada postavila nove določbe na področju obmejnega prometa, pač pa da gre za normalno izvajanje zakonskih določil, ki so že dalj časa v veljavi.

Do strožjega pregledovanja na meji je prišlo zaradi tega, ker je Jugoslavija dejansko odpravila vsako restrikcijo, kar zadeva potovanje s potnim listom čez mejne prehode z Italijo. Tako so se začeli italijanski državljani na Tržaškem in Goriškem posluževati potnega lista tudi za t.sta potovanja na področje sosedne republike, za katera bi zadostovala propustnica. Toda medtem ko je število potovanj, in zatorej tudi količina blaga, ki jih vsak imetnik dokumenta lahko prinese čez mejo v določenem časovnem presledku, omejena, saj dopušča propustnica le po štiri potovanja na mesec, z veljavnim potnim listom pa lahko vsak Tržačan potuje čez mejo kolikorkrat se mu zljubi, morda tudi večkrat v enem dnevu, in vsakič z določeno količino blaga, zato je bilo treba omejiti to količino na minimum. Do tega sklepa je vodstvo carinarnice prišlo tudi zaradi protestov tržaških mesarjev in jestvinarjev, ki so se začeli zlasti pred božičnimi in novoletnimi prazniki pritoževati, da jim posli ne gredo od rok zaradi omenjenega pojava.

Glede vprašanja, ali ne velja tudi za Tržačane, kakor za vse ostale državljane italijanske republike zakonsko določilo, po katerem sme imeti vsak potnik, ki se vrača v domovino s potnim listom, do 4 kg govejega mesa, in do 2 kg sira, masla in mleka, pravijo na carinarnici, da ta določba na našem področju ne velja, ker gre za zakonsko določilo, ki izhaja iz navadnega zakona, medtem ko izhajajo določbe, ki upravičujejo carinjenje blaga ob prestopu čez mejo, iz izrednega zakona (videmski sporazum) in imajo torej prednost pred določbami splošne zakonodaje.

Prednost videmskega sporazuma nad zakonom, ki velja za vse italijanske državljane, izhaja iz zakona št. 920 z dne 26. maja 1965, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 192 z dne 2. avgusta istega leta). Zakon pooblašča predsednika republike, da ratificira sporazum o osebnem in blagovnem prometu, ki je bil dosežen med Italijo in Jugoslavijo v Vidmu 31. oktobra 1962. Na podlagi tega zakona naj bi bila torej za prebivalce tržaške, goriške in videmske pokrajine razveljavljena določba, ki dovoljuje prenos nekaj kilogramov živil vsem državljanom, ki se vračajo s potnim listom iz tujine čez mejo.

K vsemu temu pa se nam vsiljuje sledeče vprašanje: mar je videmski sporazum sklenjen zato, da otežuje položaj obmejnega prebivalstva, ki ga je druga svetovna vojna tako težko prizadela, ali pa je bil sklenjen zato, da se na eni strani olajša njegovo gibanje čez novo mejo in s tem tudi določeno zamenjavo živil, in podobnega blaga? Poleg tega pa se lahko tudi vprašamo, ali smo vsi italijanski državljani enaki pred potnim listom, ali ne? Pa je vendar davek na dokumnet enako visok v Trstu kakor denimo v Palermu. Kar se tiče tržaških mesarjev pa, roko na srce, ali ne hodijo sami po «špežo» čez mejo? Mesa ravno ne bodo kupovali, zato pa bodo rajši segli po olju, cigaretah, bencinu itd. Neka statistika je pred leti dokazala, da imajo ravno mesarji zelo visoke povprečne dohodke na našem področju, pa jim tudi danes kljub vsemu verjetno ne prede tako trda, da bi morali prepovedati tudi vnos pol kilograma mesa na osebo. Če bi šlo za prekupčevanje, za uvoz večjih količin mesa, torej za resnično ogrožanje določenih legitimnih interesov trgovske kategorije, potem bi bilo tako nadzorstvo na meji potrebno in tudi upravičeno. V ogromni večini primerov pa imajo potniki pri sebi ob prestopu meje le toliko mesa, kolikor ga potrebujejo za domačo uporabo.

NOVA PREMIERA SG V KULTURNEM DOMU

Shakespearova nesmrtna umetnost v mojstrskem recitalu Jožka Lukeša

Občinstvo je v dobro zasedeni mali dvorani pozorno sledilo izvajanju in izvajalca nagradilo z velikim aplavzom - Izbor tekstov in režija - Branko Gombač

Slovensko gledališče nam je sinoči pripravilo svoj prvi komorni gledališki večer, ki jih je vključilo v svoj letošnji repertoar zato, da bi — kot pravi umetniški vodja gledališča prof. Josip Tavčar v gledališkem listu — «opozorilo naše gledalce na čar odrske besede brez nikakršnih atributov tradicionalnega špektakla», da bi «zadovoljilo tudi tiste, ki jih estetska radovednost vleče na manj prehojene poti», in da bi «seznanilo obiskovalce naše gledališke hiše z vsemi, tudi najsodobnejšimi dosežki moderne dramaturgije, saj bi bili vredni največje graje, če bi na kakršen koli način dali čutiti našemu občinstvu, da mu nekaj skrivamo, to je, da ga hočemo za vsako ceno držati onstran pregrade, ki jo v zgodovini gledališča predstavlja Pirandello.»

Zamisel vodstva gledališča zaslužI vsekakor vso pohvalo in prepričani smo tudi, da bo deležna pozornosti, ne samo tistega najzvestejšega, pač pa vsega in zlasti še mlajšega, ki ne išče v gledališču samo zabave ali kvečjemu še višjo obliko družabnosti, temveč predvsem hrano za svojo duševno, srčno in estetsko bogatitev. Kajti predvsem temu so ti večeri, ta najčistejši ekstrakt čiste umetnosti, namenjeni.

Sinočnji Shakespearov večer v obliki izbora monologov iz najbolj pa tudi iz manj znanih Shakespearovih tragedij, prepletenih s soneti in združenimi pod poetičnim a tudi vsebinsko odgovarjajočim naslovom «Skozi življenje», je bil res čudovit uvod v serijo napovedanih večerov. Pa ne samo zaradi nesmrtnosti Shakespearove umetniške misli in besede in niti ne samo zaradi večnih resnic in globokoumnih vizij, s katerimi je veliki angleški mojster prepletal svoje tragedije, temveč predvsem zaradi izvedbe Jožka Lukeša, tega odličnega mojstra odrske besede in tenkočutnega interpreta stoterih razpoloženjskih odtenkov. V njegovem dobro uro trajajočem recitalu je Shakespearova umetnina v vzornih slovenskih prevodih Mateja Bora, Jožeta Javorška, Janeza Menarta in zlasti velikega čarodeja slovenske besede Otona Župančiča, še bolj zablestela v svoji nesmrtni lepoti in se še bolj približala poslušajočemu gledalcu. Pravim poslušajočemu gledalcu, kajti ob takem komornem načinu predvajanja, ko prostor sam ne igra nobene vloge in ko interpret posoja le svoj umetniško oblikovani glas in svojo umetniško moč posredovanja brez zunanjih scenskih efektov, lahko gledalec tudi zapre oči in se uživajoče preda samo poeziji besede in misli ter skozi interpretovo osebnost sprejema vso lepoto. Res je, da ni nujno in niti potrebno, da bi vsak veliki igralec bil nujno tudi veliki govorec, veliki recitator, toda Jožko Lukeš je pokazal, da zna biti tudi to.

Režijsko je recital postavil na oder male dvorane (ki se v zadnjem času z vedno večjim pridom valorizira) režiser Branko Gombač, ki je tudi pripravil izbor predvajanih odlomkov. Čeprav bo ostala večna dilema o tem, ali naj se pri recitalih bolj poudarja oblika ali misel, se je Gombač odločil bolj za drugo varianto in morda se je tudi zaradi tega omejil le na dva, tri scenske rekvizite. Vendarle pa bi po mojem mnenju črna zavesa za odrom bolj poudarila vseskozi prepletajočo se tragičnost in tudi interpretova osebnost bi bolj plastično izstopala z belino njegovega kostuma.

Glasbena spremljava Marjana Vodopivca je razpoloženjsko dopolnila prehode med posameznimi odlomki in soneti, dobro pa bi bilo, da bi ponekod dajala tudi v pianissimu melodični podton besedam.

Občinstvo je z nenavadno pozornostjo in z očitno uživajočo zbranostjo prisluhnilo recitatorju in ga za njegov nemali umski napor in resnično veliko izvedbo, nagradilo s toplim in obilnim aplavzom.

j. k.

Razpis SG v Trstu za mlade igralke in igralce

Uprava Slovenskega gledališča v Trstu razpisuje natečaj za sprejem v dramsko šolo SG. Pogoj za sprejem bo preizkusni izpit pred gledališko komisijo. Prijavljenec mora pripraviti za izpit recitacijo in kratek odlomek iz proze. Interesenti ne smejo biti mlajši od 16 let (dekleta) in 18 let (fantje). Prijave je treba oddati do 1. februarja 1966 na upravo SG, Ul. Petronio 4, Trst. V prijavi morajo biti točno navedeni naslovi pripravljenih del in točni naslov prijavljenca.

Uprava SG

KONCERT V BAZOVICI

Jutri, 16. t. m. ob 17. uri bo imel zbor «J. GALLUS» koncert v kinodvorani v Bazovici. Ljubitelji zborovskega petja vljudno vabljeni.

Vida Košuta por. Jagodic je povila sinčka.

Mladinska iniciativa iskreno čestita mladim staršem ter želi novorojenčku dolgo in srečno življenjsko pot.

Cestitkam se pridružujeta tudi uprava in uredništvo Primorskega dnevnika.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

William Shakespeare

SKOZI ŽIVLJENJE

Recital

Izvaja JOŽKO LUKEŠ

Izbor in režija BRANKO GOMBAČ
Glasba MARJAN VODOPIVEC
Prevod OTON ŽUPANČIČ, MATEJ BOR, JANEZ MENART, JOŽE JAVORŠEK

Danes, 15. januarja ob 21. uri (ABONMA PRVA PONOVITEV)
V nedeljo, 16. januarja ob 16. uri (NEDELJSKI POPOLDANSKI)
V sredo, 19. januarja ob 20. uri (STUDENTSKI ABONMA)
V četrtek, 20. januarja ob 21. uri (INVALIDSKI ABONMA)
V petek, 21. januarja ob 21. uri (SINDIKALNI ABONMA)
V soboto, 22. januarja ob 21. uri (OKOLIŠKI ABONMA)
V nedeljo, 23. januarja ob 16. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.
Zaradi omejenega števila sedežev v Mali dvorani prosimo cenjeno občinstvo, da si pravočasno rezervira sedeže na tel. 734265.

Gostovanje na OPČINAH v torek, 18. t. m. ob 20.30

William Shakespeare

SKOZI ŽIVLJENJE

GLASBENA MATICA TRST

V nedeljo, 16. t. m. ob 17.30 v dvorani prosvetnega društva Igo Gruden v Nabrežini

KONCERT GLASBENE ŠOLE IZ ŠEMPETRA PRI NOVI GORICI

Sodelovali bodo solisti, godalni kvartet in harmonikarski orkester

Vljudno vabljeni!

Mladinski delavski krožek Trst

priredi

MLADINSKI IZLET NA SNEG

v ČRNI VRH dne 6. II. 1966. Cena izleta (s kosilom) 2000 lir. Zvečer ples ob spremljavi orkestra «Jaguar». Urnik bo naknadno objavljen.

Vpisovanje sprejemamo od 17. t. m. do 1.II.1966 (nepreklicno!) od 18.30 do 20. ure v Ul. Geppa 9.

G. Padoan (Vanni) o svoji novi knjigi

Danes ob 20.15 bo v dvorani kulturnega krožka «Rodolfo Morandi» na Trgu sv. Ivana I-I. Giovanni Padoan (Vanni), bivši politični komisar partizanske divizije Garibaldi-Natisone, govoril o svoji knjigi «Abbiamo combattuto insieme — partigiani italiani e sloveni al Confine orientale». Knjiga bo v kratkem izšla v zbirki «Lotta politica e Resistenza», ki jo izdaja Deželna deputacija za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji in Julijski krajini (Deputazione per la storia del Movimento di liberazione nel Friuli e nella Venezia Giulia).

Darovi in prispevki

Ob priliki poroke dr. Marinke Križnič daruje Ivanka Dolenc 2000 lir za Dijaško Matico.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novost:
KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO L. 280.—

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes, 15. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni film
5.000 dollari sull'asso
(5.000 dolarjev na as)
Igrata:
ROBERT WOOD
FERNANDO SANCHO

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 15. t. m. z začetkom ob 19.30 detektivski zabavni film v barvah in Cinemascopu
Uno sparo nel buio
(STREL V TEMI)
Igrajo:
PETER SELLERS — ELKE SOMMER — GEORGE SANDER

Kino na Opčinah

predvaja danes, 15. t. m. z začetkom ob 18. uri, barvni film z Divjega zapada v Cinemascopu
L'ULTIMA CACCIA
(ZADNJI LOV)
Igrajo:
ROBERT TAYLOR
STEWART GRANGER
DEBRA PAGET
RUSS TAMBLIN

ČITATELJI
NAROCITE SE NA
PRIMORSKI DNEVNIK
ZA LETO 1966, TAKO BOSTE PREJEMALI LIST CENEJE IN POLEG TEGA PREJMETE KOT NAGRADO ŠE LEPO SLOVENSKO KNJIGO
Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA
TELEFONIRAJTE NA ŠTEV. 37-338

Izlet v Pariz

Danes se zaključi vpisovanje

Naše čitatelje obveščamo, da zapade rok vpisovanja za izlet v Pariz nepreklicno v soboto, 15. januarja.

Na željo številnih čitateljev, zlasti iz okolice, pa tudi zaradi slabih vremenskih prilik, vpisuje za izlet v Pariz, poleg naše uprave v Ul. Montecchi 6, tudi potovalni urad Aurora v Ul. Cicerone 4, in sicer samo še danes med običajnimi uradnimi urami.

UREDNIŠTVO

SEJA OBČINSKEGA SVETA

Tri nova odborništva v tržaški občinski upravi

Prva seja letošnjega zasedanja občinskega sveta bo 21. t. m.

Tržaški občinski odbor, ki se je sestal včeraj dopoldne pod predsedstvom župana dr. Franzila, je sklenil, da bo prva seja letošnjega zimskega zasedanja občinskega sveta v petek, 21. t.m.

Seja je bila posvečena izključno reorganizaciji občinskega odbora, da se njegovo delovanje okrepi v tem zadnjem obdobju njegovega obstoja. Kot je znano, potečejo letos jesenI štiri leta od izvolitve sedanjega občinskega sveta. Zato bodo volitve za obnovitev sveta prihodnjega oktobra ali novembra. Okrepitev odbora se nanaša na dodelitev trem namestnikom odbornikov neposrednih odgovornosti v občinskem odboru.

Zato je na včerajšnji seji župan izročil namestniku odbornika Vascottu pooblastilo za vodenje odborništva občinskih industrijskih podjetij, razen podjetja za mestno čistočo; namestnik odbornika De Gioia bo odgovarjal za novo odborništvo, mestno čistočo; namestnica odbornika Benni pa je prav tako dobila novo odborništvo, ki zajema posle o decentralizaciji in mestnih četrti. Poleg tega je bila odbornica Benni imenovana tudi za predsednico občinske potrošniške ustanove (ENCO).

Dosedanji odbornik za občinska industrijska podjetja inž. Spaccini pa je bil imenovan za odbornika za urbanistiko, medtem ko bo sedanji odbornik Mocchi, ki je odgovarjal tudi za urbanistiko, še naprej odgovarjal za odborništvo za javna dela.

Prihodnjega marca teden muzejev

Po sklepu ministrstva za vzgojo bo po vsej državi od 27. marca do 9. aprila teden muzejev, ki ga prirejajo z namenom, da bi razširili in poglobili propagando v korist muzejev. Med tem tednom bodo pospešili obiske muzejev ter priredili razne razstave, tudi v manjšem obsegu, ki naj bi prikazale delovanje in uspehe pri restavriranjih, novih ureditvah muzejev in nakupih umetnin. Dan ali dva pa bodo posvetili propagandi za zaščito spomenikov in naravnih lepot. V ta namen bodo organizirali konference in razstave, da bi vzbudili zanimanje prebivalstva ter spoštovanje do umetniškega in naravnega bogastva države.

Med dijaki srednjih šol bodo v zvezi s tem razpisali natečaj za najboljšo nalogo.

Pri padcu s tovornjaka si je zlomil zapestji

Včeraj popoldne ob 16. uri je 25-letni Gino Fabbralo iz Vicenze, ki je zaposlen pri podjetju Fratelli Valente, ki ima svoj sedež v Trstu, opravljal svoje delo pri nakladanju lesa na tovornjak VI 91812 v Lesnem pristanišču pod Škednjem. Mladenič se je v določenem trenutku povzpel na tovornjak, da bi pogrnil tovor lesa z nepremočljivim platnom. Nenadoma pa je izgubil ravnotežje ter padel na tla. Pri padcu si je zlomil obe zapestji ter se pobil po čelu. Na ortopedskem oddelku, kamor so ga takoj prepeljali z nekim zasebnim avtom, se bo moral zdraviti 60 dni.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

GOSTOVANJE SKUPINE SALVA RANDONEJA V VERDIJU

F. M. DOSTOJEVSKI - NEDA NALDI: «VEČNI SOPROG» (L'ETERNO MARITO)

V Verdijevem gledališču je predsinočnjim gostovala gledališka skupina Salva Randoneja, ki jo vodi režiser José Quaglio. Uprizorila je povest Dostojevskega v dramatizaciji Nede Naldijeve.

Reči moramo takoj, da nas predstava ni popolnoma prepričala in to predvsem zaradi dramatizacije Nede Naldijeve, ki se vsaj po našem ni kdove kaj potrudila, da bi povest Dostojevskega prelila v dramaturško veljavno odrsko delo. Pustila je na njem vso izvirno in vsekakor žlahtno literarno patino najbrž v prepričanju, da je pripovedna moč velikega ruskega romanopisca tako učinkovita, da lahko brez vsakršne škode prenese tudi odrsko preizkušnjo. Toda zmotila se je, ker se pravila dramaturgije le redkokdaj in redkokje krijejo s čisto pripovednimi postulati. Kar smo torej gledali na odru, ni bilo gledališko delo, temveč samo gledališka transpozicija izrazito literarne umetnine. To je prav gotovo lahko zadovoljilo sladokusce. Ni pa moglo zadovoljiti gledalcev, ki nimajo mnogo izkušenj v sobnih, komornih in kletnih gledališčih, v katerih se po navadi igrajo podobna besedila.

Tudi režiser José Quaglio se žal ni mogel odločiti za kake bolj dinamične prijeme. Pustil je igralcem, naj po lastnem okusu in po lastni občutljivosti tolmačijo like, ni pa se vidno prizadeval, da bi pospešil pripovedovanje in ga bolje prilagodil odrskemu ritmu. Z vidika čistega uživanja ob čaru literarne besede je prav gotovo imel prav. Imel je tudi prav, če upoštevamo, da je hotel ostati zvest duhu dramatizacije. Ne moremo pa se strinjati z njim v pogledu odrske realizacije, ki bi se vsaj po našem v takih pogojih morala obračati na čim širše kroge gledalcev.

Interpretacija Salva Randoneja pa je poglavje zase. Ni dvoma, da gre za velikega igralca, saj znane pričarati na odru prav vse mračne lepote, ki se skrivajo v silno zapletenem značaju, kakršnega ima Pavel Pavlovič Trusorski v «Večnem soprogu». Njegov glas je prožen, topel in zveneč in pozna vse skrivnosti in, rekli bi, tudi vse trike klasičnega odrskega virtuoza. Po njegovi zaslugi se gledalčeva pozornost odvrne od gledaliških pomanjkljivosti besedila in se navdušena ustavi le na veliki odrski kreaciji tega mojstra sodobnega italijanskega gledališča.

Idealen partner mu je bil Carlo Hintermann kot Aleksej Ivanovič Veljčaninov, dasi smo imeli občutek, da režiser ni mogel najti pravega ključa, ki naj bi gledalcem docela pojasnil čudno naravo njunih odnosov.

V stranskih vlogah sta dostojno nastopila še Anny Girola in Vittorio Artesi.

Scene in kostumi Mishe Scandelle so se nam zdeli še precej posrečeni. Pogrešali pa smo v njih intimnejšo povezanost z duhom besedila.

j. t.

Nesreča kriškega ribiča

Sinoči ob 16. uri so prepeljali z nekim zasebnim avtom na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 63-letnega ribiča Angela Sulčiča iz Križa 73, ki je dobil razne poškodbe pri neki prometni nesreči na obalni cesti v bližini strmega klanca, ki pelje proti Križu. V trenutku nesreče se je Sulčič pripravljal, da prečka cestišče. Opazil pa je dva avtomobila, ki sta prihajala iz Trsta ter je zato obstal ter počakal, da bosta mimo. V tistem trenutku pa ga je od strani zadel v levo roko neki neznani avtomobilist, ki se ni ustavil, temveč je nadaljeval svojo pot proti mestu.

Na ortopedskem oddelku so zdravniki ugotovili na Sulčiču večjo rano na levi roki, kjer so možne tudi kostne poškodbe. V bolnišnici se bo moral zdraviti kakih 20 dni.

DANES NA TRGOVINSKI ZBORNICI VPRAŠANJE CRANE-ORION

Zakaj niso povabili na sestanek tudi sindikalnih predstavnikov FIOM?

Komisija za Trst, ki skrbi za razdelitev 10 milijard lir letno, bo v tem mesecu zaključila z delom

Pokrajinski sindikat FIOM-CGIL sporoča, da je bil obveščen o negativnem razvoju poteka razgovorov med raznimi tržaškimi zasebnimi podjetji v zvezi z rešitvijo podjetja Crane-Orion; zato izraža svojo zaskrbljenost glede bodočih perspektiv tega podjetja. Ta zaskrbljenost je tem večja, pravi sindikat FIOM-CGIL, če se upoštevajo vsi napori, ki jih je FIOM napravila, da bi dokazala življenjsko moč produktivnosti te tovarne.

Ne da bi podcenjevali pobudo trgovinske zbornice, da bi našli kako rešitev za tovarno Orion, ni mogoče pa zamolčati dejstva, da je bil sindikat FIOM izključen iz te pobude, tako da mu je bilo preprečeno, da bi tudi sedaj, kot v mnogih drugih primerih, dal svoj doprinos pri proučevanju vprašanj, ki zanimajo obnovitev dejavnosti omenjenega podjetja.

FIOM zavrača pisanje nekega dnevnika, ki je imelo namen, da zvrne na ramena sindikalnih organizacij krivdo za položaj v tem podjetju. Zato meni, da je treba ponovno opozoriti pristojne oblasti, naj zagotovijo podjetju Orion javni ali zasebni kapital, ki bo utrdil položaj podjetja in mu zagotovil boljšo in mirno bodočnost.

FIOM je prepričana, da bi z dobro voljo podjetje Orion lahko nadalje delovalo kot eno najbolj uspešnih industrij svoje stroke, saj proizvaja izdelke, ki so dobro znani v Italiji in v tujini, ter bi s tem tudi nudilo svoj prispevek k ublažitvi krize tržaškega gospodarstva.

Danes bo na trgovinski zbornici ponoven sestanek predstavnikov industrijcev, ki se bodo izrekli o tem, ali naj se podjetje Crane Orion končno vendarle reši iz sedanje krize, ali pa naj se proglasi njegov sodni stečaj. Kakor smo že poročali v našem listu, je bil pred dnevi na zbornici prvi sestanek med prizadetimi industrijci, med katerimi zavzema kakor znano vidno mesto štivanska papirnica, da bi se dogovorili o skupnem nastopu glede omenjenega vprašanja. Na sestanku so industrijci zagotovili svojo podporo žaveljskemu podjetju, le glede začetne vsote 500-600 milijonov lir, ki je potrebna za to, da se podjetje sploh premakne s sedanje mrtve točke, pa kaže, je malo verjetnosti, da bi jo lahko zbrali pravočasno, to je pred proglasitvijo sodnega stečaja podjetja. Danes dopoldne se bo položaj razjasnil in upati je, da se bo na način, ki bo zagotovil 450 delavcem, kolikor jih je zaposlenih pri Crane Orion, nadaljnje delo v okviru tržaške industrije.

Komisija strokovnjakov, ki upravljajo sredstva iz tako imenovanega sklada za Trst, bo po vsej verjetnosti zaključila svoje delo še v tem mesecu. Komisijo, ki skrbi vsako leto za razdelitev 10 milijard lir med potrebna in zaslužna podjetja in ustanove iz tržaške pokrajine, sestavljajo dr. Savona (KD), dr. Coloni (KD), prof. Ramani (KD), prof. Cumbat (PRI), Pittoni (PSI) in prof. Sema (KPI), načeluje pa ji tržaški župan dr. Franzil. Komisija upravlja denarni sklad, ki je bil ustanovljen hkrati z deželo Furlanijo-Julijsko krajino, in ki predvideva izdatek 10 milijard na leto v korist tržaških ustanov za dobo 10 let. Medtem ko sestavlja vsako leto delitveni načrt za razpoložljiva sredstva generalni vladni komisar dr. Mazza, ima komisija nalogo, da doda k temu načrtu svoje mnenje, ki ga mora komisar upoštevati. Vsako leto prejemajo po nekaj sredstev številne tukajšnje javne ustanove, ki ne krijejo z rednimi dohodki svojih letnih izdatkov, in sicer zlasti na področju javnih del, gradbeništva (gradnja ljudskih hiš), dalje javna skladišča itd. Letos je zaprosila za primerno podporo tudi ustanova za socialno skrbstvo, EA AS, ki nima lastnih finančnih sredstev, a ki se ukvarja s splošno koristnimi deli na celotnem področju tržaške občine in pokrajine.

Kino

Nazionale 16,00 «La grande corsa» Technicolor. Panavision 70 mm. Tony Curtis, Jack Lemmon, Natalie Wood.
Arcobaleno 16,00 «L'uomo dalla pistola d'oro» Technicolor. Carl Mohner. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Excelsior 16,00 «Patto a tre» Technicolor. Frank Sinatra, Deborah Kerr, Dean Martin.
Fenice 14,30 «Agente 007 — Thunderball (Operazione tuono)» Technicolor. Sean Connery.
Eden (bivši Supercinema) 16,00 «L'ombrellone» Technicolor. Enrico Maria Salerno, Sandra Milo.
Grattacielo 16,00 «Da un momento all'altro» Technicolor. Jean Seberg. Honor Blackman, Sean Garrison.
Alabarda 16,00 «A 009 missione Hong Kong» Colorscope. Rosanna Schiaffino, Stewart Granger.
Filodrammatico 15,30 «La collina dei disonore» Sean Connery. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16,30 «La spia dai due volti».
Cristallo 16,30 «Giulietta degli spiriti» Technicolor. Giulietta Masina. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16,00 «Tamburi ad Owest» Technicolor. Audie Murphy
Capitol 16,30 «Lord Jim» Technicolor. Peter O'Toole, James Mason, Akim Tamiroff.
Impero 16,00 «Castelli di sabbia» — Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 16,00 21,30 «La prima vittoria» John Wayne. Kirk Douglas, Dana Andrews.
Moderno 16,30 «Colorado Charlie» — Technicolor. Jack Betier, Barbara Urson.
Astra 16,30 «Una Roll Royce gialla».
Astoria 16,30 «Il colonnello Von Ryan» Technicolor. Frank Sinatra.
Abbazia 16,00 «Una moglie americana» Technicolor. Ugo Tognazzi, Marina Vlady. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16,00 «La doppia vita di Sylvia West» Carrol Baker Prepovedano mladini pod 18. letom.
Skedenj 16,00 «5000 dollari sull'asso» Scopecolor. Robert Wood, Fernando Sancho.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. januarja se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

UMRLI SO: 56-letna Lidia Fazzini por. Garzarelli, 50-letna Augusta Padovan por. Andermarch, 68-letni Carlo Romitto, 74-letni Angelo Moretti, 65-letni Giuseppe Cividin, 85-letna Maria Rogelia vd. Cocolet, 63-letna Carmela Kautzcki por. Senizza, 90-letni Ivan Flego, 71-letni Giuseppe Gasperi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)

Giusti, Ul. Bonomea 39 (Greta); dr. Rossetti, Ul. Combi 19; dr. Signori, Trg glavne bolnišnice 8; Tamaro in Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19.30 do 8.30)

Godina, Trg sv. Jakoba 1; Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ai due Mori, Trg Unità 4; Nicoli, Škedenjska ulica 80 (Škedenj).

LADJE V PRISTANIŠČU

Teresa Capano, Pegaso, G. Lauro, Livenza, Cagliari, Saipa II, Esperide, Settemari, Esperia, Dragone L. Montanari, Caribia (It.); Zenica, Mornar, Gundulić, Oruda, Frane Supilo, Zvir (Jug.); Krios, Calipso, Bremerhaven, Leon (Gr.); Eyal (Izr.); San Gerasimos (Lib.); Inchleana (Angl.); Tamise (Be.); Adriatiku (Al.); Gavilan (Pa.).

Za vedno nas je zapustil naš ljubljeni oče in ded

IVAN FLEGO

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 15. januarja ob 15.45 iz glavne bolnišnice na škedenjsko pokopališče.

Žalujoči otroci Darko, Vida, Branko, Mladen, Danica in Nada, snaha Olga, zet Tone, vnuka Saško in Marko ter drugo sorodstvo

Trst — Ljubljana, 15. januarja 1966.

DANES SLOVESNA OTVORITEV SODNEGA LETA

Zanimanje za poročilo generalnega prokuratorja pri prizivnem sodišču

Ostri spori v vrstah italijanskih preiskovalnih in sodnijskih organov

Danes ob 10.30 bo v dvorani tržaškega porotnega sodišča slovesna otvoritev novega sodnega leta. Ceremoniji, katere se bodo udeležile najvišje oblasti tržaške pokrajine, bo predsedoval prvi predsednik tržaškega prizivnega sodišča dr. Maltese.

Slovesnost bo potekala po že ustaljenih formalnih oblikah. Med drugim bo glavni kanclist prizivnega sodišča dr. Acconcia prečital novi razpored službenih mest sodnikov na celotnem ozemlju, ki spada v pristojnost tržaškega prizivnega sodišča (Trst, Gorica, Videm, Tolmeč in Pordenone).

Z največjim zanimanjem pa vsi pričakujejo poročilo generalnega prokuratorja pri prizivnem sodišču. Letos bo poročilo podal dr. Santonastaso, ki je pravzaprav namestnik generalnega prokuratorja, kajti na ta položaj še niso imenovali ustreznega visokega sodnijskega uradnika, potem ko je prejšnji generalni prokurator odšel na novo službeno mesto.

Največ zanimanja za Santonastasov govor vlada predvsem glede osnovnih vprašanj, ki danes povzročajo ostre spore v vrstah italijanskih sodnih organov, bodisi preiskovalnih, kakor tudi sodnijskih.

Ta spor je v glavnem znan širšemu občinstvu. Kasacijsko sodišče je mnenja, da se ne smejo upoštevati načela retroaktivnosti pri procesih, ki so še v teku, v zvezi s sodobnejšimi zakonskimi predpisi, ki jamčijo obrambi obtoženca nekolikšno enakopravnost s preiskovalnimi organi.

Po domače povedano, se vprašanje postavlja takole: že pred več leti je italijanska zbornica odobrila zakon, ki daje možnost obrambi, da sodeluje že od začetka uvedbe kazenskega postopka pri preiskavi. To pomeni, da preiskovalni organi policije in javnega tožilstva ne morejo voditi preiskave mimo in brez sodelovanja obrambe. To načelo se danes počasi uveljavlja pri vseh kazenskih postopkih. Ostalo pa je še odprto vprašanje glede vseh tistih procesov, ki so v teku, a je bila preiskava izvršena izključno na podlagi tako imenovanega «sumaričnega» postopka, ki so ga organi javnega tožilstva izvajali brez sodelovanja obrambe.

V bistvu gre, kot se vidi, za demokratično preosnovo sodstva, kateri se upirajo določeni krogi italijanske justice. Ti-le menijo, da bi retroaktivnost, ki jo je zahtevalo ustavno sodišče (proti mnenju kasacijskega sodišča), ponovno sprožila več kot 100.000 kazenskih postopkov ter s tem postavila hude ovire hitri in ekspeditivni sodnijski službi. Nasprotniki te konservativne težnje pa menijo, da je pravica ena sama, ter da je treba spoštovati zakon do njenih skrajnih posledic. V bistvu gre torej za bitko med dvema težnjama: ena skuša zagotoviti obtožencu čimvečje pravice (tudi v preiskovalnem razdobju), a druga teži za tem, da se zagotovi policijskim in preiskovalnim organom nemoteno delovanje brez vmešavanja obrambe.

Skoraj gotovo je, da se bo danes tudi dr. Santonastaso dotaknil teh kočljivih vprašanj, ki razdvajajo vsedržavne sodnijske organe. Naj pripomnimo še, da v Italiji obstajata dve strokovni organizaciji sodnikov, od katerih je ena bolj napredno usmerjena, druga pa skuša s tega ali drugega razloga zavirati proces demokratizacije v sodstvu.

Občina potrebuje delavce za čiščenje snega

Tržaško županstvo sporoča, da potrebuje delavce za čiščenje snega. Kdor se hoče začasno zaposliti v tej službi, se lahko javi danes do 8. ure zjutraj v uradih podjetja mestne čistoče v Ul. Gambini št. 8. Čista dnevna plača delavca za čiščenje snega znaša 2.500 lir, potem ko so bili izvršeni vsi odtegljaji. Prizadeti morajo imeti s seboj kak dokument o istovetnosti.

Ko je plačeval račun je ukradel desettisočak

Agenti letečega oddelka so aretirali, prijavili sodišču in potem spravili za zapahe koronejskih zaporov 30-letnega Teodora Silo iz Ul. Boccherini, katerega so obtožili tatvine z obtežilnimi okoliščinami.

Dogodek, ki bo Silo pripeljal pred sodnike, se je odigral pretekli torek okoli 19.30. Sila je tedaj prišel v mehanično delavnico v Ul. Valdirivo 4, da prevzame svoj avto fiat 1100, ki ga je ta izročil v popravilo. Stroški so znašali vsega skupaj 3.800 lir. Mladenič je potegnil listnico iz žepa ter izročil lastnikovi ženi Anni Montini denar. Ko je čakal, da mu ženska vrne prebitek, se je naslonil na mizo ter začel vneto govoriti o vremenu in drugih vsakdanjih zadevah. Ženska je sicer štela denar, toda z enim očesom je opazila, da ji je iz predala izginil bankovec za 10.000 lir. Ker je bila stoodstotno prepričana, da je bankovec ukradel prav Sila, je zahtevala, naj ji mladenič takoj vrne ukradeni denar. Sila pa se je otepal, trdeč, da on ni zagrešil tatvine. Montinijeva pa se ni obotavljala, temveč je takoj poklicala agente letečega oddelka. Ti-le so zaslišali osumljenca, toda ta je še vedno vztrajno trdil, da se ni polastil denarja. Nato so agenti skrbno preiskali delavnico ter našli v nekem kotu zmečkan bankovec za 10.000 lir. Ker je bil ta popolnoma nov (kot je izjavila Montinijeva), je postalo jasno, da je tatvino utegnil zagrešiti samo Sila. Kmalu nato je mladenič priznal prekršek.

Vojaški avtomobil povozil žensko

Precej hudo se je poškodovala včeraj zjutraj nekaj pred 6. uro 39-letna Anna Boccali por. Peressini, ko je prečkala Trg Valmaura blizu bencinske črpalke. Ženska, ki stanuje v Ul. Sergio Forti in je čistilka po poklicu, je bila namenjena na delo. Ko je prečkala trg, jo je podrl na tla vojaški avtomobil, ki je bil namenjen v mesto. Ponesrečenki so takoj nudili prvo pomoč in jo kmalu potem prepeljali z rešilnim avtom RK v splošno bolnišnico, kjer so jo sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo 50 dni zdravljenja. Zdravniki so ugotovili na ponesrečenki lobanjsko travmo, možganski pretres, rane na levem sencu, zlom na levi roki ter praske in podplutbe na kolenih.

Drzni tatovi obiskali restavracijo «Dante»

Neznani zlikovci so ponoči med sredo in četrtkom opravili drzen tatinski podvig v restavraciji «Dante» na Ul. Carducci 12, katere lastnik je 41-letni Lio Durighello iz Ul. Crispi 79. Tatiči so odnesli s seboj okoli 100.000 lir v bankovcih po 1.000 lir in kovancih za 500 in 100 lir.

Gre v resnici za zelo drzno tatvino. Zlikovci so namreč prišli do restavracije skozi poslopje št. 2 v Ul. sv. Frančiška. Iz hodnika tega poslopja so stopili na dvorišče ter se znašli pred železnimi vrati. Z ustreznimi kleščami so preščipnili obroček v katerega je vtaknjena žabica in tako odprli vrata. Težave pa še niso bile pri kraju. Pred njimi so bila še lesena vrata, ki pa niso predstavljala za uzmoviče posebne ovire. Vlomili so jih z drogom in se tako znašli v lokalu. Niso dosti pomišljali, temveč so takoj skrbno pregledali predale ter se polastili omenjene vsote. Nato so izginili brez sledu.

Duringhello je opazil, da so ga obiskali nezaželeni gosti v četrtek zjutraj ob 8. uri. Poklical je agente letečega oddelka, ki so uvedli preiskavo. V lokal so prišli tudi funkcionarji znanstvene policije, ki so skrbno pregledali ves lokal ter iskali morebitne sledi za zlikovci.

ZARADI NEPREVIDNEGA PREHITEVANJA

Tržačan hudo ranjen pri prometni nesreči

Zaril se je med tovornjak in nasproti vozeči avtomobil, nato pa se je prevrnil v obcestni jarek

Krojač Ernesti Nepi, star 57 let iz Ul. Settefontane 31, si bo dobro zapomnil včerajšnje potovanje iz Vidma proti Trstu. Pri upravljanju svojega avta znamke Lancia-Flavia TS 61123 se je namreč v bližini Manzana precej hudo poškodoval, ko je skušal prehiteti neki tovornjak. Ponesrečenca so prepeljali v videmsko bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti 2 meseca zaradi prsne in trebušne travme in zloma leve stegnenice. Poleg tega si je izbil sprednje zgornje zobe.

Nesreča se je pripetila nekaj minut pred poldnevom. V tistem trenutku se je Nepi peljal proti Trstu. Vozil je s precejšnjo hitrostjo, toda nenadoma se je znašel pred tovornjakom, katerega je upravljal Roberto Di Bert iz Codroipa. Šofer tovornjaka je sicer skušal olajšati prehitevanje, toda to ni poteklo tako kot si je želel Nepi. Ko je namreč ta že skoraj prehitel težko vozilo, se je nenadoma znašel pred avtom znamke «volkswagen» katerega lastnik je podjetje Incisa in katerega je upravljal 24-letni geometer Paolo Frullanti iz Parme. Ta se je skušal sicer umakniti čimbolj na svojo desno stran, da bi omogočil neoviran prehod Nepiju, toda prehod med tovornjakom in «volkswagnom» je bil preozek: osebna avtomobila sta s precejšnjo silo podrsala ob bokih. Udarec je vrgel Nepija iz ceste, ker je bila njegova hitrost večja. Avto je preskočil jarek ter se potem prekucnil na travnik. Di Bert in Frullanti sta takoj priskočila na pomoč ponesrečencu in potem poklicala karabinjerje, ki so uvedli preiskavo. Ponesrečenca so takoj odpeljali v videmsko bolnišnico.

ŽIČNICA ZELENICA LJUBELJ
1.081 m — 1.544 m
KOMPAS
Idealna smučišča ● Vlečnica na Zelenici ● Restavracija pri spodnji postaji ● Samo 50 minut od Ljubljane po moderni avtomobilski cesti.

Natečaj za umetniška dela

Pokrajinska uprava v Gorici je razpisala vsedržavni natečaj za izvedbo nekaterih umetniških del v novem poslopju tehnične industrijske šole v Gorici. Za kip pred poslopjem je določenih 4,5 milijona lir, za freske v veliki dvorani pa 3,5 milijona lir. Vse podrobne informacije lahko dobijo interesenti na tajništvu pokrajinske uprave v Gorici.

Kratke iz Tržiča

ŽRTVE POLEDICE. Poledenele ceste in pločniki so zahtevali včeraj tri žrtve: 47-letna Maria Visintin por. Perdi iz Ronk, Ul. Redipuglia 42 si je pri padcu zlomila levo zapestje. V bolnišnici so jo pridržali za 25 dni. Prvo pomoč so nudili 68-letni Almi Stirk iz Ul. Alfieri 3 v Tržiču. Verjetno si je zlomila desno zapestje, vendar ni hotela ostati v bolnišnici in so ji dali roko v mavec. Tudi 28-letna Carla Teresini iz Ul. Randaccio si je zlomila desno roko v zapestju ter so jo pridržali za 25 dni na zdravljenju.

* * *

Na delu se je ponesrečil 33-letni Ezio Antonelli iz Turjaka, ko je delal pri podjetju Detroit in se ranil v levi mezinec. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč, okreval bo v nekaj dneh.

* * *

Na očesu se je ranila ko ji je spodrsnilo in se je pri tem udarila ob rob mize 28-letna Anna Turchetti iz Tržiča, Ul. Verdi 9. Pri udarcu so se ji razbili naočniki in košček stekla se ji je zapičil v kožo. Na okulističnem oddelku so jo pridržali za deset dni na zdravljenju.

Goriško-beneški dnevnik

LEPA PROSLAVA 20. OBLETNICE OBNOVE SPD

Z ljubeznijo do gora so goriški planinci gojili tudi ljubezen do svoje domovine

Poročilo predsednika Kumarja in tajnice Smetove o delovanju in zgodovini društva - Nastop pevcev iz Štandreža in harmonikarja iz Števerjana - Prikaz barvnih slik z visokogorskih izletov

Slovensko planinsko društvo iz Gorice je preteklo sredo zvečer v prostorih kluba «S. Gregorčič» proslavilo 20-letnico obnove društva po drugi svetovni vojni. Čeprav je prejšnji dan zapadel sneg v mestu in okolici ter precej oviral promet, se je vennar ob določeni uri zbralo lepo število članov in prijateljev. Med njimi smo opazili tudi več članov prvega odbora; omenimo naj prvega tajnika društva po vojni Stanka Lupinca, ki je prišel za to priliko iz Trsta ter Edija Devetaka iz Nove Gorice, ki je bil med poborniki obnove društva.

Klubska dvorana je bila za to priliko lepo okrašena s povečanimi slikami z izletov in z visokogorskih tur njegovih članov; razstavljeni so bili tudi albumi s slikami, ki jih je skrbno pripravil društveni gospodar Peter Čermelj, dalje zanimive knjige o planinski tematiki, ki jih ima društvo na razpolago za svoje člane in celo vzorci kamenja z raznih vrhov in s planinskimi markacijami. Na steni pa se je blestel lepak z značko SPD in datum njegovega jubileja.

Zbrane je pozdravil predsednik Karlo Kumar in na kratko orisal zgodovino in delo društva v tem obdobju. Predlagal je počastitev spomina tistih članov SPD, ki so med tem časom umrli, z enominutnim molkom. Povedal je nato, da je «goriški planinski krožek» že od januarja 1896 deloval v okrilju planinskega društva v Tolminu in šele 28. novembra 1911 so na ustanovnem občnem zboru v hotelu «Pri zlatem jelenu» v Gorici postavili temelje samostojni goriški podružnici slovenskega planinskega društva. Med ustanovitelji so bili tudi pok. Jaka Župančič, zdravnik dr. Anton Brecelj, prof dr. Janko Pretnar, trgovec Anton Koritnik in trgovec Ivan Kravos. Prvi predsednik je bil Jaka Župančič.

PROSLAVA 20-LETNICE OBNOVE SPD V GORICI — Pogled na del številnega občinstva v dvorani, ki se ni ustrašilo slabega vremena ter se odzvalo povabilu

Delokrog goriške podružnice SPD je obsegal trnovsko - banjško planoto, Brda in del Krasa. Dve leti pozneje so ta delokrog razširili tudi na visokogorsko področje.

Med prvo svetovno vojno so sedež društva prenesli v Ljubljano, kjer so 17. decembra 1921 to podružnico zaradi novih razmer formalno razpustili; pač pa je delovanje društva ponovno zaživelo v Gorici sami. Starejši člani se gotovo še spominjajo takratnih izletov s kolesi ali peš v bližnjo okolico, ki sta jih vodila takratni predsednik SPD Nande Rolih in Lado Hreščak. Fašistična oblast je nato društvo ukinila dne 4. novembra 1926. Delovanje goriških planincev pa tudi po ukinitvi ni zamrlo.

Po drugi svetovni vojni je bil 16. decembra 1945 sklican obnovitveni občni zbor društva. Prvi predsednik je postal dr. Lambert Mermolja, pozneje mu je sledil Nande Rolih. Med požrtvovalnimi prvimi odborniki naj omenimo Ludvika Zorzuta in Stanka Lupinca.

Po uveljavljenju videmskega sporazuma za obmejni promet je SPD zopet bolj široko razvilo svoje delovanje. Vendar pa še vedno nima svojega sedeža in po prvem obdobju, ko je imel odbor svoje seje po stanovanjih odbornikov in javnih lokalih, uživa od leta 1959 gostoljubnost na sedežu SPZ v Ul. Ascoli v Gorici.

Predsednik je zaključil svoje zanimivo poročilo s pozivom vsem prijateljem planinskih krasot, naj hodijo s SPD v planine, da si tam naberejo svežih duševnih in telesnih sil in se navžijejo planinskega zraka in lepote.

Tajnica SPD Jožica Smetova je nato podala podrobno poročilo o društvenem delovanju v teh 20. letih. Od 1946 do konca 1965 so organizirali 276 izletov z 8651 udeleženci. Od tega lani 23 izletov s 590 udeleženci. Obiskali so vse glavne vrhove v Julijskih Alpah, pa tudi v Dolomitih in v Karniji, zlasti v prvem obdobju; navedla je prve izlete s tovornjaki Poldeta Doljaka v Dolomite, na katerih so imeli s seboj tudi organizacijo za prehrano in izdajali humoristično glasilo «Gorlomiti, Dolomiti, Polomiti», ki je bilo na proslavi tudi razstavljeno.

Tajniško poročilo navaja tudi celo vrsto drugih prireditev in manifestacij SPD od planinskih plesov in martinovanj, do številnih predavanj, predvsem s predavatelji iz Ljubljane in ki so bila vsa deležna velikega obiska članov in prijateljev. V 20. letih je imelo SPD 18 rednih občnih zborov ter enega izrednega. Priredili so tudi več smučarskih tečajev za mladino.

Na društvenem martinovanju na Lokvah 11. novembra 1962 je predsednik PZ Slovenije Tone Bučar izročil zlato kolajno dolgoletnemu predsedniku SPD Bernardu Bratošu za njegovo požrtvovalno delo v korist društva. Poročilo se zaključuje s pohvalo mladincev, odbornikov društva in drugih članov, ki sodelujejo za napredek goriškega planinstva.

Sledil je kulturni del programa, pri katerem je najprej nastopil mladinski zbor iz Štandreža, ki je zapel štiri pesmi. Po obnovi in pomladitvi je bil to prvi nastop tega zbora in moramo priznati, da se je pod vodstvom Franca Lupina kar dobro odrezal ter žel obilo priznanja. Nato bi moral nastopiti godbeni kvintet «Briški slavček» iz Števerjana. Žal je zaradi tehnične nezgode po poti prišel na cilj samo njihov harmonikar Ivo Klanjšček, ki je zaigral na harmoniko nekaj Avsenikovih in drugih veselih pesmi. Za zaključek pa je Viljem Zavadlav iz Štandreža prikazal na platnu nekaj svojih barvnih diapozitivov o raznih izletih članov SPD po vrhovih Julijcev.

S tem se je proslava zaključila. Poleti bo društvo priredilo tudi proslavo v planinah z udeležbo predstavnikov drugih planinskih društev.

ZARADI NEPOPUSTLJIVOSTI VODSTVA

Dvodnevna protestna stavka v tekstilni tovarni v Podgori

V ponedeljek zborovanje delavcev rajonskega oddelka

Včeraj dopoldne je bil na sedežu zveze industrijcev v Gorici sestanek za določitev proizvodne nagrade delavcem oddelka za umetna vlakna v podgorski tekstilni tovarni. Sestanka so se udeležili predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL. Ravnatelj zveze industrijcev je v imenu vodstva omenjene tekstilne tovarne izjavil, da je odpovedan sporazum za proizvodno nagrado, ki so ga sprejeli 30. julija 1963 in je vodstvo tovarne pripravljeno samo nekoliko povišati pogodbeno nagrado.

Predstavniki treh sindikatov so vzeli na znanje nepopustljivo stališče vodstva podjetja in so napovedali protestno stavko. Delavci oddelka za umetna vlakna bodo stavkali od 22. ure v nedeljo 16. tm. do 6. ure v torek 18. tm. Poleg tega so sklenili, da bodo stavkali tudi nameščenci bombažnega oddelka, in sicer od 6. ure v ponedeljek 17. tm. do 6. ure v torek 18. tm.

Za ponedeljek 17. tm. ob 10. uri so vse tri sindikalne organizacije sklicale občni zbor delavcev oddelka za umetna vlakna, da bi na njem proučili položaj in se pogovorili o nadaljnji akciji, če bo vodstvo vztrajalo na svojem nepopustljivem stališču. Prav tako nameravajo prihodnji teden sklicati tiskovno konferenco v Gorici, da bi obvestili javno mnenje o kršitvah pogodbenih določb od strani vodstva tovarne «Cotonificio Triestino» v Podgori.

France Primožič z Oslavja je umrl

V sredo zvečer je umrl v goriški civilni bolnišnici France Primožič z Oslavja, ki je prejšnji teden dopolnil 60 let. Pogreb bo danes popoldne ob 15. uri iz mrtvašnice v Pevmi na tamkajšnje pokopališče.

Njegova smrt je globoko prizadela vse, ki so ga poznali, saj je bil pokojni France znan kot zaveden slovenski človek in napreden kmetovalec. Umrl je za posledicami bolezni, ki si jo je nakopal v NOB in se je že dolgo let zdravil pri raznih specialistih, dokler ni prejšnji večer omagal. Kot drugi zavedni Brici se je tudi on odzval klicu za borbo proti nacifašizmu ter odšel junija 1944 k partizanom. Najprej je sodeloval v briškobeneškem odredu, novembra istega leta pa se je pridružil Gregorčičevi brigadi, nato pa je deloval na Kobariškem vojnem področju do konca vojne. Po vojni je bil član glavnega odbora DFS, nastopil kot kandidat napednih strank pri volitvah ter se tudi na splošno udejstvoval pri vseh političnih in kulturnih akcijah, v kolikor mu je bolezen dopuščala. V naprednem duhu je vzgojil tudi svoja dva sinova.

Znanci in prijatelji izrekajo družini ob tej hudi izgubi iskreno sožalje. Njim se pridružujejo tudi člani socialistične sekcije PSI za Pevmo in Oslavje teh uredništvo Primorskega dnevnika, ki mu je bil pokojni vedno zvest naročnik in čitatelj, ter ob potrebi tudi dopisnik.

Andreja Ceja iz Gorice so včeraj pokopali

Včeraj dopoldne ob 10.30 so spremili k zadnjemu počitku na goriškem pokopališču 64-letnega Andreja Ceja iz Ul. Giustiniani 37. Pokojnik je bil zaveden goriški rojak in njegov sin Jožef je bil nekaj časa tudi sodelavec v Dijaškem domu v Gorici ter športni vzgojitelj.

Pokojni Cej se je ponesrečil v petek prejšnjega tedna, ko je padel na cesti, ko je šel na obisk k nekemu znancu v Ločniku. Pri padcu se je poškodoval in odpeljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje s prognozo okrevanja v 7 dneh. Potem pa so mu ugotovili hujše poškodbe, katerim je podlegel.

Prijatelji, znanci in naše uredništvo izrekajo družini iskreno sožalje.

PODJETJE NAJ DRŽI SVOJE OBLJUBE

Proti odpustom delavcev v kamnolomu pri Palkišču

Sindikati so predlagali sestanek na Zvezi industrijcev v Tržiču

Poročali smo že o nezadovoljstvu kamnoseških delavcev v kamnolomu, ki ga ima gradbeno podjetje Sgubin iz Tržiča v Dolu nad Palkiščem. Te dni so se prizadeti delavci zbrali na posvet, ki se ga je udeležil tudi župan iz Doberdoba. Proučili so položaj v kamnolomu in sklep podjetja, da odpusti sedem delavcev. Preko svoje sindikalne organizacije so delavci zahtevali razgovor svojih sindikalnih predstavnikov z vodstvom podjetja, ki naj bi ga sklicala zveza industrijcev v Tržiču in to v najkrajšem času. Če bi do takega sestanka ne prišlo, se bo sindikat pritožil na inšpektorat za delo proti podjetju Sgubin, ki se ne drži sindikalnih sporazumov niti ne medkonfederalnih določb.

Med delavci v omenjenem kamnolomu že dalj časa vlada nezadovoljstvo spričo postopka vodstva podjetja. Navajajo namreč, da je delavcem, ki so vsi Kraševci, kadar je odprlo kamnolom, obljubilo zaposlitev za pet let in dobro plačo, samo da jih je pripravilo, da so zapustili delo pri podjetjih, kjer so bili do takrat zaposleni. Sedaj pa grozi z odpusti in od kakih 25 delavcev naj bi jih izgubilo delo kar sedem pod pretvezo, da je podjetje v gospodarski krizi. Zato sedaj zahtevajo, naj vodstvo podjetja drži svoje obveze in zagotovila.

Ob 13.30 pa so sprejeli za sedem dni na zdravljenje Ano Berton iz Drevoreda Virgilio 49. Ze 11. tm. jo je podrl avto «giardinetta», ki ga je vozil Giuseppe Delpin iz Ul. Madonnina del fante, in sicer na križišču ulic Montecucco, Prato in Colombo. Takrat si je Delpin prevzel tudi vso odgovornost zaradi posledic.

MLADINSKI ZBOR IZ ŠTANDREŽA je na proslavi SPD dobro prestal svoj krstni nastop ter je pod vodstvom Franca Lupina lepo zapel nekaj pesmi

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

Ko je peljal domov zaročenko je do smrti povozil kolesarja

Zaradi slabega ravnanja z materjo je moral pred sodnike

Med številnimi drugimi razpravami pred okrožnim sodiščem v Gorici, se je moral zagovarjati včeraj tudi 20-letni Gianandrea Forti iz Gorice, Ul. Brigata Avellino 13. Obtožen je bil, da je dne 6. januarja lani ob 23.30 uri s svojim avtom «giulia» povzročil v Moši smrt kolesarja 64-letnega Eugenia Pizzula iz Moše.

Tisti večer je Forti peljal svojo zaročenko in sedaj ženo 18-letno Silvano Kiovitto iz Krmina, s svojim avtom domov. V Ul. Gorizia v Moši pa je prav na mestu, kjer je javna razsvetljava precej pomanjkljiva, prepozno opazil pred seboj kolesarja in ga podrl. Pizzul je pri tem dobil hude poškodbe in dne 11. januarja umrl v goriški civilni bolnišnici. Zapisnik o nesreči je napravila cestna policija iz Gorice.

Pri včerajšnji razpravi je državni tožilec ugotovil, da Forti ni zakrivil nesreče po svoji nemarnosti ter predlagal njegovo oprostitev. Temu se je pridružil tudi branilec odv. Testa. Sodišče pa je obtoženca spoznalo za krivega in ga obsodilo na štiri mesece zapora pogojno ter na odvzem voznega dovoljenja za 6 mesecev in na plačilo sodnih stroškov.

Pri drugi razpravi pa je sodišče oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov 20-letnega Giuliana Marchesija iz Tržiča, Ul. Toti 21. Obtožen je bil, da je do 7. novembra večkrat grozil svoji materi Amabile Laurenti, jo zmerjal in tepel, zlasti kadar ga je prosila naj začne resno živeti in naj si poišče kakšno delo. Obtoženec je bil že dvakrat prej kaznovan in je tudi sedaj v zaporu v Gorici. Ker je pri včerajšnji razpravi mati izjavila, da je ni tepel in da se je ranila, ko se je doma zaletela v vrata, ga je sodišče oprostilo. Branil ga je uradno odv. Devetag.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Predlog za podporo Juventini iz Štandreža

Občinski odbor v Gorici je imel v četrtek zvečer sejo pod predsedstvom župana Martine Na seji so proučili številne upravne probleme s posebnim ozirom na javna dela, o katerih je poročal odbornik Lupieri.

Med drugim so odobrili 1.660.000 lir stroškov za izvedbo nekaterih notranjih del na županstvu. Odobrili so tudi podaljšanje najemninske pogodbe za zemljišče v dolini Korna, kjer je ljudski vrt. Odbornik Candussi je poročal o nekaterih ukrepih v korist občinskih uslužbencev. Med drugim bodo predložili v odobritev občinskemu svetu strošek 30 milijonov lir za zaokroženje mesečne doklade občinskim uslužbencem.

Svetu bodo predložili v odobritev tudi predlog za prispevek športnemu društvu Juventina v Štandrežu, in sicer 150.000 lir. Odbor je odobril tudi prispevek farni cerkvi v Štandrežu za plačo organistu za leta 1962 do 1965.

Iz goriške bolnišnice

Včeraj dopoldne se je pri igri z žogo med odmorom ob 10. uri ponesrečil v zavodu S. Luigi v Ul. Don Bosco 14-letni Vinicio Antonini iz Tržiča. Pri padcu si je zlomil levo roko v zapestju. V civilni bolnišnici so ga pridržali za deset dni na zdravljenju.

Petnajst dni se bo morala zdraviti v bolnišnici 44-letna Alojzija Florenin iz Gabrij št. 14, ki je okrog 11. ure padla pred domačo hišo in se pri tem udarila na kolenu.

Zaradi udarca na kolenu, desnem stegnu in na čelu so nudili prvo pomoč 34-letni Rozi Gerini por. Božič iz Štandreža, Kraška ul. 43. Ženo je nekaj po 14. uri, ko je šla peš v Ul. Cotonificio v Podgori, podrl avto «Fiat 500», ki ga je upravljala Ilda Toful por. Alpieri iz Kaprive. V bolnišnico so jo odpeljali z avtom Zelenega križa.

V sanatorij San Giusto v Gorici pa so z avtom Zelenega križa pripeljali 65-letno Adelmo Belli por. Berra iz Ul. Pitteri 12. Pobrali so jo na Trgu 27 marzo, kjer je padla in si zlomila levo nogo v gležnju. Pridržali so jo na zdravljenju.

VESTI IZ TRŽIČA

Spomenik odporništvu na trgu pred županstvom

Občinska uprava v Tržiču je odredila, da bodo premestili tedenski sejem s Trga Unità d'Italia v Ul. Duca d'Aosta, kjer so že označili prostor za kakih sto stojnic. Taka premestitev stopi v veljavo 26. januarja in je bila potrebna zato, da se izprazni trg pred županstvom, kjer bodo postavili spomenik odporniškemu gibanju.

Snežne razmere na goriških smučiščih

Po podatkih Goriške turistične zveze iz Nove Gorice je bilo včeraj zjutraj naslednje stanje snega na raznih goriških smučiščih:

Lokve 10 do 15 cm pršiča in —8 stopinj; Črni vrh nad Idrijo 20 cm pršiča in —20; Vojsko 22 cm pršiča in —9; Livek 5 cm pršiča in —8; Log pod Mangartom 9 cm pršiča in —5; Bovec 5 cm pršiča in —4; Idrija 5 cm pršiča in —5. Vlečnica na Laznah in na Lokvah je v pogonu.

Kino

Gorica

CORSO. 17.15: «Weekend s Suydcoote» (Spiaggia infuocata), J. P. Belmondo in K. Spaak. Francoski kinemaskope v barvah; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.30: «Colpo grosso ma non troppo», Bourvil in Louis de Fenes. Barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 16.30: «I 7 magnifici Jerry», Jerry Lewis in Don Butterworh; ameriški barvni film.

VITTORIA. 17.00 «A—009 Missione Hong Konga», S. Granger in Rossana Schiaffino; italijanski barvni kinemaskopski film.

CENTRALE. 17.15 «Johnny West il mancino», D. Palmer in J. Garson. Ameriški barvni film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI na Travniku, tel. 29-72.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri, 16. januarja bo v Gorici odprta cvetličarna JOŽEF BANDELJ na Travniku, tel. 54-42.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 2,2 stopinje nad ničlo ob 15. uri in najnižjo 7,8 stopinje pod ničlo ob 2.30 uri; povprečna vlaga 65 od sto.

Proslava v Števerjanu

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Števerjana priredi danes, ob 20.30 uri v svoji društveni dvoranici na Valerišču PROSLAVO 20-LETNICE KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE.

Na sporedu je prikaz zgodovinskih diapozitivov o trpljenju in mučenju prebivalstva in borcev med NOV. Vmes bodo vpletene primerne recitacije. Prireditelji vabijo člane in prijatelje k čim večji udeležbi.

Goriški podkvestor dr. Armano, ki je prišel v Gorico preteklega septembra, je bil premeščen v Ancono in se je včeraj poslovil od prefekta in policije. V bližnjih dneh ga bo nadomestil dr. Davide Turi, ki je do sedaj služboval v Benetkah.

ZVEZA PARTIZANOV ZA GORIŠKO

sporoča, da je umrl njen odbornik in borec

FRANCE PRIMOŽIČ

z Oslavja

V imenu vseh bivših borcev izrekamo družini iskreno sožalje. Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 15. uri iz mrtvašnice v Pevmi na tamkajšnje pokopališče.

Odbor

Gorica, 15. januarja 1966.

šport šport šport šport šport šport

VELIK USPEH SLOVENSKEGA ZAMEJSKEGA ŠPORTA

Ženska šesterka Šz Bor v 1. državni odbojkarski ligi

Tekmovanja v tem elitnem razredu se bodo začela že čez mesec dni in naše športnice čakajo velike borbe, v katerih morajo imeti vso našo materialno in moralno pomoč

Iz prve italijanske lige so lani in letos izpadle in odstopile skupno 3 ekipe. Tako si je na kvalifikacijskem turnirju v Massi Carrari priborila pravico do nastopanja v 1. ligi tudi Borova ženska ekipa, ki je tam zasedla 3. mesto.

Prva liga bo zato letos sestavljena takole: AGI Gorica, Bor Trst, Max Mara-La Torre Reggio Emilia, Minelli Modena, Cabassi Modena, Virtus Ravenna, UISP Sestese Sesto Fiorentino in FARI Palermo.

Z izjemo goriškega AGI so vse ostale šesterke odlične ekipe, proti katerim bo moral Bor pokazati mnogo več, kot je pokazal v tekmah z dosedanjimi nasprotniki, če se bo hotel obdržati v 1. ligi. Za vsakega novinca je nastop v višji ligi težak, zato bodo naletele tudi borovke na številne težave, zlasti ker manjka do prvenstva le še dober mesec dni, njihova forma pa še ni na zaželeni stopnji. Pavletičeva, Zavadlalova, Švabova, Mijotova, Batistova, Hmeljakova in Nibrandtova bodo morale zato napeti vse sile, da ne bi razočarale svojih navijačev.

Tekmovanje v 1. ligi se bo začelo 20. februarja in končalo 29. maja.

P.B.

Našim vrlim odbojkaricam športnega združenja Bor k napredovanju v najvišji vsedržavni razred čestitamo in jim želimo mnogo uspehov v ponos vsega našega zamejskega športa in naše zamejske narodne skupnosti.

Veliko priznanje Borovemu trenerju *Uču Jurkiču*

Italijanska odbojkarska zveza je tudi letos nagradila svoje najboljše igralce, trenerje in sodnike s posebno nagrado «Srebrna mreža». V vsej Italiji je prejelo to nagrado 19 odbojkarskih delavcev. Med temi je tudi znani in popularni Borov trener, igralec in kapetan Učo Jurkič.

Odličnemu tehniku in voditelju slovenske odbojke v zamejstvu, ki je s svojim neutrudnim in požrtvovalnim delom ustvaril slovenski odbojki v zamejstvu tako velik ugled, pri tem pa še vzgojil nekaj državnih in deželnih reprezentantov, za veliko priznanje iskreno čestitamo.

Domači nogomet

Jutri bo na domačih nogometnih igriščih precej živahno. V posameznih kategorijah bodo nastopila naslednja slovenska moštva:

II. AMATERSKA KATEGORIJA
Na igrišču v Romansu
ROMANS — PRIMORJE
III. AMATERSKA KATEGORIJA
Na igrišču Ponziane
ESPERIA — PRIMORJE B
Na igrišču pri Sv. Ivanu ob 12.15
BREG — CAMPANELLE FIDES
Na igrišču v Boljuncu ob 14.30
ROSANDRA ZERIAL — DON BOSCO
MLADINSKI TURNIR
Polfinale v Nabrežini ob 9.45
PRIMORJE — PONZIANA

TRIESTINA PROTI MESTRINI

Mariani v napadu namesto Mantovanija

Še en eksperiment pri Triestini. Na tekmi proti Mestrini bo debutiral Mariani, katerega je Triestina dobila že v začetku prvenstva na posodo od Padove. Mariani služi trenutno vojaški rok v Genovi, a je vendarle pogosto na razpolago trenerju. Mariani bo igral na desnem krilu namesto Mantovanija, ki je moral odstopiti svoje mesto zaradi vključitve Sadarja, s čimer je število dovoljenih starejših igralcev dopolnjeno.

Triestina bo nastopila v naslednji postavi: Colovatti, Cattonar, Pez; Sadar, Varglien, Del Piccolo; Mariani, Dalio, Ciroi, Beorchia, Gentili.

Tako jutri moštva na igriščih

- **CATANIA**
  Branduardi; Muzzacchera, Rambaldelli; Magi, Lampredi (Michelotti), Cella; Fanello, Calvanese, Petroni, Landoni (Christensen), Facchin.
  MILAN
  Barluzzi; Noletti, Pelagalli; Santin, Maldini, Schnellinger; Sormani, Trapattoni, Lodetti, Rivera, Madde.
- **L. VICENZA**
  Reginato; Volpato, Rossetti; Tiberi, Poli, Carantini; Maraschi, Colaussig, Vinicio, De Marco, Campana.
  BOLOGNA
  Negri; Roversi, Micelli; Muccini, Janich, Tumburus; Perani (Vastola), Fogli, Nielsen, Fara, Pascutti.
- **VARESE**
  Da Pozzo; Soldo, Maroso; Magnaghi, Beltrami, Ossola; Gabatti, Gioia, Combin, Andersson, Boninsegna.
  ROMA
  Cudicini; Carpenetti, Ardizon; Carpanesi, Losi, Benaglia; Nardoni (Francesconi), Tamborini, Da Silva, Soanio, Barison.
- **LAZIO**
  Cei; Zanetti, Vitali; Carosi, Pagbi, Dotti; Renna, Bartu, D'Amato, Governato, Ciccolo.
  FIORENTINA
  Albertosi; Rogora, Castelletti; Pirovano, Ferrante, Brizi; Hamrin, De Sisti, Nuti, Morrone (Brugnera), Chiarugi (Morrone).
- **SPAL**
  Cantagallo; Pasetti, Bozzao; Bagnoli, Colombo, Bertuccioli; Massei, Reia, Innocenti, Capello, Muzzio.
  BRESCIA
  Geotti; Robotti, Fumagalli; Rizzolini, Mangili, Bianchi; Salvi (Manfredini), Baretta (Salvi), De Paoli, Bruelis, Pagani.
- **TORINO**
  Vieri; Poletti, Fossati; Pula, Cereser, Ferrini; Simoni, Ferretti, Orlando, Moschino, Meroni.
- **ATALANTA**
  Pizzaballa; Pesenti, Nodari (Colombo); Casati, Signorelli, Anquilletti; Milan, Magistrelli, Hitchens, Mereghetti, Nova.
- **INTER**
  Sarti; Landini, Facchetti; Bedin, Guarnieri, Picchi; Jair, Mazzola, Domenghini, Suarez, Corso.
  NAPOLI
  Bandoni; Girardo, Nardini, Ronzon, Panzanato, Emoli; Montefusco, Juliano, Altafini, Sivori, Bean.
- **SAMPDORIA**
  Battara; Vincenzi, Delfino; Dordoni, David, Morini; Salvi, Giapaglia, Cristin, Frustalupi, Novelli.
  JUVENTUS
  Anzolin; Gori, Mazzia (Maggioni); Salvadore, Castano, Da Costa (Mazzia); Dell'Omodarme, Dei Sol, Traspedini, Cinesinho, Menichelli.
- **FOGGIA**
  Moschioni; Tagliavini, Valade; Bettoni, Rinaldi, Faleo; Favalli, Micheli, Nocera, Lazzotti, Maioli.
  CAGLIARI
  Pianta; Martiradonna, Longoni; Cera, Vescovi, Longo; Visentin, Rizzo, Cappellaro, Greatti, Riva.

NOGOMET

GLASGOW, 14. — Povratna tekma med Celticom iz Glasgowa in Dinamom iz Tiflisa v SZ za četrtfinale pokala pokalnih prvakov, ki bi morala biti odigrana v sredo, je bila odložena, ker so sovjetske oblasti prepozno izdale škotskim nogometašem dovoljenje za direktni polet z letalom v Tiflis. Celticu je namreč danes do 15. ure potekel čas za rezervacijo letala.

* * *

MILAN, 14. — Disciplinska komisija nogometne zveze je zmanjšala kazen trenerju Torina Roccu s prepovedjo prisostvovanja tekmam v funkciji trenerja do 31. marca namesto do 20. aprila.

SMUČANJE

PONTEDILEGNO, 14. — Ezio Damolin je zmagal v današnjim skokih za nordijsko kombinacijo za državno prvenstvo. Na mali skakalnici «Zampatti» je s skokoma 48,50 in 49,50 m, za katera je dobil 225 točk, osvojil prvo mesto pred Morandijem in Ferrarijem.

Tek na 15 km za kombinacijo bo danes istočasno z državnim prvenstvom posameznikov na tej razdalji.

Totocalcio

Catania-Milan	2		
Foggia-Cagliari	1		
Inter-Napoli	1		
Vicenza-Bologna	X	2	1
Lazio-Fiorentina	X	2	1
Sampdoria-Juventus	2	X	
Spal-Brescia	1		
Torino-Atalanta	1		
Varese-Roma	1	X	
Potenza-Catanzaro	2	X	
Venezia-Palermo	1		
Ravenna-Ternana	1		
Sambened.-Salernit.	2	X	

TOTIP

1. — prvi	1	X	
drugi	2	1	
2. — prvi	1	X	2
drugi	2	X	
3. — prvi	1		
drugi	X	1	
4. — prvi	1		
drugi	2		
5. — prvi	2	1	X
drugi	1	2	
6. — prvi	X		
drugi	1	X	

ZMAGOSLAVJE AVSTRIJK V GRINDELWALDU

Haasova prva v smuku na čelu štirih Avstrijk

Francozinje tokrat zaostale - Giustina Demetz deveta V kombinaciji prva Francozinja Marielle Goitschel

GRINDELWALD, 14. — Kot pred dvema letoma na olimpiadi v Innsbrucku, so Avstrijke tudi danes potrdile svojo veliko premoč v smuku, saj **so v** Grindelwaldu osvojile v najmočnejši svetovni konkurenci kar prva štiri mesta, prav na vrh pa se je z znatnim naskokom uvrstila olimpijska zmagovalka Christl Haas. Francozinjam, ki so se uveljavile v slalomu in veleslalomu in ki so danes v Grindelwaldu precej zatajile, ostane edina, in to ne majhna, tolažba v tem, da je Marielle Goitschel osvojila prvo mesto v kombinaciji pred Kanadčanko Greene, za njima pa so spet kar tri Avstrijke.

Od italijanskih tekmovalk je bila zopet najboljša Giustina Demetz, ki se je uvrstila na odlično deveto mesto, v kombinaciji pa celo na 6. mesto. Ostale italijanske tekmovalke, razen Senonerjeve (28.) in Cipolle (30.) so bile znatno slabše in so zasedale zadnja mesta. Plasma Jugoslovank nam ni znan.

Vrstni red v smuku:

1. Christl Haas (Avst.) 2'07"90, 2. Edith Zimmermann (Avst.) 2'09"10, 3. Erika Schinegger (Avst.) 2'10"96, 4. Trauld Hecher (Avst.) 2'11"01, 5. Therese Obrecht (Sv.) 2'11"04, 6. Marielle Goitschel (Fr.) 2'11"79, 7. Christine Terraillon (Fr.) 2'11"87, 8. Nancy Greene (Kan.) 2'11"90, 9. Giustina Demetz (It.) 2'12"07, 10. Madeleine Bochatay (Fr.) 2'12"40.

Vrstni red v kombinaciji:

1. Marielle Goitschel (Fr.) 19,46 točke, 2. Nancy Greene (Kan.) 20,93, 3. Edith Zimmermann (Avst.) 23,47, 4. Trauld Hecher (Avst.) 25,70, 5. Christl Haas (Avst.) 34,47, 6. Giustina Demetz (It.) 45,96 itd.

1968 - NEVARNE OLIMPIJSKE IGRE

Bodo atleti kos velikim naporom Mehikanci pa zahtevam organizacije?

Bolj ali manj soglasna mnenja o neprimernosti izbire Mehike za olimpijske igre

Kaj menijo o Ciudad Mexico atleti in razne odgovorne osebnosti v športnih krogih?

Italijanski zaprekaš Frinolli je mnenja, da bo olimpiada v Mehiki velika loterija. Zaradi mnogih okoliščin vsi atleti ne bodo štartali v enakih pogojih in zgodi se lahko, da bodo zmagali atleti, ki sicer ne pomenijo veliko. To trditev Frinollija so na primer podkrepili rezultati v telovadnem predolimpijskem turnirju. Potencialno najboljšemu Menichelliju sta bila na primer zelo izenačena dva neznana ameriška vojaka. Kasneje so ugotovili, da ta ameriška športnika že več kot leto dni trenirata pri svoji enoti v visokih gorah Colorada.

Svetovni rekorder Clark, ki je na predolimpijskem tekmovanju dobesedno pogorel, je ob povratku v domovino izjavil, da resno misli opustiti športno kariero po sezoni 1966, če ne bo dobil dovolj elementov, da bo zmožen premagati nadmorsko višino in štartati vsaj z 80 odstotki možnosti zmage v maratonskem teku.

Mnogi atleti so se tudi pritožili, da imajo težave s prebavo. Neki plavalec, morda za šalo, morda zares, je v dnevnik, katerega so na predolimpijski izkušnji vsi vodili, napisal: «Včeraj zvečer me je bolel trebuh, mislim pa, da to ni odvisno od nadmorske višine, temveč od prevelikega števila tortil» (mehiški žganci iz koruzne moke).

Roger Bannister, ki je prvi pretekel 1 miljo v manj kot 4 minutah, sicer pa sedaj zdravnik, pravi da je povsem nerazumljiva odločitev olimpijskega odbora o igrah v Mehiki, ker bodo atleti štartali v neenakih pogojih zaradi nesposobnosti nekaterih držav, da izvedejo primerne priprave.

Prof. Balke z univerze v Wisconsinu (ZDA) je opravil raziskovanja v zvezi s pomanjkanjem kisika pri velikih naporih. Tehnični rezultati pri kratkih naporih bodo po mnenju tega znanstvenika isti kot v nižjih legah, daljši napori pa bodo znatno negativno vplivali na tehnične rezultate. Organizem, ki stalno dela na veliki nadmorski višini, ne bi imel v Mehiki posebnih težav. Razumljivi so zato na primer uspehi Abebe Nikile in Keina, ki živita in trenirata na višinah okoli 2300 m.

Neki belgijski zdravnik je predlagal, da bi v samem Ciudad Mexico izvedli vsa tekmovanja, ki zahtevajo krajše napore, v nekem mestu na nižji nadmorski višini (Acapulco ali Vera Cruz) pa vsaj bolj naporna tekmovanja.

Šved Aski Miskanen, trener dvakratnega olimpijskega zmagovalca v maratonu Abebe Bikile, je celo izjavil: «V Mehiki bo morda kdo našel smrt!»

Odločitev, da bodo igre v Mehiki, se tudi nam zdi težka in protislovna.

Medtem ko se na eni strani ves zdravi amaterski športni svet bori proti dopingu, bo mehiška olimpijada, olimpijada zdravnikov, jeklenk za kisik in zakaj da ne, skrivaj seveda, tudi dopinga, da se zadovolji občinstvo, žejno rekordnih dosežkov.

Ostre pripombe padajo tudi na račun organizacije iger.

V aprilu lanskega leta sta bila na sedežu organizacijskega odbora le dva delavca, ki sta opravljala mizarska dela, tekoče delo pa so ločeno opravljale posamezne športne zveze s skupno delovno silo 22 oseb. Tiskovnega urada še ni bilo, informacijskega niti, manjkali pa so tudi tolmači.

Pri organizaciji olimpijskih iger v Rimu je sodelovalo skoraj 12.000 oseb, v Tokiu pa še nekaj več. Vprašanje je, če bo športno nerazvita Mehika za leto 1968 (in tudi prej) imela na razpolago dovolj kadrov.

Namestitev olimpijskega naselja ni še dokončno določena, prav tako se še ni začela gradnja večjih športnih naprav. Organizacija iger zahteva tudi veliko finančno breme. Mehika je dežela, ki ni zelo razvita. Mora se industrializirati, zgraditi ceste in železnice ter poskrbeti za socialno blaginjo svojih državljanov. Da bi Mehikanci dobro živeli, se ne more trditi. 67 odstotkov družin ima mesečni dohodek okoli 35.000 lir, kar je komaj dovolj za životarjenje, dohodke nad 150.000 lir pa ima samo 5 odstotkov družin. 46 odstotkov odraslih ni nikoli obiskovalo šole, 48 odstotkov pa je opravilo samo osnovno šolo.

Finančno breme bo torej za Mehiko mnogo težje kot za Italijo in Japonsko in če domačini tega niso pogruntali, bi to moral storiti vsaj mednarodni olimpijski odbor, katerega sestavljajo samo bele glave.

BRUNO KRIŽMAN

SPORTNO DRUŠTVO «BREG»
organizira v **nedeljo, 23. t. m.** enodnevni smučarski izlet
na N E V E G A L
Cena 1600 lir.
Interesenti se lahko vpišejo pri vaških predstavnikih društva.

ITALIJANSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Bo Simmenthal jutri v Padovi ohranil prednost pred Ignisom?

Nepričakovan poraz v Anconi bo Goriziana povrnila z zmago nad Brindisijem?

Košarkarsko prvenstvo moške A lige je v nedeljo spet steklo po dvotedenskem odmoru. Prosti dan sta imela le Ignis in Candy, ki sta se pomerila med seboj že pred prazniki, zaradi mednarodnih obveznostih Ignisa. Vareška ekipa je namreč nastopila na turnirju za medcelinski pokal v Madridu kjer je z dvema zmagama, nad domačim Realom ter nad peterko Corintiasa iz Rio de Janeira osvojila prvo mesto in si prilastila tako zaželeni pokal.

Med nedeljskimi tekmami pa je predvsem zabeležiti visoko zmago Simmenthala, ki je odpravil bolonjsko Alciso s tridesetimi točkami razlike in je prekoračil mejo stotih točk.

Simmenthal je zdaj baje spet v formi vendar bo že v prihodnjem kolu moral potrditi to svojo kondicijo. Koledar namreč predvideva njegovo romanje v Padovo, kjer je domača Petrarca le enkrat prepustila točke gostujočemu Ignisu. Rubinijevi atleti bodo morali zelo paziti ker bi s porazom verjetno zgubili malo prednost, ki jo še imajo nad zasledujočim Ignisom, ki bo pa igral na domačih tleh z beneškim moštvom.

Bolonjska Alcisa je v svojem srečanju z milansko peterko zaigrala odlično le prvih petnajst minut. Ob krizi domačinov so Bolonjčani sami prevzeli vodstvo in pokazali res lepo košarko kar ni dalo predvidevati njihovega tako nenadnega poloma v drugem delu tekme.

Po seriji lepih in visokodonečih uspehov je tudi All'Onestà morala kloniti. Izgubila je na nevarnem beneškem igrišču, ker je Reyer znova zaigral kot v svojih letošnjih najboljših nastopih.

Izidi ostalih nedeljskih tekem pa se v vsem ujemajo s pričakovanji. Tako je bilo znano, da se bo Biella vztrajno borila v Pesaru čeprav so tamkajšnji igralci v letošnji sezoni preigrali vse gostujoče ekipe, razen seveda boljše trojice.

Tudi Stella Azzurra ni imela upanja, da bi se vrnila s polnim izkupičkom iz Cantuja, kjer se domačini prav radi maščujejo nad šibkejšimi nasprotniki za neizpolnjene jim želje in nade v dvobojih z boljšimi peterkami.

Petrarca je gostovala v Neaplju. Dobro organiziranemu Nikoličevemu moštvu ni bilo težko najti ključa za vdor v nasprotnikovo obrambo. Ekipa z juga igralsko še ni zrela za nastope proti močnim peterkam. To smo videli tudi ob njenih nedavnih tekmah z vojaško reprezentanco in z državno juniorsko ekipo.

Vsekakor bo jutrišnje kolo znatno bolj zanimivo. Na sporedu je namreč cela serija dvobojev med kvalitetno enakovrednimi nasprotniki. Poleg že omenjenega gostovanja Simmenthala v Padovi, se bosta pomerili Stella Azzurra in Pesaro in to predstavlja lepo priložnost za Rimljane, da se otresejo zadnjega mesta. Končno bo Candy potoval v Biello. Domačini znajo ob podpori svojih navijačev zaigrati zelo samozavestno ter nuditi veliko preglavic tudi najboljšim.

Glavno zanimivost nedeljskih dogodkov na tekmovanju moške B lige predstavlja brez dvoma nepričakovan padec Goriziane v Anconi. Zorzijevi atleti so začeli tekmo s polnim elanom kar jim je omogočilo, da so prvi del zaključili z lahno prednostjo. V nadaljevanju pa so se domačini bolj zagrizli v borbo in se kosali prav do zaključka z gostujočimi atleti. Dva prosta strela sta končno odločila dvoboj v njihovo korist prav v zadnjih sekundah, ko soški atleti niso imeli več časa, da bi znova speljali tekmo na pravi tir.

S tem padcem je deloma splahnela prednost goriškega moštva. Prednost, ki je doslej jamčila za njihovo stoodstotno vključitev v finalni del tega tekmovanja. Zdaj Goriziana že čuti za seboj sapo zasledujoče trojice, ki jo sestavljajo someščanski Safog, Becchi iz Ravenne ter presenetljiva ekipa iz Brindisija.

Vsi trije so zaključili pozitivno svoje nedeljske nastope. Becchi je z lahkoto odpravil Recoaro, in tudi Safog ni imela veliko preglavic v dvoboju z gostujočo Robur. Gubanovi atleti so v tej tekmi zadajali koše v glavnem po zaslugi svojih hitrih in uspešnih protinapadov, ki so se le redkokdaj izjalovili.

Stanje na lestvici je zdaj nekako ustaljeno. Tudi Triestina, ki je v prvih kolih zabredla nekako previsoko, glede na svoje sposobnosti, se zdaj polagoma vrača na njeni moči ustrezajoče položaje. V nedeljo pa je kar na lepem izgubila zlato priložnost za nadaljnji dve točki. V dvoboju z Videmskim Snaiderom je proti vsakemu pričakovanju vodila tako v točkah kot v igri vendar je kar naenkrat popustila in se popolnoma prepustila domačinom, ki so nato zmagali z ogromno razliko.

Koledar tekmovanja je za vodečo ekipo dokaj ugoden. Trojica zasledovalcev bo po vsej verjetnosti že jutri izgubila kar dva člana. Goriziana bo namreč gostila atlete iz Brindisija, in seveda je obetati, da bo le strla njihove nade ter tako še ostala sama na vrhu. Ostala dva člana pa se bosta pomerila med seboj. Safog bo potoval v Reggio Emilio. To bo brez dvoma najbolj oster dvoboj tega kola, saj bo zmagovalec ostal sam za petami Zorzijeve ekipe.

I. PATRIZIO

OBVESTILO BORA

V NEDELJO, 16. t. m. ob 6.15 pred železniško postajo zbirališče za odhod prve odbojkarske šesterke Bora za nastop v Mestrah.

Informacije turistične zveze Slovenije

PRIMORSKA

V **Portorožu** in **Piranu** je dovolj prostora v vseh hotelih in zasebnih sobah. Dovolj prostora je tudi na **Bovškem, Tolminskem** in **Goriškem.** V **Idriji** je v hotelu Nanos 31 prostih postelj. Planinski dom Rudar na Vojskem ima 25 prostih postelj. Prostor je tudi v zasebnih gostiščih v **Cerknem.** Na Vojskem je smuka ugodna, cesta na Vojsko pa ni prevozna. Na **Črnem vrhu** nad Idrijo je v gostiščih 13 prostih postelj, pri zasebnikih pa 40. Snega je samo 10 cm.

GORENJSKA

Na **Bledu** je dovolj prostora v vseh hotelih. V **Kranjski gori** je v hotelu Erika 20 prostih postelj, v Prisanku 30 ,v Razorju 18 in v motelu 31. Dovolj prostora je pri zasebnikih. V **Podkorenu** ima hotel Vitranc 32 prostih postelj, pri zasebnikih pa je še dovolj prostora. Dom v **Planici** bo od 15. januarja dalje zaseden. V **Gozd Martuljku** je 8 prostih postelj v hotelu Špik in 7 v gostilni «Pri Jožici». Prostor je pri zasebnikih. Na **Vršiču** je v Koči na gozdu 27 prostih postelj in v Mihovem domu 18. Koča v Krnici je zaprta. Zaprt je tudi Tičarjev dom, vendar obetajo, da ga bodo po potrebi odprli med šolskimi počitnicami.

Planinska zveza Slovenije sporoča, da je Erjavčeva koča na **Vršiču** spet redno oskrbovana. Trenutno je prevozna do Erike, od Erike dalje pa je dobro pregažena in prehodna za pešce.

Planinsko društvo Ljubljanamatica sporoča, da je v **Domu na Komni** 13 prostih postelj. Na Komni je 5 cm pršiča na 110 cm podlage. Cesta je prevozna do Savice, od tod dalje pa je prehodna za pešce. Tovorna žičnica obratuje.

Na **Jesenicah** je v hotelu Korotan 16 prostih postelj, v hotelu Pošta pa 50. Dom pod **Golico** ima 56 prostih postelj, smučarski dom na **Črnem vrhu** 34 in žičnica **Planina** 5. Pri zasebnikih je na Planini 10 prostih postelj, v Žirovnici 60, v Hrušici 7 in na Potokih 9. V **Tržiču, Podljubelju,** na **Kofcah** in pod **Storžičem** je povsod dovolj prostih postelj. Žičnica na Zelenico obratuje vsak dan od 9. do 18. ure. Pri domu na Zelenici obratuje tudi 210 m dolga smučarska vlečnica. V **Kranju** je v hotelu Evropa 30 prostih postelj in prav toliko tudi v hotelu Jelen. Zasebniki imajo 25 prostih postelj. Na **Brniku** je v hotelu Airport 15 prostih postelj, Dom na Joštu jih ima 28 in hotel na **Šmarjetni gori** 30. Cena prenočišča na Šmarjetni gori je 1.500 dinarjev.

Na **Jezerskem** je v domu 47 prostih postelj, pri zasebnikih pa 38. V **Preddvoru** je v gradu Hrib 50 prostih postelj, pri zasebnikih 50 in v počitniškem domu Rade Končar v **Bašlju** 20. **Dom na Krvavcu** ima 150 prostih postelj. Žičnica na Krvavec obratuje.

V **Škofji Loki** je v gostišču Krona 25 prostih postelj, pri zasebnikih pa 35. Planinski dom na **Lubniku** ima 20 prostih postelj. V **Poljanski dolini** je v zasebnih turističnih sobah v Poljanah 50 prostih postelj, v Srednji vasi 25, v Gorenji vasi 30 in v Trebiji 40. Dom pod Planino v Trebiji ima 50 prostih postelj. V **Selški dolini** imajo zasebniki v Selcah 22 prostih postelj, v Železnikih pa 30. Na **Soriški planini** je pri zasebnikih v Sorici 30 prostih postelj, v planinskem domu Litostroj pa 40.

Prireditve: V Dražgošah bo 15. in 16. januarja tekmovanje v smučarskih tekih za vse razrede z državnim prvenstvom v biatlonu. V soboto 15. januarja zvečer bo v Železnikih nočni slalom, v Selcah pa sankaško prvenstvo.

LJUBLJANA Z OKOLICO

V **Ljubljani** so zasedeni hoteli Turist, Union in Ilirija. Hotela Slon in Lev imata še prostor. Dovolj prostora je tudi v zasebnih turističnih sobah. Na **Vrhniki** je v hotelu Mantova 52 prostih postelj, pri zasebnikih pa 34. Prostor je tudi v hotelu Krpan in pri zasebnikih v **Logatcu.**

Piero Caleffi: **LAHKO JE REČI LAKOTA...**

39.

Postavil sem se med njiju, kričal, ostro očital Sandru njegovo dejanje ter ga celo močno oklofutal. Moj poseg ga je rešil. Cigan se je pomiril in vse se je poravnalo med nami, po mili kazni, ki sem jo izrekel na svojo roko nad tovarišem, ki je hotel opravljati potrebo kar na ležišču.

Sandra je vedno nadlegoval tisti starček, ki mu je začel «dvoriti» že na vlaku. Ni vedel, kako bi se ga rešil. Ogabni možic pa se mu je laskal, ga je hotel pridobiti s podarjeno hrano, in mladi ubogi fant ni imel v sebi toliko moči, da bi mu jo odklonil. Često me je prosil, naj mu svetujem, kako bi se rešil iz zadrege in jaz nisem vedel, kaj naj mu rečem. Če bi grdo ravnal s tem Nemcem, bi to utegnilo pomeniti za Sandra znatno poslabšanje njegovega položaja, če pa bi mu puščal kakšno upanje, bi to utegnilo biti še bolj navarno. Rešitev pa je potem prišla sama od sebe, ko je hotel priti pederast do zaključka in ga je Sandro ves iz sebe osorno zavrnil. Od takrat niso fanta več oprostili dela. Začeli so ga še bolj pretepati, mu dajati normalni obrok hrane, ki je bil zanj, ker je bil tako močne postave, nezadosten. V malo dneh je močno shujšal in le velika sreča bi bila, če bi se rešil.

Medtem pa je sovjetska vojska napredovala proti Dunaju, ki je bil komaj dobrih sto kilometrov oddaljen od nas. Obrazi Nemcev so se pomračili, toda zdelo se je, da so zaradi bližnje nevarnosti še bolj podivjali in postali bolj kruti v ravnanju z nami. Samo organizacija dela je začela pešati, menaže, zlasti pa kruha, so nam dajali vedno manj.

Nekega dne je ob večernem apelu manjkal en deportiranec. Morali smo stati na zbornem mestu do enajstih ponoči, medtem ko so esesovci odšli v vse smeri preiskovat z volčjaki področje. Odsotni je bil Poljak, ki je opravljal delo pleskarja. Bil je tako miren možic, da so ga puščali hoditi okrog brez neposrednega nadzorstva. Naveličal se je čakati Ruse in jim je šel naproti.

Naslednje jutro so prvi izmed nas, ki so šli v umivalnico, videli, kako je njegovo telo viselo z glavo navzdol s stropa, na obrazu in na obleki pa so se mu videli sledovi borbe s psi. Lica je imel vsa posinjela, toda še vedno je dihal. Dva dni je umiral v teh razmerah.

ZDRAVAMARIJA ZA PATRA GAGGERA

Toni mi ni dal miru. Vsakikrat, ko je šel mimo, je rekel, da sem slabo opravil delo, da nisem bil prav postrojen za apel, ter me je tudi vsakikrat udaril v boke s svojo prekleto pestjo. Ne bi se več smel vrniti v Italijo! In v svoji zategli govorici se je jezil nad Popovićem, ker me je ščitil. Popović pa ga je poslušal mirno in ni niti trenil, iz strahu, da se ne bi zgodilo kaj hujšega. Neko jutro, ko je bilo še temno, sem se napotil na zbirno mesto in sem pazil, da mi ne bi spodrsnilo s težkimi in podkovanimi coklami na ledeni plošči, ki je prikrivala valovito površino dvorišča. Čutil sem, da je kapo za menoj, čeprav ga nisem videl. Res, prav *čutil* sem njegov pogled, uperjen v moj tilnik. In nenadoma sem prav na tilniku začutil močan udarec njegove grčaste pesti. Zanj sem namreč hodil prepočasi. Padel sem na zmrzla tla, on pa me je začel besno brcati. Začutil sem zelo hudo bolečino v desni nogi in ko sem skušal vstati, se mi to ni posrečilo. Kapo pa je kričal, naj vstanem in me je še dalje brcal.

Barbieri in Borda sta pritekla, me dvignila s tal in me spremljala, z rokami pod pazduho, na zbirno mesto ter me podpirala, dokler ni prišel tisti bedasti ukaz: «Kape dol!»

Hudo sem trpel, ko so sestavili skupine, sem stopil v stran s tistimi, ki so prosili za zdravniški pregled. Toni se je približal in kljub protestom Popovića me je dodelil skupini, ki je šla kopat zemljo. Toda nisem mogel hoditi. Čutil sem, kakor da se bom vsak trenutek zgrudil na tla, tako hudo me je bolela noga ob vsakem koraku.

Zdravniku je uspelo, da me je vsaj lahko pregledal. Toni pa je prisostvoval. Imel sem zlomljeno piščal. Noge mi niso mogli dati v mavec, ker ga niso imeli. Prav tako niso imeli primernih obvez, saj so bile na razpolago samo tiste iz papirja. Popović si je pomagal tako, da je razsekal neko deščico v treske ter jih tesno zavezal okrog noge z nekaj krpami. Mislil sem na počitek in sem skoraj blagoslavljal to nezgodo, toda varal sem se. Toni mi je ukazal, naj skidam ves sneg z dvorišča. Vztrajal sem vse jutro. Z lesenega stolpiča v kotu dvorišča me je esesovski stražnik stalno priganjal vsakikrat, ko sem se moral ustaviti, ker me je oblival mrzel pot. Pri tem je kričal: «Porco italieno!»

Toni je bil prepričan, da sem vse to z zdravnikovo potuho hlinil, da bi bil oproščen dela, ter je ponavljal: «Sabotaža!» Prisilil me je, da sem v tem stanju delal štiri dni. Zadnji dan mi je ukazal, da moram izprazniti velikansko kad straniščnice. Pri tem sem moral vlivati to blatno in smrdečo tekočino z lopato v samokolnico ter jo voziti dol v veliko jamo, ki je bila izkopana na pobočju hriba. Bilo je, kakor če bi zajemal vodo s košaro, toda nisem imel druge izbire. Delo je bilo naravnost obupno, ker sem moral vsakikrat z zvrhano samokolnico v tisto jamo, potem pa jo potiskati navkreber po strmem pobočju. Navzdol sem si pomagal: Enostavno sem spustil napolnjeno samokolnico, da je zdrsela navzdol, nato pa sem se ulegel in sem se v tem položaju spustil dol po strmini. Kadar sem se moral vračati navzgor, sem skušal napraviti nekaj podobnega. Zleknil sem se, naslonil na komolec, se z levo nogo oprl ob blatna tla ter vlekel z eno samo roko, trzajoč, prazno samokolnico navzgor. Stražnik se je ob tem prizoru močno zabaval, kričal name, me zmerjal in mi vsakikrat, ko sem se ves izčrpan in zasopljen za trenutek ustavil, pretil z bajonetom. Toda to mu še ni bilo dovolj. Bil je mlad, plavolas, krepak dečko kljub goli bradi in rožnatim licem. Bil je star okrog 18 let. Nenadoma je stopil s svojega stolpiča, se spustil v jamo in mi uperil bajonet v ritnici, medtem ko sem se jaz na vse kriplje trudil, da bi se zvlekel navzgor. V svojem mesu sem čutil konico rezila ter sem se znojil od napora in strahu, da bi mi ne zdrsnilo, medtem ko se je ta satan angelskega obraza nesramno režal. Končno mi je uspelo, da sem se zrinil na vrh, pri čemer sem vlekel bolečo nogo za seboj, ter sem se vrnil k lažjemu delu pri nakladanju. Tako globoko je torej segla blazna propaganda nacističnega sovraštva, da je spravila duha osemnajstletnega fanta do tolikšne neobčutljivosti.

Tistega večera sem imel nad 39 stopinj vročine ter so mi dali en dan počitka. Prebil sem ga na pogradu, drgetal, toda se vendarle odpočil. In v polzavesti se mi je tisti dan zdel naravnost blažen.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.